

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH

PLAN URZĄDZENIA LASU

DLA NADLEŚNICTWA PRÓSZKÓW

na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ
ODDZIAŁ W BRZEGU

Prognozę opracował:

.....
dr Dariusz Rosiński

Sprawdził:
Zastępca Dyrektora Oddziału

.....
mgr inż. Marek Matyjaszczyk

sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl

Akceptuje:
Dyrektor Oddziału

.....
mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2014

Współpraca: mgr inż. Urszula Franczak

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	9
II.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	10
III.	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	16
IV.	INFORMACJE OGÓLNE	22
	IV.1. Położenie nadleśnictwa	22
	IV.2. Podstawa formalno-prawna prognozy	23
	IV.2.1. Akty prawa krajowego	23
	IV.2.2. Akty prawa wspólnotowego	24
	IV.2.3. Akty porozumień międzynarodowych	24
	IV.3. Zakres prognozy	25
	IV.4. Zawartość projektu planu urządzenia lasu	27
	IV.5. Główne cele projektu planu urządzenia lasu	33
	IV.6. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	34
	IV.6.1. Metodyka przypisania wskazań gospodarczych do przedmiotów ochrony.....	34
	IV.6.2. Kryteria i sposób oceny wpływu realizacji zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko	35
	IV.6.3. Źródła informacji na temat chronionych i cennych gatunków roślin i zwierząt	36
	IV.6.4. Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000 oraz siedlisk przyrodniczych	36
	IV.7. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu pul oraz częstotliwość jej przeprowadzania	37
	IV.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektu pul	38
	IV.9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu pul	38
	IV.10. Powiązania projektu Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami, dla których zostały przeprowadzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko	41
V.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	43
	V.1. Istniejący stan środowiska w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	43
	V.1.1. Różnorodność biologiczna	43
	V.1.2. Ludzie	43
	V.1.3. Zwierzęta	43
	V.1.4. Rośliny i grzyby	56
	V.1.5. Wody	62
	V.1.6. Klimat	63
	V.1.7. Powietrze.....	63
	V.1.8. Powierzchnia ziemi.....	64
	V.1.9. Krajobraz	64
	V.1.10. Zasoby naturalne	65
	V.1.11. Zabytki i dobra materialne.....	70
	V.1.12. Wykaz form ochrony przyrody występujących na obszarach objętych postanowieniami projektu pul.....	72
	V.1.12.1. Rezerwy przyrody.....	72
	V.1.12.2. Obszary Natura 2000.....	74

V.1.12.3.	Obszary chronionego krajobrazu	83
V.1.12.4.	Użytki ekologiczne.....	86
V.1.12.5.	Pomniki przyrody.....	87
V.2.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu pul	88
V.3.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu	89
V.4.	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	90
V.4.1.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem negatywnym.....	90
V.4.2.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem pozytywnym	91
VI.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I	
	   OBSZARY NATURA 2000	92
VI.1.	Wpływ zapisów projektu pul wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	92
VI.2.	Przewidywane oddziaływanie projektu pul na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.....	92
VI.2.1.	Analiza wpływu zapisów pul na strukturę gatunkową drzewostanów na siedliskach przyrodniczych w obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty... 93	
VI.2.2.	Analiza wpływu wskazań gospodarczych projektu pul na siedliska przyrodnicze w obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty	94
VI.2.2.1.	OZW Żywocickie Łęgi PLH160019.....	94
VI.2.2.2.	OZW Bory Niemodlińskie PLH160005	96
VI.2.3.	Prognoza oddziaływania projektu pul na gatunki zwierząt (przedmioty ochrony w obszarach mających znaczenie dla wspólnoty).....	101
VI.2.4.	Przewidywane oddziaływanie zapisów projektu pul na integralność obszarów Natura 2000.....	101
VI.3.	Wpływ ustaleń projektu pul na inne formy ochrony przyrody	104
VI.4.	Przewidywane oddziaływanie projektu pul na środowisko	105
VI.4.1.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	105
VI.4.2.	Oddziaływanie na ludzi.....	105
VI.4.3.	Oddziaływanie na wodę	106
VI.4.4.	Oddziaływanie na powietrze.....	106
VI.4.5.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	106
VI.4.6.	Oddziaływanie na krajobraz	107
VI.4.7.	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów.....	107
VI.4.8.	Oddziaływanie na zwierzęta.....	107
VI.4.9.	Oddziaływanie na klimat	128
VI.4.10.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	128
VI.4.11.	Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.....	128
VI.4.12.	Zestawienie zbiorcze wpływu projektu planu urządzenia lasu na środowisko	130
VII.	ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL.....	131
VII.1.	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu pul na środowisko	131
VII.2.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie pul.....	135

VII.3. Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy.....	137
VII.4. Wnioski końcowe	138
VIII. LITERATURA	139

SPIS TABEL

Tabela 1.	Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków	30
Tabela 2.	Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa na 1. rok obowiązywania pul i zadań wynikających z projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków	31
Tabela 3.	Zestawienie powierzchni zaplanowanych zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Prószków	32
Tabela 4.	Wykaz dziko występujących gatunków zwierząt stwierdzonych w Nadleśnictwie Prószków	44
Tabela 5.	Wykaz chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków	56
Tabela 6.	Wykaz chronionych i/lub zagrożonych gatunków grzybów stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków	60
Tabela 7.	Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwie Prószków	65
Tabela 8.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Prószków	66
Tabela 9.	Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem w Nadleśnictwie Prószków.....	68
Tabela 10.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w Nadleśnictwie Prószków.....	69
Tabela 11.	Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków.....	70
Tabela 12.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w całości w zasięgu granic OZW Żywocickie Łęgi PLH160019.....	75
Tabela 13.	Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 (wg Standardowego Formularza Danych z 10.2013).....	76
Tabela 14.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w całości w zasięgu granic OZW Bory Niemodlińskie PLH160005	77
Tabela 15.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w części w zasięgu granic OZW Bory Niemodlińskie PLH160005	77
Tabela 16.	Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 (wg Standardowego Formularza Danych z 10.2013).....	78
Tabela 17.	Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa i gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 (wg Standardowego Formularza Danych z 10.2013).....	79
Tabela 18.	Struktura typów siedliskowych lasu w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005	79

Tabela 19.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005	80
Tabela 20.	Kategorie zgodności składu gatunkowego w typach siedliskowych lasu z typem drzewostanu w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.....	82
Tabela 21.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005	82
Tabela 22.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w całości w zasięgu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”	84
Tabela 23.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w części w zasięgu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”	85
Tabela 24.	Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Opole z dnia 15.05.2014 r.)	87
Tabela 25.	Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony bądź wskazanych jako siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000) ze składami naturalnych typów lasu w obszarach Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 i OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.....	93
Tabela 26.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 wg stanu na 1 stycznia 2015 r. [ha] i na koniec obowiązywania planu [ha]	94
Tabela 27.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019.....	95
Tabela 28.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 wg stanu na 1 stycznia 2015 r. [ha] i na koniec obowiązywania planu [ha]	96
Tabela 29.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.....	97
Tabela 30.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach, na których zinwentaryzowano gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi siedliskowych z oceną ogólną A, B lub C	102
Tabela 31.	Zestawienie chronionych i zagrożonych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków	108
Tabela 32.	Przewidywany wpływ zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków na chronione gatunki zwierząt.....	118
Tabela 33.	Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa Prószków	128
Tabela 34.	Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Prószków – stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu	128
Tabela 35.	Macierz przewidywanego oddziaływania projektu pul na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Prószków	130
Tabela 36.	Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w <i>Prognozie</i> rozwiązania minimalizujące ten wpływ.....	131

SPIS RYCIN

Rycina. 1.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Prószków.....	67
Rycina. 2.	Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Prószków	67
Rycina. 3.	Struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Prószków	70
Rycina. 4.	Struktura powierzchni gatunków panujących w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.....	81
Rycina. 5.	Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.....	81
Rycina. 6.	Struktura klas wieku drzewostanów w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.....	83

I. WSTĘP

Konieczność opracowania dla projektu planu urządzenia lasu prognozy oddziaływania na środowisko wynika bezpośrednio z art. 46 p. 3) ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Artykuł ten nakłada na organy opracowujące projekty planów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków ich realizacji. Celem sporządzenia prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko jest:

- określenie wpływu zaprojektowanych w projekcie planu działań na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;
- ocena stopnia uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w projekcie planu urządzenia lasu;
- przewidzenie ewentualnych skutków realizacji planu urządzenia lasu i ich oceny pod względem ochrony przyrody, jak i gospodarki leśnej;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnego oddziaływania zapisów planu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność oraz pozostałe, cenne komponenty przyrodnicze.

Gdziekolwiek w tekście niniejszego opracowania jest mowa o „projekcie planu”, „projekcie pul” lub „projekcie planu urządzenia” dotyczy to *Projektu planu urządzenia lasu (pul) dla Nadleśnictwa Prószków na lata 2015-2024*. Tam, gdzie mowa jest o „Prognozie” dotyczy to *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków na lata 2015-2024*.

II. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą do sporządzenia *Prognozy* jest umowa zawarta pomiędzy Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach na sporządzenie prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków na środowisko. Natomiast podstawą prawną zakresu i stopnia szczegółowości *Prognozy* są zapisy art. 51 i 52 Ustawy z 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* [tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.], a także uzgodnienia pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Katowicach a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo WOOŚ.411.41.2012.KM z dnia 16 maja 2012 r.) oraz uzgodnienia pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Katowicach a Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zawarte w piśmie NZ.9022.1.55.2012.JW z 15 maja 2012 roku.

Głównym celem opracowanej *Prognozy* było przeprowadzenie analizy zapisów projektu planu urządzenia lasu w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. W trakcie analiz badano czy zapisy w odpowiedni sposób gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego, tj. czy wystarczająco przewidują zapobieganie potencjalnym szkodom w środowisku, a przede wszystkim znacząco negatywnym oddziaływaniom i czy sprzyjają trwałemu zachowaniu zasobów przyrodniczych.

Przy sporządzaniu *Prognozy* analizowano zapisy zamieszczone w projekcie planu, w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i w warstwach numerycznych. W metodyce opracowania szczegółowo opisano sposób przypisania wskazań gospodarczych uwzględnionych w projekcie planu urządzenia lasu do przedmiotów ochrony. Ponadto przedstawiono w tej części kryteria oceny oddziaływania zapisów projektu planu na cele, przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, a także na środowisko i poszczególne jego elementy (różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto o informacje o rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz długości czasu jego oddziaływania. W ten sposób wyróżniono sytuacje, w których dane wskazanie mogło mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótkoterminowo, średnioterminowo lub długoterminowo. W uzasadnionych przypadkach wskazywano na możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego lub pośredniego lub też na brak takiej możliwości. Do wyników przeprowadzonych analiz dodano wskazówki o sposobach minimalizacji potencjalnie negatywnego oddziaływania określonego zapisu projektu pul na

przedmioty ochrony. Ocenę i wskazania oparto na wiedzy teoretycznej, doświadczeniu praktycznym zespołu ekspertów i konsultantów uwzględniając uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być realizowane planowane zadania oraz występujących na nim problemów ochrony przyrody. Wyniki prac zestawiono w tabelach i na wykresach.

Dokument *Prognozy* został podzielony na osiem głównych rozdziałów. Pierwsze cztery opisują ogólne założenia opracowania, objaśniają zastosowane w obszernym dokumencie skróty i pojęcia oraz odnoszą się do podstaw prawnych decydujących o formie i zawartości opracowania. Piąty rozdział: V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA zawiera dokładną charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, w stosunku do których rozważa się w kolejnej części opracowania możliwość wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań zapisów projektu pul. W tym rozdziale opisana zostaje również sytuacja, w której plan urządzenia lasu nie będzie realizowany na gruncie i konsekwencje takiego teoretycznego założenia. W związku z tym, że na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków znajduje się szereg obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, dużą uwagę w tej części *Prognozy* poświęcono zasobom przyrodniczym na tych terenach, w tym przede wszystkim przedmiotom ochrony dwóch obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, tj.: OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 i OZW Bory Niemodlińskie PLH160005, czterem rezerwatom przyrody: „Blok”, „Jeleni Dwór”, „Przysiecz” i „Jaśkowice”, użytkowi ekologicznemu „Suchy Ług” oraz fragmentowi obszaru chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie”. W rozdziale tym zebrano również informacje dotyczące występowania na gruntach w zarządzie nadleśnictwa chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz pomników przyrody.

Rozdział szósty *Prognozy* VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000 to część opracowania, w której dokonano przede wszystkim szczegółowej analizy wpływu zapisów projektu planu na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 oraz integralność tych obszarów. Duży wpływ na wynik tych analiz miały najnowsze informacje na temat lokalizacji i stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 zebrane w trakcie przygotowywania dla tego obszaru projektu planu zadań ochronnych. W trakcie analizy zapisów projektu pul sprawdzano, w jaki sposób odniosły się one do diagnozy stanu poszczególnych przedmiotów ochrony tego obszaru.

Ocena wskazań gospodarczych wykazała brak szczególnie uciążliwych zapisów planu dla przedmiotów ochrony, z zastrzeżeniem, że ich prawidłowa realizacja wymaga zastosowania w niektórych przypadkach ograniczeń i zaleceń szczegółowych wymienionych w *Prognozie* oraz programie ochrony przyrody. Wskazano, że potencjalne wystąpienie negatywnego oddziaływania niektórych planowanych zadań będzie krótkookresowe

i dotyczyć będzie tylko niewielkich powierzchni siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt dość częstych na terenie nadleśnictwa. W wielu przypadkach planowane zabiegi oceniono pozytywnie, ponieważ są one ukierunkowane na poprawę struktury drzewostanu, stopniową eliminację obcych komponentów leśnych siedlisk przyrodniczych oraz lepsze dopasowanie składu drzewostanu do warunków siedliskowych.

W projekcie pul nie planuje się działań, które mogłyby się przyczynić do trwałego zniszczenia siedlisk przyrodniczych bądź siedlisk chronionych gatunków zwierząt. Analiza wpływu zapisów projektu pul dla każdego obszaru Natura 2000 nie wykazała, aby któryś z planowanych do wykonania zabiegów gospodarczych mógł w sposób istotny negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony tych obszarów. W zapisach projektu pul nie zaplanowano też czynności, które mogłyby się przyczynić do przerwania ciągłości lasów. Podsumowując, zapisy projektu pul nie mają negatywnego wpływu na stan i zachowanie siedlisk oraz spójność całej sieci, co powoduje że nie stwierdza się negatywnego oddziaływania na integralność sieci Natura 2000. Zapisy projektu pul dla powierzchni leśnych w zasięgu granic ostoi OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 oraz OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 są neutralne względem przedmiotów ochrony tych obszarów oraz pozostałych cennych elementów przyrodniczych znajdujących się w ich granicach.

W zakresie oddziaływania zapisów projektu pul na bioróżnorodność istotnym aspektem jest zabezpieczenie na powierzchniach leśnych odpowiedniej ilości martwego drewna. Projekt pul nie określa zadań gospodarczych, które odnosiłyby się bezpośrednio do tego problemu. Pozostawianie martwego drewna na powierzchniach manipulacyjnych wynika z przepisów branżowych obowiązujących w PGL Lasy Państwowe i zaleceń ochronnych zapisanych w *Programie Ochrony Przyrody*. Dokładne zaplanowanie ilości pozostawianego martwego drewna na etapie sporządzania projektu pul nie jest możliwe. Zakładając jednak, że zaplanowane działania gospodarcze będą wykonywane na gruncie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi oraz zaleceniami ochronnymi zapisanymi w *Programie ochrony przyrody*, przewiduje się wzrost zasobów martwego drewna oraz drzew dziuplastych na koniec nadchodzącego dziesięciolecia.

Przedstawiona w *Prognozie* analiza oddziaływania projektu pul na poszczególne gatunki zwierząt pozwala stwierdzić, że zapisy projektu planu nie są szkodliwe i pozwolą na zachowanie we właściwym stanie ochrony gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk. Tym samym dokument ten wypełnia kryterium określone w art. 52a Ustawy o ochronie przyrody.

Projekt pul nie zawiera zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397).

W omawianej części *Prognozy* ocenie poddano również zapisy projektu pul w stosunku do małopowierzchniowych form ochrony przyrody oraz do pomników przyrody i dóbr materialnych. Analiza wskazań gospodarczych w tym zakresie wykazała brak wpływu (wpływ neutralny) zapisów projektu pul na wszystkie z analizowanych obiektów. Dalsze analizy zapisów projektu pul odnoszące się do większości elementów środowiskowych (woda, powietrze, krajobraz, klimat, zabytki, dobra materialne) wykazały ich neutralny wpływ.

Siódmy rozdział opracowania: VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL zawiera m.in. podsumowanie rozwiązań minimalizujących możliwe negatywne oddziaływania zapisów projektu pul w stosunku do poszczególnych komponentów przyrody. Należą do nich następujące zapisy:

Przedmiot ochrony	Działanie minimalizujące
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Siedl. przyr.: Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji kod: 7120; Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i> kod: 7150 Wydzielenie leśne 44a.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 44a zachować szczególną ostrożność i chronić płaty siedliska przed uszkodzeniem.
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Siedl. przyr.: Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>) kod: 7140 Wydzielenie leśne 44a, 46b.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 44a oraz 46b zachować szczególną ostrożność i chronić płaty siedliska przed uszkodzeniem.
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Siedl. przyr.: kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robur-petraeae</i>) kod: 9190 Siedlisko: mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna: B (wg SDF) nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324 Wydzielenie leśne 49a.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 49a należy: a) pozostawiać drzewa dziuplaste; b) usuwać w ramach planowych prac leśnych drzewa obce ekologicznie i geograficznie dla siedliska kwaśnej dąbrowy; c) pozostawiać drzewa obumierające i martwe z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla stanu sanitarnego drzewostanu.
Stanowisko gatunku bluszcz pospolity w wydzieleniu leśnym 755f.	W wydzieleniu 755f zaleca się pozostawianie biogrup w miejscach występowania dużych fragmentów populacji bluszczu pospolitego. W przypadku obecności na powierzchni leśnej kwitnących egzemplarzy tego gatunku, należy pozostawiać drzewa, na których takie osobniki są obserwowane.
Stanowisko gatunku: lilia złotogłów i wawrzynek wilczełyko w wydzieleniu leśnym 229a.	W trakcie wykonywania prac w wydz. leśnym 229a konieczna jest ochrona stanowisk wskazanych gatunków.
Stanowisko gatunku: lipiennik Loesela, kruszczyk błotny, turzyca Davalla, bobrek trójlistkowy w wydzieleniu leśnym [REDACTED]	W czasie realizacji zaplanowanego zabiegu trzebieży w wydz. leśnym [REDACTED] konieczne jest zachowanie 20 m buforu pomiędzy luką w NE części wydzielenia opisaną jako „bagno” a pozostałą częścią wydzielenia z drzewostanem. Bufor powinien obejmować pas drzewostanu otaczającego płat torfowiska, dla którego podane jest występowanie chronionych gatunków. We wskazanym pasie należy wstrzymać się od wykonywania czynności związanych z planowaną trzebieżą późną, nie należy również lokalizować w tym miejscu szlaków operacyjnych i nie składować drewna w czasie realizacji zaplanowanej trzebieży.
Stanowisko gatunku: listera jajowata w wydzieleniu leśnym 494b.	W wydzieleniu 494b wskazane jest wykonanie zabiegów poza okresem wegetacyjnym lub ochrona stanowisk w czasie wykonywanych prac leśnych, szczególnie w zakresie zrywki.

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Przedmiot ochrony	Działanie minimalizujące
Stanowisko gatunku: wawrzynek wilczełyko w wydzieleniu leśnym 494c.	W wydzieleniu 494c konieczna ochrona stanowisk gatunku w czasie wykonywanych prac leśnych, szczególnie w zakresie zrywki.
Stanowisko gatunku: paprotka zwyczajna w wydzieleniu leśnym 206g.	W wydzieleniu 206g konieczna ochrona stanowisk gatunku w czasie wykonywanych prac leśnych.
Stanowisko gatunku: pierwiosnek wyniosły w wydzieleniach leśnych 494 c; 495 a; 499 b; 501 b; 502 a; 508 b; 516 a; 796 a; 804 b; 806 f; 812 h.	W związku z charakterem planowanej rębni (IVD) zaleca się ochronę widocznych stanowisk gatunku w wydzieleniach leśnych: 494 c; 495 a; 499 b; 501 b; 502 a; 508 b; 516 a; 796 a; 804 b; 806 f; 812 h
Stanowisko gatunku: nasięźrzał pospolity w wydzieleniu leśnym 433c.	W czasie realizacji prac leśnych w wydz. 433c zaleca się ostrożność na powierzchniach odsłoniętych i silnie uwilgotnionych, które mogą stanowić właściwe siedlisko gatunku.
Stanowisko gatunku: soplówka jeżowata w wydzieleniu leśnym 176c.	W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 176c konieczne jest pozostawianie w stanie nienaruszonym drzew z widocznymi owocnikami wskazanego gatunku grzyba. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.
Stanowisko gatunku: gwiazdosz długoszyjkowy w wydzieleniu leśnym 117d.	W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 117d chronić widoczne stanowiska gatunku. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.
Stanowisko gatunku: gwiazdosz potrójny w wydzieleniu leśnym 111b.	W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 111b chronić widoczne stanowiska gatunku. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.
Stanowiska gatunku: ciołek matowy, jelonok rogacz, kozioróg dębosz w wydzieleniach leśnych: 812h, 808g	<p>W wydzieleniu leśnym 812h, dla którego podaje się występowanie ciołka matowego, należy pozostawiać egzemplarze drzew zamierających i martwych do naturalnego rozpadu oraz drzewa dziuplaste z widocznymi wypróchnieniami. Ponadto zaleca się zabezpieczenie w trakcie realizacji zabiegu odpowiedniej ilości wielkogabarytowego martwego drewna leżącego.</p> <p>W wydzieleniu leśnym 808g, dla którego podaje się występowanie jelonka rogacza oraz kozioroga dębosza konieczne jest pozostawianie na powierzchni leśnej zasiedlonych przez te gatunki drzew oraz odpowiedniej liczby dojrzałych dębów w ich otoczeniu.</p> <p>Zaleca się również zwiększyć udział dębu w odnowieniu jako gatunku stanowiącego główną bazę żerową wymienionych gatunków owadów.</p>
Stanowiska gatunku: dzięciot zielonosiwy w wydzieleniach leśnych z planowaną trzebieżą późną i rębniami złożonymi.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: dzięciot czarny w wydzieleniach leśnych z planowaną rębnią zupełną i rębniami złożonymi.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: dzięciot duży w wydzieleniach leśnych z planowanymi rębniami złożonymi.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: dzięciot średni w wydzieleniach leśnych z planowanymi rębniami złożonymi.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.

Przedmiot ochrony	Działanie minimalizujące
Stanowiska gatunku: Czubatka, kos, mysikrólik, piecuszek, sosnowka, sójka, śpiewak, trznadel w wydzieleniu leśnym z planowaną rębnią zupełną.	Pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchni leśnej z zabiegami oraz drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: Krętogłów, kukułka w wydzieleniu leśnym z planowaną rębnią złożoną.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: siniak w wydzieleniach leśnych z planowaną rębnią złożoną i trzebieżami późnymi.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: muchotłówka białoszyja w wydzieleniach leśnych z planowaną rębnią złożoną	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.

W tej części *Prognozy* zamieszczono również opis procesu tworzenia i wprowadzania do pul rozwiązań alternatywnych. Wybór rozwiązania najkorzystniejszego z punktu widzenia środowiska przyrodniczego dokonywany był na każdym etapie procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w *Programie ochrony przyrody*, natomiast wariantowanie lokalizacyjne - na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów planu odbywał się podczas komisji założeń planu, w których brali udział również przedstawiciele lokalnej społeczności. Ostatnią część *Prognozy* stanowi spis literatury.

Po przeprowadzeniu wszystkich analiz i podsumowaniu ich wyników, stwierdzono że projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków nie zawiera zapisów, które mogłyby w sposób istotnie negatywny oddziaływać na chronione zasoby przyrodnicze nadleśnictwa. W tej sytuacji nie przewiduje się możliwości wystąpienia konfliktów planu z systemem ochrony przyrody, a w szczególności możliwego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

Monitoring zapisów projektowanego dokumentu należy oprzeć na kontroli następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000,
- pozyskanie drewna według gatunków i kategorii użytkowania dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- zestawienie gruntów zalesionych według siedlisk przyrodniczych.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim. Jest to związane z cyklem sporządzania planów urządzenia lasu i jednocześnie najbardziej wiarygodnymi informacjami wynikającymi z inwentaryzacji terenowej przeprowadzanej przez obiektywną instytucję.

III. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

W niniejszej *Prognozie* zastosowano zwroty i skróty wymagające szerszego objaśnienia.

Skróty nazw instytucji

BULiGL	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
UE	Unia Europejska

Skróty z zakresu Natura 2000 i ochrony przyrody w Polsce:

OZW	obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk)
SDF	Standardowy Formularz Danych
pzo	projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
POP	Program Ochrony Przyrody
PCzL	Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Głowaciński, 2002) lub Polska Czerwona Lista Roślin i Grzybów Polski (Zarzycki i Mirek, 2006)
PCzK	Polska Czerwona Księga Zwierząt (Głowaciński, 2001) lub Polska Czerwona Księga Roślin (Kaźmierczakowa i Zarzycki, 2001)
OpCzL	Czerwona Lista Kręgowców (Płazy Amphibia, Gady Reptilia, Ptaki Aves, Ssaki Mammalia) Województwa Opolskiego – Hebda G., Kuńka A., Paszkiewicz R., Szkudlarek R. (2004)
OCzL	Czerwona Lista Roślin Naczyniowych Województwa Opolskiego (2008)
OCzK	Czerwona Księga Roślin Województwa Opolskiego (2002)

Kategorie zagrożenia wg Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce oraz Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt:

CR	gatunki skrajnie zagrożone
EN	gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
VU	gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
NT	gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
LC	gatunki na razie niezagrażone
LR	gatunki niskiego ryzyka
DD	gatunki o statusie słabo rozpoznanym i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym.

Kategorie zagrożenia wg Czerwonej listy kręgowców województwa opolskiego:

EX	gatunki wymarłe
EN	gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
VU	gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
NT	gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
LC	gatunki najmniejszej troski
DD	gatunki o danych niepełnych

Czerwona lista IUCN - IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2:

VU	gatunki wysokiego ryzyka
NT	gatunki bliskie zagrożenia
LR	gatunek niskiego ryzyka
LC	gatunki najmniejszej troski
DD	gatunki o niedostatecznych danych

Kategorie zagrożenia wg Polskiej Czerwonej Księgi Roślin:

CR	gatunki krytycznie zagrożone
VU	gatunki narażone na wymarcie
LR	gatunki niższego ryzyka

Kategorie zagrożenia dla roślin wg Polskiej czerwonej listy roślin i grzybów Polski:

E	gatunki wymierające, krytycznie zagrożone
V	gatunki narażone na wymarcie
[V]	gatunki narażona na izolowanych stanowiskach
R	gatunki rzadkie, potencjalnie zagrożone wymarciem

Kategorie zagrożenia dla grzybów wg Polskiej czerwonej listy roślin i grzybów Polski:

E	gatunki wymierające
V	gatunki narażone na wymarcie
R	gatunki rzadkie
I	gatunki o nieokreślonym zagrożeniu

Kategorie zagrożenia wg Czerwonej księgi roślin województwa opolskiego oraz Czerwonej listy roślin naczyniowych województwa opolskiego:

RE	gatunki wymarłe w regionie
CR	gatunki krytycznie zagrożone
EN	gatunki wymierające
VU	gatunki narażone
NT	gatunki bliskie zagrożenia
LC	gatunki niższego ryzyka
DD	gatunki o danych niedostatecznych

Siedliska przyrodnicze Natura 2000:

6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion</i>)
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)
91D0	Bory i lasy bagienne

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*

Gatunki zwierząt Natura 2000:

1060	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i>
		A074	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>
1083	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	A127	Żuraw <i>Grus grus</i>
1088	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	A223	Włochatka <i>Aegolius funereus</i>
6177	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	A224	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>
6179	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	A234	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>
		A236	Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>
1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	A238	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>
		A246	Lerka <i>Lullula arborea</i>
1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	A307	Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>
1308	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	A320	Muchotówka mała <i>Ficedula parva</i>
1318	Nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	A321	Muchotówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>		
1337	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	A379	Ortolan <i>Emberiza hortulana</i>
1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>		
A030	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>		
A072	Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>		

Skróty z zakresu leśnictwa:

Biogrupa	grupa drzew wyodrębniająca się w lesie, jako zwarta, zespołowa jednostka ekologiczna.
TD	typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy warstwy drzew; zależnie od funkcji lasu może on przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny.
TSL	typ siedliskowy lasu
IUL	Instrukcja Urządzania Lasu
KDO	drzewostany w klasie do odnowienia
KO	drzewostany w klasie odnowienia
KZP	Komisja Założeń Planu
NTG	Narada Techniczno-Gospodarcza
Odnowienia	odnowienie lasu ma na celu inicjowanie i kształtowanie młodego pokolenia lasu. Odbywa się ono w sposób naturalny (samosiew lub odrośla) i sztuczny (sadzenie lub siew). Podstawą określenia sposobów i zasad prowadzenia odnowień są przyjęte cele hodowlane, wyrażone w typach drzewostanów dla poszczególnych siedlisk.
Pielęgnacje	pielęgnowanie lasu obejmuje pielęgnowanie drzewostanu, polegające na prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych i pielęgnowaniu drzew oraz pielęgnowanie siedliska obejmujące prace związane z pielęgnowaniem gleby, wprowadzaniem podszytów i dolnego piętra oraz kształtowaniem brzegów drzewostanów. Celem tych zabiegów jest regulowanie

zagęszczenia i odpowiedniego rozmieszczenia drzew w drzewostanie; regulowanie składu gatunkowego oraz wytwarzanie i utrwalanie pożądanego kształtu i budowy pięterowej; popieranie najbardziej wartościowych składników drzewostanu i naturalnej różnorodności biologicznej lasu; wyprzedzanie procesu naturalnego wydzielania się drzew z drzewostanu; polepszanie stanu sanitarnego i biologicznej odporności lasu; poprawa jakości drzewostanu oraz poprawa mikroklimatu i zdolności retencyjnych gleb. Charakter wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych zależy od okresu życia drzewostanu. Zasada jest kształtowanie dzięki zabiegom pielęgnacyjnym wykonywanym we wcześniejszym okresie życia takich cech drzewostanu, które umożliwią jego harmonijny rozwój w okresie następnym.

pul Plan Urządzenia Lasu

Rębnia Rębnia jest jednym z działań zmierzających do wytworzenia nowego drzewostanu o pożądanym charakterze i ustalonym celu hodowlanym. Każdą rębnią charakteryzują określone elementy techniczne, przestrzenne i czasowe. W zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, wyróżnia się dwie grupy rębni: rębnię zupełną i rębnię złożoną.

Rębnie złożone do rębni złożonych zalicza się rębnię częściową – symbol II, rębnię gniazdową – symbol III, rębnię stopniową – symbol IV, oraz rębnię przerębową (ciągłą) – symbol V. Rębnia częściowa odznacza się regularnie rozłożonym w czasie użytkowaniem drzewostanu, prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, o średnim lub długim okresie odnowienia. Odnowienia naturalnego, przeważnie gatunków ciężkonasiennych (np. Db, Bk), dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego. Wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny, a powstałe odnowienia łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości. Rębnia gniazdowa polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości od 5 do 50 arów, z osłoną górną lub bez osłony, zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew. W czasie wykonywania cięć na gniazdach prowadzona jest pielęgnacja zapasu na powierzchni między gniazdami. Powstające pod osłoną boczną lub górną odnowienia naturalne lub sztuczne tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy, przewyższające o 1–3 m wysokości późniejsze odnowienie, naturalne lub sztuczne, na powierzchni między gniazdami. Rębnia stopniowa polega na wykonywaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych (w tym także zupełnych na małych powierzchniach) prowadzących do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu. Rębnia ta służy do kształtowania drzewostanów wielogatunkowych, różnowiekowych, o kępowej formie mieszania gatunków, w tym złożonych z gatunków światłoządnych i cienioznośnych. W rębni tej wykorzystuje się wiele lat nasiennych, przy czym proces odnowienia na powierzchni manipulacyjnej nie odbywa się w tym samym czasie, dzięki czemu wszystkie stadia odnowienia występują obok siebie. Okres

odnowienia może być średni, długi i bardzo długi. Rębni przerębowej, zalecanej przede wszystkim w litych drzewostanach jodłowych oraz w świerczynach regla górnego w pasie boru luźnego, nie stosuje się w warunkach nadleśnictwa.

Rębnia zupełna zgodnie z ZHL jest to sposób zagospodarowania lasu polegający na jednorazowym usunięciu z określonej powierzchni całego drzewostanu. W zależności od układu lokalnych warunków przyrodniczych i ekonomicznych rębnia zupełna może przyjmować następujące formy: wielkopowierzchniową (Ia), pasową (Ib) oraz smugową (Ic). Stosuje się ją przede wszystkim w odniesieniu do drzewostanów: na siedliskach borowych i olsowych; na siedliskach silnie zachwaszczonych; których natychmiastowe wycięcie jest podyktowane względami sanitarnymi; w których są lub będą zakładane bloki upraw pochodnych, składające się z gatunków światłożądnych; w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest utrudnione ze względu na zwarty podszyt złożony z gatunków o dużej sile odroślowej, stan pokrywy glebowej, degradację gleby itp. Nie stosuje się zrębów zupełnych zlokalizowanych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, a także w miejscach kultu religijnego i wokół drzew matecznych. W drzewostanach o krótkim okresie odnowienia pozostawia się fragmenty starodrzewu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do ich naturalnego rozpadu na powierzchni nie mniejszej niż 6 arów i łącznie nie większej niż 5% powierzchni manipulacyjnej pasa zrębowego, strefy lub smugi.

SILP System Informatyczny Lasów Państwowych

SLMN Standard Leśnej Mapy Numerycznej

Trzebież wczesna trzebież wczesną przeprowadza się w fazie drzewostanu dojrzewającego. Jest to okres, w którym drzewa najintensywniej się rozwijają, a proces wydzielania jest najsilniejszy. Celem trzebieży wczesnych jest polepszenie warunków rozwojowych najcenniejszych drzew, polepszenie stanu sanitarnego i odporności biologicznej lasu oraz polepszenie warunków przyrostowych drzew.

Trzebież późna trzebież późną rozpoczynamy, gdy słabnie intensywność przyrostu drzew na wysokość oraz słabnie proces wydzielania. Głównym celem wykonywania trzebieży późnej jest przygotowanie drzewostanu do odnowienia naturalnego. W trakcie TP (ale także TW) można rozpocząć proces przebudowy drzewostanów. Zabieg wykonuje się kilkakrotnie w ciągu dziesięcioleci. W drzewostanach użytkowanych rębniami złożonymi ostatnie wejście z TP powinno pełnić rolę cięcia przygotowawczego, czyli rozpoczęcia procesu odnowienia naturalnego.

Skróty nazw gatunkowych drzew używanych w projekcie planu urządzenia lasu:

Ak	robinia akacja <i>Robinia pseudoacacia</i>	Db	dąb <i>Quercus</i> sp.
Bk	buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	Db c.	dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>
Brz	brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	Dg	daglezwia zielona <i>Pseudotsuga taxifolia</i>
Czm	czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i>	Gb	grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>
		Jd	jodła pospolita <i>Abies alba</i>

Js	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	Os	topola osika <i>Populus tremula</i>
Jw	klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	So	sosna zwyczajna <i>Pinus silvestris</i>
Kl	klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	So c.	sosna czarna <i>Pinus nigra</i>
Ksz	kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	So we.	sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>
Lp	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Św	świerk pospolity <i>Picea abies</i>
Md	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	Tp	topola biała <i>Populus alba</i>
OI	olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>	Wb	wierzba <i>Salix</i> sp.
OI s.	olsza szara <i>Alnus incana</i>	Wz	wiąz <i>Ulmus</i> sp.

Skróty nazw typów siedliskowych lasów (TSL):

BMśw	bór mieszany świeży	Lśw	las świeży
BMw	bór mieszany wilgotny	Lw	las wilgotny
BMb	bór mieszany bagienny	Lł	las łęgowy
LMśw	las mieszany świeży	OI	ols
LMw	las mieszany wilgotny	OIJ	ols jesionowy
LMb	las mieszany bagienny		

IV. INFORMACJE OGÓLNE

IV.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Nadleśnictwo Prószków położone jest w południowej części województwa opolskiego, na terenie powiatów opolskiego (gm. Tułowice, gm. Komprachcice, gm. Prószków), krapkowickiego (gm. Krapkowice, gm. Strzeleczyki, gm. Walce), prudnickiego (gm. Biała, gm. Głogówek) oraz powiatu nyskiego (gm. Korfantów). Jest ono jednym z 38 nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Od północy graniczy z Nadleśnictwem Opole, od południa z Nadleśnictwem Prudnik, od wschodu z Nadleśnictwem Strzelce Opolskie, od zachodu z Nadleśnictwem Tułowice, od południowego wschodu z Nadleśnictwem Kędzierzyn. Nadleśnictwo Prószków składa się z jednego obrębu leśnego: Prószków, podzielonego na 12 leśnictw. Ich łączna powierzchnia wynosi 17779,29 ha.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego Polski (Kondracki 2011) lasy Nadleśnictwa Prószków położone są w prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, makroregionie Nizin Wielkopolsko-Śląskich, który obejmuje mezoregiony Pradoliny Wrocławskiej, Równiny Niemodlińskiej oraz Kotliny Raciborskiej. Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski 2010 (Zielony i Kliczkowska 2012) znajdują się one w obrębie mezoregionów Równiny Niemodlińskiej i Pradoliny Wrocławskiej, należących do krainy Śląskiej. Z kolei według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (2008) obszar Nadleśnictwa Prószków jest położony w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

Prowincja Środkowoeuropejska

Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa

B Dział Brandenbursko-Wielkopolski

B.5. Kraina Dolnośląska

B.5.3. Okręg Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich

B.5.3.1 Doliny Odry „Krapkowice -Dobrzeń Wielki (125-159 km)”

B.5.3.m Podokręg Niemodliński

B.5.4. Okręg Płaskowyżu Głubczyckiego

B.5.4.a Podokręg Brożecki

B.5.4.b Podokręg Prudnicko-Głogówecki

B.5.4.e Doliny Odry „Ujście Olzy - Krapkowice (29-125 km)”

IV.2. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków na lata 2015-2024 została opracowana na podstawie umowy nr 4/2013 zawartej dnia 28 stycznia 2013 roku w Katowicach, pomiędzy Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach w oparciu o aktualne przepisy prawne, zawarte w aktach prawnych wymienionych w kolejnych podrozdziałach.

IV.2.1. AKTY PRAWA KRAJOWEGO

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.];
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.];
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach [tekst jednolity - Dz.U. 2011 nr 12 poz. 59 z późn. zm.];
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [tekst jednolity - Dz.U. 2012 poz. 647 z późn. zm.];
- Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie [tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1226 z późn. zm.];
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [tekst jednolity - Dz.U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.];
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 210];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. 2012 poz. 81];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną [Dz.U. 2004 nr 168 poz. 1765];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz.U. 2011 nr 237 poz. 1419];
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397 z późn. zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów wystąpienia szkody w środowisku [Dz.U. 2008 nr 82 poz. 501];

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków [Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody [Dz.U. 2005 nr 60 poz. 533];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz.U. 2010 nr 77 poz. 510 z późn. zm.].

IV.2.2. AKTY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;
- Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Wodną;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- Decyzja wykonawcza Komisji 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358).

IV.2.3. AKTY POROZUMIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. [Dz.U. 1978 nr 7 poz. 24 z późn. zm.];

- Konwencja Paryska *w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego*, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji [Dz.U. 1976 nr 32 poz. 190];
- Konwencja Berneńska *o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk*, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r. [Dz.U. 1996 nr 58 poz. 263 z późn. zm.];
- Konwencja Bońska *o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt*, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. [Dz.U. 2003 nr 2 poz. 17];
- Konwencja *o różnorodności biologicznej*, sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992 r. [Dz.U. 2002 nr 184 poz. 1532].

IV.3. ZAKRES PROGNOZY

Zakres i szczegółowość opracowania informacji zawartych w niniejszym dokumencie są zgodne z zapisami ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz uzgodnieniami pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Katowicach a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo WOOŚ.411.41.2012.KM z dnia 16 maja 2012 r.). W trakcie tworzenia dokumentu uwzględniono także uzgodnienia pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Katowicach a Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zawarte w piśmie NZ.9022.1.55.2012.JW z 15 maja 2012 roku.

Dodatkowo w trakcie sporządzania dokumentu Prognozy zastosowano się do obowiązujących *Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu* opracowanych w zespole powołanym przez Ministra Środowiska i wprowadzonych do stosowania w dniu 18 sierpnia 2011 roku.

Zakres szczegółowości prognozy określony w art. 51 ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu...*, który mówi o tym, że prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami (*rozdz. IV Prognozy*);
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (*rozdz. IV Prognozy*);

- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania (*rozd. IV Prognozy*);
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko (*rozd. IV Prognozy*);
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym (*rozd. II Prognozy*).

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (*rozd. V Prognozy*);
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (*rozd. V Prognozy*);
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*rozd. V Prognozy*);
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (*rozd. IV Prognozy*);
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy (*cały rozdz. VI Prognozy*).

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (*rozd. VII Prognozy*);

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy (*rozd. VII Prognozy*).

Informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane zgodnie z wymogami art. 52 ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu...* tj. stosownie do stanu współczesnej wiedzy o zasobach przyrodniczych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, których dotyczą zapisy projektu pul; oraz stosownie do zawartości projektu pul i stopnia szczegółowości.

IV.4. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

Projekt planu urządzenia lasu obejmuje grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Nadleśnictwa Prószków o łącznej powierzchni 17779,29 ha. Obowiązkowe składniki planu urządzenia lasu wymienione są ogólnie w art. 18 Ustawy *o lasach*, a szczegółowo w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku *w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu* (Dz.U. 2012 poz. 1302). Jego układ i formę poszczególnych składników określa *Instrukcja Urządzania Lasu* (IUL), stanowiąca załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. Pewne modyfikacje układu mogą wynikać z wytycznych szczegółowo sprecyzowanych w zawieranych umowach na wykonanie projektu planu urządzenia lasu i dodatkowych ustaleniach.

Plan składa się z następujących części składowych: części inwentaryzacyjnej, części analitycznej oraz część planistyczno-prognostycznej. Części te zebrane są w następujących tomach:

Elaborat zawierający:

- ogólny opis nadleśnictwa i charakterystykę lasów,
- zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (raporty w formie tabel i wykazów),
- analizę gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym,
- podstawy gospodarki przyszłego okresu, w tym cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych, oraz przewidywane sposoby ich realizacji,
- określenie etatów cięć użytkowania głównego,

- zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębnego i przedrębnego),
- zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów przeznaczonych do zalesienia, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej,
- określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.

Program ochrony przyrody nadleśnictwa obejmujący:

- kompleksowy opis stanu przyrody w nadleśnictwie;
- podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań,
- mapę obszarów chronionych i funkcji lasu oraz mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.

Szczegółowe dane inwentaryzacyjne są zebrane dla każdego obrębu w oddzielny tom, w skład którego wchodzi:

- opis taksacyjny lasu,
- zestawienie i tabele zbiorcze.

Osobnym tomem dla obrębu są **wykazy**:

- projektowanych cięć rębnych,
- projektowanych cięć przedrębnych,
- wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu.

Niezbędnym elementem składowym Planu są mapy **tematyczne** w różnej skali.

Sporządza się je na bazie mapy numerycznej, zgodnie z SLMN:

- Mapy gospodarcze w skali 1:5000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o gruntach w zarządzie nadleśnictwa na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w podziale arkuszowym formatu A1.
- Mapy przeglądowe wg obrębów leśnych w skali 1:25 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o siedliskach, drzewostanach funkcjach lasu, itp. na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w obrębie leśnym.
- Mapy przeglądowe drzewostanów;
- Mapy przeglądowe siedlisk;
- Mapy przeglądowe cięć rębnych;
- Mapy przeglądowe ochrony przeciwpożarowej;

- Mapy przeglądowe zagospodarowania rekreacyjnego;
- Mapy przeglądowe ochrony lasu;
- Mapy przeglądowe gospodarki łowieckiej.
- Mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe w skali 1:50 000 lub 1:100 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji istotnych dla gospodarki leśnej oraz ważnych do zarządzania nadleśnictwem na tle oddziałów leśnych, na podkładzie odpowiedniej mapy topograficznej.
- Mapa sytuacyjno-przeglądowa funkcji lasów;
- Mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych (załącznik POP);
- Mapa sytuacyjna obszaru terytorialnego zasięgu dla nadleśnictwa.

Baza danych inwentaryzacyjnych TAKSATOR

Program Taksator służy do obsługi danych opisu taksacyjnego od momentu ich pobrania z SILP poprzez wprowadzanie informacji z dokumentów źródłowych i ich przetwarzanie, aż do ich powrotu do struktur SILP. Informacje są zapisywane w formacie *.mdb

Baza danych geometrycznych według SLMN

W bazie geometrycznej wyróżnia się warstwy podstawowe (w tym fakultatywne) i pochodne (generowane z warstw podstawowych). Dla warstw podstawowych lista atrybutów jest zredukowana do niezbędnych identyfikatorów. Obiekty poligonowe i liniowe przechowywane są w prostym formacie wektorowym, natomiast dane o obiektach punktowych znajdują się w całości w bazie opisowej systemu LAS.

Najbardziej istotnym elementem projektu planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze. Rozmiar zadań gospodarczych jest wynikiem podsumowania wszystkich prac w nadleśnictwie z danego zakresu. Natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów projektu planu. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w projekcie planu.

Tabela 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków

Rodzaj zabiegu lub zapisu w projekcie planu	Szczegółowość informacji zapisana w projekcie planu	Opis	Skala (% pow. leśnej nadleśnictwa)
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu	100%
Etat pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu	100%
Zalecenia zamieszczone w Programie ochrony Przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydzieleń	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu itp. Zalecenia te mają zazwyczaj charakter wskazań fakultatywnych	100%
Składy gatunkowe upraw	Zapis odnoszący się nie do konkretnego wydziałenia, ale do typów siedliskowych lasu w ramach GTD	Zaplanowane składki gatunkowe upraw są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu	
Bez wskazań	Do konkretnego wydziałenia	Wydziałenia w których nie zaplanowano żadnych zabiegów	15%
Odnowienia	Do konkretnego wydziałenia	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem. Grunt leśny, w myśl ustawy o lasach powinien być w ciągu 5 lat od wycięcia, odnowiony	1%
Pielęgnacje upraw	Do konkretnego wydziałenia	Zabiegi pielęgnacyjne dążące do uzyskania młodnika o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem, odpowiednim zwarciu i przyjętej formie zmieszania.	1%
Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Do konkretnego wydziałenia	Zabieg pielęgnacyjny w młodnikach, tyczkowinach i drągowinach polegający na usuwaniu drzew wadliwych, niepożądanych dążąc do uzyskania odpowiedniego drzewostanu dojrzewającego.	19%
Trzebież późna	Do konkretnego wydziałenia	Zabieg pielęgnacyjny w drzewostanach dojrzewających polegający na regulowaniu zagęszczenia drzew poprawiający zwiększenie przestrzeni życiowej drzew	38%
Rębnie złożone	Do konkretnego wydziałenia	Użytkowanie polegające na częściowym lub stopniowym usuwaniu drzewostanu znad młodego pokolenia w trakcie dość długiego okresu czasu	21%
Rębnia zupełna	Do konkretnego wydziałenia	Użytkowanie rębnią zupełną wiąże się z usunięciem 95% powierzchni drzewostanu (maksymalnie do 4 ha)	5%

Tabela 2. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa na 1. rok obowiązywania pul i zadań wynikających z projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków

Rodzaj powierzchni		Obręb Prószków / Nadleśnictwo Prószków	
		ha	%
wg pełnionych funkcji			
Lasy rezerwatowe		19,04	0,1
Lasy ochronne		16576,14	97,7
Lasy gospodarcze		363,35	2,1
Razem		16958,53	100,0
Grunty leśne zalesione			
Klasy wieku	I (1-20)	1722,30	9,7
	II (21-40)	2816,86	15,9
	III (41-60)	3976,15	22,4
	IV (61-80)	2433,44	13,7
	V (81-100)	2368,22	13,3
	VI (101-120)	955,88	5,4
	VII (121-140)	464,04	2,6
	VIII (141 i starsze)	452,61	2,5
	KO	1440,30	8,1
	KDO	167,33	0,9
Razem grunty leśne zalesione		16797,13	94,6
Grunty leśne niezalesione			
W produkcji ubocznej		7,80	0,04
Do odnowienia		105,49	0,6
Pozostałe		48,11	0,3
Razem grunty leśne niezalesione		161,40	0,9
Grunty związane z gosp. leśną		508,4	2,9
Grunty nieleśne			
Do zalesienia		0,00	0,0
Pozostałe		282,78	1,6
Razem grunty nieleśne		282,78	1,6
Grunty ogólnie		17749,71	100,0

Tabela 3. Zestawienie powierzchni zaplanowanych zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Prószków

Powierzchnia		Obręb Prószków / Nadleśnictwo Prószków
Zadania obligatoryjne		
Pozyskanie drewna	ha - pow.	12848,96
	m ³ brutto	1344442
	m ³ netto	1099511
Etat cięć w użytkowaniu rębnym	ha - pow.	3523,69
	m ³ brutto	766832
	m ³ netto	637423
<i>w tym niezaliczone na poczet przyjętego etatu</i>	m ³ brutto	357
	m ³ netto	299
Szacunkowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym	ha - pow.	9325,27
	m ³ brutto	577610
	m ³ netto	462088
Pielęgnowanie upraw i młodników	ha – pow.	2254,81
Trzebieże	ha – pow.	9325,27
Zadania określone kierunkowo - zadania dotyczące zalesień i odnowień – pow. [ha]		
Zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego)		0,00
Odnowienia halizn, płazowin i zrębów		105,49
Orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębnego		1718,74
- w tym zrębami zupełnymi		383,29
Orientacyjna powierzchnia podsadzeń, dolesień i uzupełnień		8,75
Orientacyjna powierzchnia wprowadzania podszytów		0,00
Orientacyjna powierzchnia melioracji		1730,52
- w tym wodnych		0,00
Pielęgnowanie nowo zakładanych upraw		713,48

IV.5. GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

Celem planowania urządzeniowego jest opracowywanie projektów planów urządzenia lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody (IUL). Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej są wymienione w Ustawie o lasach w art. 6. ust. 1. p. 1a):

(...) działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów (...)

Cele, dla których sporządzono projekt pul, osiąmane są poprzez realizację następujących zadań planowania urządzeniowego:

- inwentaryzację oraz ocenę stanu lasu,
- rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach,
- rozpoznanie założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu,
- zebranie informacji w sprawie *Programu ochrony przyrody*,
- sformułowanie celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy,
- rozpoznanie ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- określenie długo- oraz średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu,
- projektowanie pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- ustalenie etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębego);
- projektowanie odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- określenie potrzeb w zakresie remontów oraz budowy infrastruktury technicznej;
- zobrazowanie przestrzenne, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie;
- sporządzenie ogólnego opisu lasów.

IV.6. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

IV.6.1. METODYKA PRZYPISANIA WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH DO PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Na potrzeby analiz prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono agregację i uproszczenie wskazań gospodarczych zaprojektowanych dla wydzieleń w pul. Podstawowym założeniem było przypisanie jednej, dominującej z punktu widzenia potencjalnego wpływu na środowisko, wskazówki dla każdego wydzielenia. Wynikiem pracy było utworzenie następujących grup wskazań gospodarczych projektowanych w pul:

- grupa „odnowienia” utworzona z pozycji zawierających odnowienie zrębów lub odnowienie po rębniach złożonych, odnowienia luk oraz halizn;
- grupa „pielęgnacje upraw” utworzona z następujących pozycji planu: pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne;
- grupa „pielęgnacje młodszych drzewostanów” utworzona z pozycji: czyszczenia późne, pozyskanie w czyszczeniach późnych, trzebieże wczesne;
- grupa „trzebieże późne”, zawierająca pozycje z zaplanowanymi trzebieżami późnymi;
- grupa „rębnia zupełna”, zawierająca rębnie zupełną;
- grupa „rębnia złożona” utworzona z pozycji zawierających rębnię złożoną.

Przy ocenie potencjalnego wpływu zapisów projektu pul na chronione lub cenne elementy przyrodnicze, oceniano nie sposób wykonania danego zabiegu (który zależy od konkretnego realizatora zapisów pul w terenie), ale wpływ zabiegu na kształtowanie warunków siedliskowych na siedlisku przyrodniczym bądź siedlisku gatunku.

W stosunku do siedlisk przyrodniczych analizowano zapisy projektu pul w określonych wydzieleniach leśnych, w których źródła referencyjne wskazywały na obecność siedliska przyrodniczego. Przy czym rozróżniano sytuacje, w których siedlisko przyrodnicze zajmowało całość lub większą część wydzielenia leśnego od takich, w których występowało jedynie w postaci niewielkiego fragmentu.

W stosunku do znanych stanowisk roślin i grzybów chronionych analizowano zapisy projektu pul w określonych wydzieleniach leśnych, w których źródła referencyjne wskazywały na obecność stanowiska danego gatunku. Niezależnie od liczby czy lokalizacji stanowisk gatunku w wydzieleniu leśnym przyjmowano, że potencjalny wpływ zaplanowanego w projekcie pul zabiegu gospodarczego w jednakowy sposób może oddziaływać na ten gatunek. W przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania, formułowano odpowiednie działania minimalizujące.

W stosunku do zwierząt, które w większości są organizmami zmieniającymi miejsca swojego bytowania, nawet w przypadku istnienia obserwacji punktowych określonych gatunków w konkretnych wydzieleniach, analiza zaplanowanych w tych miejscach zabiegów nie pozwalałaby na rzetelną ocenę wpływu zapisów projektu pul na dany gatunek. Dlatego, pomimo wskazanych w *Programie ochrony przyrody* obserwacji punktowych, zapisy projektu pul nie były analizowane tylko we wskazanych lokalizacjach, ale w szerszym ujęciu siedlisk danego gatunku.

Wyjątek w tym przypadku stanowiły gatunki zwierząt, które cechuje dość silne przywiązanie do zasiedlonego miejsca bytowania, jak np. kozioróg dębosz, pachnica dębowa czy tzw. gatunki strefowe (np. bocian czarny, kanie, bielik). W takich przypadkach ocenie poddawano wskazanie gospodarcze przypisane do konkretnego wydzielenia leśnego, w którym materiały referencyjne wskazują na obecność stanowiska takiego gatunku, a w niektórych przypadkach oceniano również zaplanowane prace w bezpośrednim otoczeniu wydzielenia ze stanowiskiem gatunku. W Nadleśnictwie Prószków ta grupa gatunków zwierząt ograniczała się jednak do kilku taksonów z grupy bezkręgowców.

IV.6.2. KRYTERIA I SPOSÓB OCENY WPŁYWU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Ocena wpływu zapisów projektu planu na poszczególne elementy środowiska wynika z wiedzy eksperckiej z uwagi na brak jednoznacznych wytycznych w tej sprawie oraz, że w większości przypadków trudne jest przyjęcie obiektywnych kryteriów. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano macierze oceny, w których przyjęto następujące kody:

- + oddziaływanie pozytywne,
- oddziaływanie negatywne,
- 0 brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne,
- 1 oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2 oddziaływanie średnioterminowe,
- 3 oddziaływanie długoterminowe.

Powyższe przyjęte kryteria kodowania ocen wpływu dotyczą oddziaływań o charakterze nieznaczającym, bezpośrednim. W sytuacji wystąpienia oddziaływania znaczącego pozytywnego lub negatywnego przypadki tego typu zostały opisane w osobnym rozdziale *Prognozy*. Z kolei przypadki, w których istniała potencjalna możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego, pośredniego lub wtórnego opisywano dodatkowo w poszczególnych podrozdziałach rozdziału VI.

Wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na gatunki Natura 2000 analizowano dla gatunków, dla których w SDF obszarze przyjęto ocenę ogólną A, B lub C. Wpływ na

siedliska przyrodnicze analizowano dla wszystkich typów siedlisk przyrodniczych stwierdzonych w granicach obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW).

IV.6.3. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT CHRONIONYCH I CENNYCH GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk roślin chronionych, grzybów i zwierząt zebrane zostały z następujących źródeł:

- informacje na temat lokalizacji chronionych gatunków grzybów: dane z waloryzacji chronionych i zagrożonych grzybów województwa opolskiego (Kozak i Mleczek 2009), dane z przeprowadzonej taksacji lasów nadleśnictwa, dane z inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa;
- informacje na temat lokalizacji chronionych gatunków roślin: dane na temat rozmieszczenia roślin zagrożonych i chronionych na terenie Opolszczyzny dr Arkadiusza Nowaka i dr Krzysztofa Spałka, dane z przeprowadzonej taksacji lasów nadleśnictwa, informacje z programów ochrony środowiska oraz inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, informacje i materiały przekazane przez nadleśnictwo;
- informacje na temat lokalizacji chronionych gatunków zwierząt: materiały kartograficzne z inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, dane Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego przy wojewodzie opolskim z 2008 roku, informacje i materiały przekazane przez nadleśnictwo, dane z przeprowadzonej taksacji lasów nadleśnictwa;
- informacje na temat chronionych gatunków zwierząt o nieznannej lokalizacji stanowisk obserwowanych w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa w ostatnich latach: informacje z programów ochrony środowiska oraz inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, informacje i materiały przekazane przez pracowników nadleśnictwa oraz osób prowadzących obserwacje faunistyczne na terenie nadleśnictwa;
- inne materiały otrzymane od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.

IV.6.4. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT GRANIC OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Granice obszarów Natura 2000 przyjęto według stanu przekazanego do Komisji Europejskiej 30 października 2009 roku (Decyzja wykonawcza Komisji 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358). Granice obszarów

specjalnej ochrony (OSO) przyjęto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).

Informacje na temat występowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 oparto o wyniki prac wykonywanych w 2014 roku na zlecenie RDOŚ w Opolu na potrzeby sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru. Informacje o występowaniu siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 oraz terenów poza obszarami Natura 2000 pochodzą z inwentaryzacji Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego przy Wojewodzie Opolskim z 2008 roku oraz inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk oraz gatunków flory i fauny Lasów Państwowych wykonanej w 2007 r. na zlecenie Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Wszystkie informacje o siedliskach przyrodniczych zostały zapisane w bazie Taksator i są widoczne w opisie taksacyjnym wydzielenia.

IV.7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Monitorowanie realizacji obligatoryjnych zadań gospodarczych powinno być przeprowadzane przez organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych. Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000,
- pozyskanie drewna według gatunków i kategorii użytkowania dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- zestawienie gruntów zalesionych według siedlisk przyrodniczych.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim. Jest to związane z cyklem sporządzania planów urządzenia lasu i jednocześnie najbardziej wiarygodnymi informacjami wynikającymi z inwentaryzacji terenowej przeprowadzanej przez obiektywną instytucję.

IV.8. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PUL

Nadleśnictwo Prószków położone jest w niewielkim oddaleniu od granicy państwa. Do najbliższej granicy z Republiką Czeską odległość wynosi około 9 kilometrów, przy czym pomiędzy granicą nadleśnictwa a granicą państwa rozciągają się tereny wchodzące w zasięg terytorialny Nadleśnictwa Prudnik. Ze względu na lokalny i miejscowy charakter działań zapisanych w projekcie pul, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków na środowisko.

IV.9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PUL

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji są:

- A. Konwencja o różnorodności biologicznej, której celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej ma wszystkich trzech poziomach, tzn. w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami. W odniesieniu do tego celu zapisy projektu pul przewidują działania z zakresu przebudowy drzewostanów na siedliskach, gdzie obecnie drzewostan nie jest zgodny z siedliskiem, co w długiej perspektywie czasowej będzie sprzyjać zwiększaniu bioróżnorodności na określonych obszarach nadleśnictwa;
- B. Konwencja Berneńska, której celem jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. W zapisach projektu pul oraz programu ochrony przyrody uwzględniono potrzeby ochrony tych gatunków m.in. poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum realizacji celów gospodarczych w najcenniejszych przyrodniczo drzewostanach liściastych (OZW Żywocickie Łęgi PLH160019) oraz wycofanie na etapie planowania zabiegów rębni zupełnych na siedliskach przyrodniczych stanowiących siedliska najcenniejszych gatunków związanych z siedliskami leśnymi w nadleśnictwie;
- C. Konwencja Bońska, której celem jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Na terenie nadleśnictwa występuje szereg gatunków zwierząt z zał. II konwencji. Należą do nich głównie gatunki ptaków oraz niektóre gatunki nietoperzy. W odniesieniu do

celów konwencji w zapisach programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa na nadchodzące dziesięciolecie uwzględniono potrzeby ochrony tych gatunków m.in. poprzez określenie niezbędnych wytycznych do sposobu realizacji działań gospodarczych na siedliskach nietoperzy;

D. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: *przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego.* Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie nadleśnictwa mają zastosowanie głównie tzw. Dyrektywa Ptasia (DP) i Dyrektywa Siedliskowa (DS). Celem Dyrektywy Ptasiej jest zapewnienie ochrony gatunków ptaków lęgowych oraz migrujących na terenie Wspólnoty Europejskiej. W Dyrektywie wyszczególnione są gatunki, dla których ochrony tworzone są Obszary Specjalnej Ochrony (OSO). Teren Nadleśnictwa Prószków znajduje się poza zasięgiem Obszarów Specjalnej Ochrony. Z kolei Dyrektywa Siedliskowa ma na celu zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich. W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Prószków znajdują się dwa obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW). W projekcie pul zapisy dla powierzchni leśnych, na których zlokalizowane są przedmioty ochrony siedliskowych obszarów Natura 2000 uwzględniły główny cel ich ochrony, jakim jest niepogorszenie aktualnego stanu zachowania tych przedmiotów.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

A. Ustawa o ochronie przyrody, według której ochrona polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu i zadrzewień.

W zakresie ujętym projektem pul oraz *Programem ochrony przyrody* cele ustawy realizowane są poprzez zgromadzenie maksymalnej ilości informacji o zasobach przyrodniczych gruntów w zarządzie nadleśnictwa przy uwzględnieniu dostępnych

źródeł informacji oraz wyników prac terenowych i takim zaplanowaniu działań gospodarczych, aby mogły być spełnione wymogi ochronne gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenach objętych zapisami projektu pul.

- B. Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 jest dokumentem określającym ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony przyrody i wdrażania idei zrównoważonego rozwoju. W ustaleniach w zakresie gospodarki leśnej dokument ten odnosi się głównie do problemu dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska oraz zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych. W projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków uwzględniono główne założenia polityki ekologicznej państwa poprzez dostosowanie składów odnowień zgodnych z siedliskami przyrodniczymi występującymi w granicach obszarów Natura 2000.
- C. Polityka leśna państwa z 1997 r. wyznaczająca ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”. Jej nadrzędnym celem jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania, w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej, warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa. W zapisach projektu pul założenia polityki leśnej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków realizowane są przez szereg działań, z których najważniejsze to: poprawa stanu i ochrona lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje, zwiększanie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych oraz zapewnienie w oparciu o *Ustawę o ochronie przyrody*, *Ustawę o lasach* i *Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, ochrony wszystkim lasom, a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków realizacja ww. celów z zakresu ochrony środowiska będzie odbywać się również poprzez:

- wyłączenie z użytkowania rezerwatów przyrody, cennych kompleksów leśnych, siedlisk przyrodniczych o wysokim stopniu naturalności i przeważającej części drzewostanów na siedliskach bagiennych;

- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizację zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełnionych przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełnionych funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw dostosowanych do naturalnych składów gatunkowych leśnych siedlisk przyrodniczych;
- usystematyzowanie, uzupełnienie i zaktualizowanie informacji na temat zasobów przyrodniczych nadleśnictwa w formie opracowanego Programu Ochrony Przyrody.

IV.10. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM Z DOKUMENTAMI, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY PRZEPROWADZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ustalenia w projekcie planu urządzenia lasu wiążą się z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi dla gmin znajdujących się w zasięgu granic nadleśnictwa. W planach tych określone są m.in. obszary przeznaczone do zalesienia. W Nadleśnictwie Prószków projekt planu nie przewiduje się zalesień na okres 2015-2024, wobec tego ustalenia miejscowe planów zagospodarowania nie mają w tym zakresie odniesienia do zapisów projektu planu urządzenia lasu.

Dokumentami planistycznymi powiązаныmi z projektem pul są również plany ochrony dla powierzchniowych form ochrony przyrody wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. *w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody* (Dz.U. 2005 nr 94 poz. 794). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków występują formy ochrony przyrody ujęte powyższym rozporządzeniem, do których należą: rezerwaty przyrody: „Blok”, „Jeleni Dwór”, „Przysiecz” i „Jaśkowice”. Żaden z rezerwatów przyrody nie posiada obowiązującego planu ochrony, jedynie zadania ochronne ustanawiane maksymalnie na okres 5 lat.

Innymi dokumentami planistycznymi powiązаныmi z projektem pul są plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000* (Dz.U. 2010 nr 64 poz. 401 z późn. zm.). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków znajdują się dwa obszary Natura 2000 - obszary mające znaczenie dla Wspólnoty OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 i OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. W 2014 r. opracowano *projekt planu zadań ochronnych* dla OZW Żywocickie Łęgi PLH160019. Projekt

pul dla Nadleśnictwa Prószków uwzględnił wyniki prac nad pzo tylko w zakresie lokalizacji siedlisk przyrodniczych w zasięgu tego obszaru. Z uwagi na brak zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska wprowadzającego zadania ochronne, nie wprowadzono do projektu pul zapisów projektowych dokumentacji pzo.

Dokumentami powiązаныmi z projektem pul dla Nadleśnictwa Prószków są również plany urządzenia lasu dla nadleśnictw bezpośrednio z nim sąsiadujących, tj. nadleśnictwa Opole, Prudnik, Strzelce Opolskie, Tułowice oraz Kędzierzyn. Powiązanie to dotyczy jedynie ustalenia granic pomiędzy nadleśnictwami i ponadto w żaden sposób nie odnosi się wprost do Nadleśnictwa Prószków. Dotychczas procedura Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (SOOŚ) została przeprowadzona dla planów urządzenia lasu nadleśnictwa Tułowice, Opole oraz Strzelce Opolskie. W związku z brakiem zapisów w analizowanym projekcie pul dla Nadleśnictwa Prószków, które wspólnie z zapisami innych pul mogłyby się przyczynić do niekorzystnej zmiany stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wspólnego z Nadleśnictwem Tułowice lub Nadleśnictwem Opole - OZW Bory Niemodlińskie PLH160005; nie przewiduje się, aby mogło dojść do pojawienia się skumulowanego wpływu zapisów wszystkich trzech planów urządzenia lasu na siedliska przyrodnicze bądź siedliska zwierząt stanowiące przedmioty ochrony tej ostoi.

Kolejnym obszarem Natura 2000 zlokalizowanym na gruntach w zarządzie dwóch nadleśnictw (Prószków, Strzelce Opolskie) jest obszar OZW Żywocickie Łęgi PLH160019. Projekt pul dla Nadleśnictwa Strzelce Opolskie uwzględnił potrzeby ochronne przedmiotów ochrony tej ostoi, podobnie jak projekt pul dla Nadleśnictwa Prószków. Ten ostatni pozostawił powierzchnie siedlisk przyrodniczych w obszarze bez wskazań gospodarczych. W tej sytuacji nie przewiduje się zagrożenia skumulowanym wpływem obu projektów pul na zasoby przyrodnicze obszaru OZW Żywocickie Łęgi PLH160019.

Ważnymi dokumentami powiązаныmi z projektem pul dla Nadleśnictwa Prószków są:

- Program ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019;
- Programy ochrony środowiska powiatów i gmin, w granicach których zlokalizowane są grunty w zarządzie nadleśnictwa;
- Prognozy oddziaływania na środowisko projektów ww. dokumentów.

W powyższych dokumentach opisano kompleksowy stan środowiska na terenie poszczególnych jednostek administracyjnych i określono kierunki i zadania w zakresie m.in. ochrony przyrody. Większość z nich jest spójna z założeniami *Programu ochrony przyrody* dla Nadleśnictwa Prószków oraz projektem pul na okres 2015-2024 i jest, była lub będzie realizowana przez nadleśnictwo.

V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

V.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA

V.1.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Ocena wpływu zapisów projektu pul na różnorodność biologiczną będzie analizowana w odniesieniu do trzech poziomów, na których należy rozpatrywać to zagadnienie:

- 1) różnorodność biologiczna na poziomie genetycznym;
- 2) różnorodność biologiczna na poziomie gatunkowym;
- 3) różnorodność biologiczna na poziomie krajobrazowym.

W celu przeprowadzenia możliwie rzetelnej oceny ww. zakresie, zgromadzono odpowiednią ilość informacji o zasobach przyrodniczych nadleśnictwa. Szczególną uwagę poświęcono obszarom chronionym, ich bezpośredniemu otoczeniu oraz celom ochrony i możliwości ich osiągnięcia, przy jednoczesnej realizacji zadań gospodarczych wynikających z projektu pul. Do takich terenów w Nadleśnictwie Prószków należą: cztery rezerваты przyrody, jeden użytek ekologiczny, dwa obszary Natura 2000 o znaczeniu dla Wspólnoty oraz jeden obszar chronionego krajobrazu. Ponadto w trakcie analiz uwzględniono znane lokalizacje stanowisk chronionych roślin i grzybów oraz miejsca obserwacji chronionych gatunków zwierząt i ich siedliska.

V.1.2. LUDZIE

Potencjalny wpływ zapisów pul na ludzi zostanie przeanalizowany głównie w odniesieniu do pracowników leśnych, wykonujących w terenie zadania gospodarcze zapisane w projekcie planu urządzenia lasu oraz innych grup ludzi korzystających z zasobów leśnych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków. Dotyczy to zwłaszcza osób, które korzystają z terenów leśnych w celach turystycznych, poznawczych i wypoczynkowych.

V.1.3. ZWIERZĘTA

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków stwierdzono występowanie 232 gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową lub zagrożonych w skali Europy, kraju i regionu Opolszczyzny i Śląska, z czego 25 gatunków ssaków, 153 gatunki ptaków, 14 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 4 gatunki ryb oraz 31 gatunków bezkręgowców. Niestety dla większości z tych gatunków nie wskazano dokładnych rejonów ich występowania. Dużą grupę zwierząt w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa stanowią gatunki, które nie są związane z terenami leśnymi i nawet, jeśli występują na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, to nie są związane z powierzchniami drzewostanów, na których są planowane

zabiegi gospodarcze. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Nadleśnictwo Prószków oraz Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu na dzień 1 stycznia 2015 r. na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków brak jest znanych miejsc gniazdowania gatunków wymagających powołania stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków dziko występujących zwierząt. W tej sytuacji w poniższych zestawieniach nie analizowano wpływu zapisów projektu pul w stosunku do takich gatunków, jak: bocian czarny *Ciconia nigra*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus* i włośchatka *Aegolius funereus*, które wymieniane były w różnych źródłach informacji jako obserwowane w zasięgu granic nadleśnictwa.

W poniższych wykazach nie zamieszczano informacji o kategorii zagrożenia, ekologii i miejscach obserwacji danego gatunku z uwagi na ich obszerność. Informacje te są szeroko opisane w analizowanym w trakcie oceny *Programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Prószków*. Przy gatunkach zwierząt innych niż ptaki, będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, w wykazach zamieszczono informację o numerze załącznika Dyrektywy Siedliskowej, do którego są wpisane. W przypadku ptaków, w taki sposób wyróżniono jedynie gatunki z załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Tabela 4. Wykaz dziko występujących gatunków zwierząt stwierdzonych w Nadleśnictwie Prószków

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	PL – ochrona ścisła OpCzL – LC DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 44 a; 111 c; 701 a	Gatunek związany z obszarami leśnymi. Zasiada szczeliny w drzewach, dziuple i skrzynki lęgowe dla ptaków. Stwierdzony w borach sosnowych na południowy-wschód od Ochodzy oraz w Rogowie. Żerujące osobniki stwierdzono w okolicach Straduni i Brozca.
Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	PL – ochrona ścisła OpCzL – LC DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 44 a	Gatunek synantropijny. Notowany z obszaru gminy Strzeleczki. Jego kryjówkami letnimi są niemal wyłącznie budynki, gdzie kryje się na strychach, w szczelinach dachów i ścian. Zimuje głównie w nadziemnych częściach budynków (strychy, przewody wentylacyjne), rzadko w piwnicach i fortyfikacjach.
Nocek wąsatek <i>Myotis mystacinus</i>	PL – ochrona ścisła OpCzL – DD DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 701 a	Częstszy na terenach wyżynnych i górskich, niż na nizinach, głównie siedliska synantropijne. Notowany z obszaru gminy Strzeleczki oraz Krapkowice. Jego letnimi kryjówkami są głównie budynki, niekiedy również dziuple. Zimą spotykany jest w podziemiach, zarówno naturalnych (jaskinie), jak i sztucznych (sztolnie, fortyfikacje).

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337	PL – ochrona częściowa DS – zał. II, IV, V KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 701 a; 760 b; 790 a	Zeremia na dopływach Odry w leśnictwie Rogów, notowany nad Osłobogą. Bytuje nad Ścinawą Niemodlińską.
Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 120 c; 128 j	Stwierdzona w parku w Pomologii oraz w lasach w południowo-zachodniej części gminy Prószków, w kompleksie leśnym przylegającym do autostrady, na wysokości Nowej Kuźni, a także w dolinie Odry i Swornicy. Występuje często w parkach, zadrzewieniach śródpolnych i sadach. Preferuje drzewostany liściaste w starszych klasach wiekowych (powyżej 70 - 80 lat).
Wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355	PL – ochrona częściowa DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – NT	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 499 g; 758 d; 759 a; 760 b; 790 a	Przedmiot ochrony obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Zamieszkuje rzeki i kompleksy stawów rybnych nad Ścinawką, Białą i Odram oraz Osłobogą. Jedna para zamieszkuje rezerwat przyrody Staw Nowokuźnicki.
Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 200 d	Mniej powszechna niż ryjówka aksamitna. Preferuje obrzeża podmokłych lasów, wilgotne łąki, kępy krzewów na łąkach i bagnach, żywopłoty, ogródki działkowe. Można ją spotkać także w obrębie zabudowań.
Dudek <i>Upupa epops</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD OpCzL – NT KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 515 b	Lęgowa. Preferuje krajobraz otwarty z ekstensywnym rolnictwem, np. rejon z wypasem bydła. Nieodczuwa obecność starszych dziuplastych drzew.
Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> A307	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 336 b	Lęgowa. Kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym i w strefie ekotonu. Lęgi V – VII, jeszcze w VIII karmienie młodych. Wskazane jest pozostawianie lub nasadzanie kęp krzewów (głóg, róża, tarnina) w strefie ekotonu.
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j	Lęgowa. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane (w borach brak), również w zieleni wysokiej osiedli ludzkich.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Myszołów <i>Buteo buteo</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 499 a	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i iglaste, sporadycznie w peryferyjnych częściach rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki). Średnioliczny ptak lęgowy Śląska.
Ortolan <i>Emberiza hortulana</i> A379	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 a; 515 b	Lęgowy. Obrzeża wszelkiego typu zadrzewień liściastych i mieszanych, aleje śródpolne. Lęgi V – VII.
Śpiewak <i>Turdus philomelos</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowy. Wszelkie zadrzewienia, nawet kępy drzew i krzewów w agrocenozach.
Uszatka <i>Asio otus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 507 d; 516 a	Lęgowa Występuje rzadko i w rozproszeniu na całym obszarze nadleśnictwa. Preferuje skraje lasów, parki oraz śródpolne zadrzewienia z przewagą drzew iglastych. Występuje w rozproszeniu na całym obszarze nadleśnictwa. Osiadła.
Wrona siwa <i>Corvus cornix</i>	PL – ochrona częściowa P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 494 a	Lęgowa. Skraje zadrzewień w krajobrazie otwartym, doliny rzeczne.
Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIA Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowa, migrująca i zimująca. Stawy i rzeki. Sporadycznie także rowy melioracyjne i małe oczka wodne.
Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowy - wszelkie akweny wód stojących i wolno płynących, także niewielkie powierzchniowo, z szuwarem lub krzewami, np. <i>Salix</i> ssp.
Łyska <i>Fulica atra</i>	PL – gat. łowny DP – zał. IIA i IIIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowa. Wody stojące, wyjątkowo większe wody wolno płynące. Gatunek zanikający w związku z obecnością norki amerykańskiej <i>Mustela vison</i> (Stajszczyk, 2010).

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowy. Pojedyncze pary na stawie koło Przydroża Małego. Wody stojące oraz leniwie płynące, z dobrze wykształconą roślinnością wodną, np. zespoły szuwarowe (trzcina, oczeret, pałka), mannowska, płyty rdestu ziemnowodnego.
Potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowy. Trzcinowiska i kępy krzewów na obrzeżach wód stojących i leniwie płynących, zakrzewione torfowiska.
Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowa. Wykazywana w rezerwacie Staw Nowokuźnicki oraz na podmokłych łąkach pod Oborą i na użytku Suchy Ług. Płaty i smugi wynurzzonej roślinności wodnej i bagiennej, o strukturze mozaikowej, np. przemieszany szuwar pałkowy z mannowiskiem i suchszymi partiami trawiastymi i suchymi bądylami „chwastów” na groblach stawowych. Obrzeża wód, zabagnione łąki i obszary torfowiskowe.
Trzciniaak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowy. Występuje w rezerwacie Staw Nowokuźnicki. Stwierdzony na niewielkim trzcinowisku w śródpolnym rowie 0,5 km na północny-wschód od Ochodzy oraz na użytku ekologicznym Suchy Ług. Trzcinowiska oraz szuwały trzcinowo – pałkowe, nad wodami stojącymi i wolno płynącymi.
Trzcinniczek <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 d	Lęgowy. Występuje na użytku ekologicznym Suchy Ług. Trzcinowiska oraz szuwały trzcinowo – pałkowe, nad wodami stojącymi i wolno płynącymi.
Zniczek <i>Regulus ignicapilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j; 500 c; 507 b; 513 c	Lęgowy. Występuje w zwartych kompleksach Borów Niemodlińskich. Bory mieszane oraz kępy świerka lub jodły w drzewostanach liściastych i mieszanych. Peryferyjne większe parki.
Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 339 h	Lęgowa. Gniazduje pojedynczo w suchych borach sosnowych na terenie Borów Niemodlińskich. Luźne i nasłonecznione drzewostany liściaste i mieszane. Osiedla ludzkie – parki, cmentarze, aleje, wysoka zieleń przydomowa. Chętnie starsze ogrody działkowe.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowa. Starsze wiekowo bory sosnowe, mieszane i świerkowe, także z jodłą.
Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> A236	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 91 g; 111 b; 311 j; 503 a; 507 d; 515 b	Lęgowy. Występuje w rozproszeniu w Borach Niemodlińskich. Stwierdzony w borach sosnowych na południowy-wschód od Ochodzy i na zachód od Nowej Kuźni oraz w okolicach Puszczy i Rzymkowic. Wszelkie typy drzewostanów, powyżej 80 lat, preferuje starodrzewia sosnowe i buczyny. Spotykany również w dużych starych peryferyjnych parkach. Lęgi od IV do VI. Wyjątkowo ważny gatunek na terenach leśnych – tzw. <i>umbrella species</i> = gatunek parasolowy, decydujący o istnieniu populacji innych gatunków, m. in. gągoła, siniaka, puszczyka i włośchatki, kraski oraz nietoperzy i wielu innych gatunków, w tym licznych bezkręgowców.
Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 515 b	Lęgowy. Wszelkiego typu drzewostany w wieku powyżej 40-50 lat, zadrzewienia, większe parki. Unika małych zadrzewień śródpolnych.
Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A238	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 155 d; 184 h; 339 c; 503 a; 507 d; 515 b	Lęgowy. Pojedyncze pary gniazdują na obszarze Borów Niemodlińskich, m.in. pod Przysieczą i Ligotą Prószkowską oraz Rzymkowicami. Starsze (powyżej 90 lat) drzewostany liściaste, zwłaszcza z dębami <i>Quercus sp.</i> Także stare peryferyjne parki. Toleruje niewielkie rozluźnienie (prześwietlenie) drzewostanów. Lęgi IV – V do VI. W celu właściwej ochrony zaleca się: - zachowanie starych lasów liściastych i mieszanych, - pozostawianie odpowiedniej liczby drzew zamierających i martwych oraz ochrona drzew dziuplastych.
Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> A234	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 172 b; 219 c; 339 f; 503 a; 507 d; 515 b	Lęgowy. Pojedyncze pary gniazdują na obszarze Borów Niemodlińskich. Starsze lasy liściaste i mieszane, rzadziej bory mieszane. Spotykany też w dużych parkach i zadrzewionych cmentarzach. Preferuje skraje lasów. Lęgi od IV / V do VI.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
			Ochrona gatunku polega na pozostawianiu martwych i zamierających drzew liściastych oraz wywrotów i wiatrołomów (gat. liść.). Zaleca się pozostawiać na obrzeżach lasów smugi starodrzewi, izolujących drzewostany od terenów otwartych. Toleruje lekkie rozluźnienie drzewostanów.
Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j	Lęgowy. Występuje w Borach Niemodlińskich. Wilgotne bory sosnowe z podrostem świerka lub jodły, rzadziej lasy mieszane ze świerkiem i jodłą.
Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j	Lęgowy. Lasy i bory mieszane. Unika olsów i borów sosnowych.
Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 308 c	Lęgowy. Gniazduje w okolicach Prószkowa, Puszczy i Kuźnicy. Wszelkiego typu drzewostany powyżej 40 – 50 lat, zwłaszcza wilgotne i podmokłe.
Kos <i>Turdus merula</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadki, również w zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki, cmentarze).
Kowalik <i>Sitta europaea</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 515 b	Lęgowy. Lasy i bory mieszane.
Krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 339 f; 505 a; 507 d	Lęgowy. Pojedyncze pary stwierdzono m.in. w parku w Pomologii oraz w zadrzewieniu pod Oborą, a także w zadrzewieniach w dolinie Swornicy. Wszelkie zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach i w zieleni wysokiej osiedli rzadki.
Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 515 b	Lęgowy. Odnotowany w proponowanym rezerwacie Pleśnicki Las. Głównie młodniki i drągowiny (liściaste i iglaste), parki tylko peryferyjne i rozległe.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Kruk <i>Corvus corax</i>	PL – ochrona częściowa KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 494 a; 500 c; 506 b; 511 a	Lęgowy. Gniazduje nielicznie i w rozproszeniu na obszarze Borów Niemodlińskich. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i iglaste, rzadki, rzadko w zieleni wysokiej peryferyjnych części osiedli ludzkich. Obecnie w ekspansji.
Kukułka <i>Cuculus canorus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 338 o; 494 a; 505 a	Lęgowa. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane, w borach rzadka, też w zieleni wysokiej peryferii osiedli ludzkich (parki, cmentarze).
Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A224	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 328 c	Lęgowy. Kilka par gniazduje w leśnictwie Rzymkowie. Bory sosnowe, zwłaszcza suche i świeże, z płatami nagiego gruntu, też wrzosowiska. Preferuje mozaikę starych sośnin, zrębów, upraw i młodników. Lęgi od V / VI do VII / VIII.
Lerka <i>Lullula arborea</i> A246	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 328 c	Lęgowa. Spotykane rozproszone stanowiska w Borach Niemodlińskich. Tereny otwarte w borach sosnowych i na ich obrzeżach, zwłaszcza suche i świeże, z płatami nagiego gruntu, m. in. wrzosowiska. Lęgi od IV do VII / VIII.
Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> A321	PL – ochrona ścisła DP – zał. I KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 494 b; 503 a; 506 b; 515 b	Lęgowa. Stwierdzona w parku w Pomologii, w dolinie Swornicy, w lesie Puszyńskim, koło Przydroża Małego oraz w proponowanym rezerwacie Nagłów. Starsze drzewostany liściaste i mieszane (powyżej 70 – 80 lat), głównie grądy i buczyny. Chętnie gniazduje w budkach. Lęgi V – VII. Ochrona gatunku – kreować drzewostany zasobne w zamierające i martwe drzewa, chronione zachowawczo do stanu terminalnego.
Muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j	Lęgowa. Notowana w rezerwacie Staw Nowokuźnicki, Blok oraz w parku w Pomologii. Starsze drzewostany liściaste i mieszane, również osiedla ludzkie – parki, cmentarze, aleje, wysoka zieleń przydomowa. Lęgi V, VI-VII.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j	Lęgowa. Rzadsza niż siostrzana muchołówka białoszyja. Notowana w rezerwacie Blokoło Starsze drzewostany liściaste, mieszane i iglaste, rzadko większe zadrzewienia śródpolne i osiedla ludzkie – parki, cmentarze. Chętnie gniazduje w budkach.
Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b; 515 b	Lęgowy. Bory świerkowe, jodłowe oraz sosnowe na siedliskach wilgotnych z udziałem świerka.
Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 506 b	Lęgowy. Wszelkiego typu zadrzewienia liściaste i mieszane i iglaste, sporadycznie w peryferyjnych częściach rozległej zieleni wysokiej osiedli ludzkich (parki).
Pelzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 339 c; 494 b; 506 b; 511 a	Lęgowy. Starsza wysoka zieleń osiedli ludzkich (parki i zadrzewione cmentarze) oraz skraje starszych i luźnych drzewostanów liściastych i mieszanych, zwłaszcza w dolinach rzecznych.
Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowy. Młode klasy wiekowe drzewostanów liściastych i mieszanych – starsze uprawy, a szczególnie młodniki i drągowiny, zwłaszcza po rozluźnieniu w/w drzewostanów. Także zarośla i strefa ekotonu na skraju lasu.
Pokrzywnica <i>Prunella modularis</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC R	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 507 b	Lęgowa. Młode klasy wiekowe drzewostanów liściastych, mieszanych i iglastych – starsze uprawy, młodniki i drągowiny. Także większe peryferyjne parki oraz zadrzewienia śródpolne.
Siniak <i>Columba oenas</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 185 b; 202 d; 311 j	Lęgowy, w dziuplach. Stwierdzany w Borach Niemodlińskich pod Przysieczą oraz w okolicach Przechodu. Stare (powyżej 90 – 100 lat) dziuplaste drzewostany liściaste (głównie buczyny) i mieszane, rzadziej iglaste (stare sośniny). Związany z dzięciołem czarnym (dziuple). Lęgi od III / IV do VII / VIII.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Sosnowka <i>Periparus ater</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowa. Bory w średnich i starszych klasach wiekowych. Nieodzowna obecność dziupli lub budek lęgowych.
Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	PL – ochrona ścisła DP – zał. IIB Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, rzadko w borach mieszanych. W osiedlach ludzkich peryferyjne parki i zaniedbane cmentarze. Większe zadrzewienia śródpolne.
Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 507 b	Lęgowy. Lasy wszelkich typów (preferuje łągi) i bory mieszane. Zwłaszcza gęste z wykrotami. Także większe peryferyjne i zaniedbane parki oraz zadrzewienia śródpolne.
Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 515 b	Lęgowa. Lasy liściaste i mieszane, rzadziej bory mieszane i peryferyjne parki.
Turkawka <i>Streptopelia turtur</i>	PL – ochrona ścisła PCzL – DD DP – zał. IIB KB – zał. III Czerwona lista IUCN – LC SL	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 311 j; 494 a; 503 a; 506 b; 515 b	Lęgowa. Stwierdzana na terenie rezerwatu Staw Nowokuźnicki, pod Oborą, w parku w Pomologii, na terenie odstojników pod Prószkowem oraz pod Boguszycami. Obserwowana w młodej brzezynie śródpolnej 0,3 km na wschód od Ochodzy. Gatunek zmniejszający liczebność. Lasy i bory. Preferuje drzewostany w wieku 25-50 lat. Także większe zadrzewienia śródpolne.
Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 515 b	Lęgowa. Lasy i bory mieszane. Peryferyjne parki i większe zadrzewienia śródpolne.
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	PL – ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LC P	Obserwacje punktowe gatunku w oddziałach: Obr. Prószków: 309 b	Lęgowy. Obrzeża lasów i borów oraz polany, zręby i uprawy w głębi drzewostanów. Także zadrzewienia i aleje w krajobrazie otwartym.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188	PL - ochrona ścisła PCzL – DD OpCzL – LC DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Stwierdzony obszar występowania w enklawie OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 położonej przy północno-zachodniej granicy nadleśnictwa: Obr. Prószków: 2 a-b; Pozostałe miejsca występowania gatunku: Obr. Prószków: 3 a; 4 a; 5 a; 128 g; 165 p; 800 a; 806 f; 807 b	Przedmiot ochrony obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Preferuje niewielkie zbiorniki wodne położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiska, starorzecza z obfitą roślinnością wodną.
Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	PL - ochrona ścisła KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 3 j; 4 b;	Gatunek pospolity na terenie Borów Niemodlińskich. Zbiorniki wód stojących: Staw Nowokuźnicki, staw w Ligocie Prószkowskiej, staw w Prószkowie, stawy między Przysięczą a Ligotą Prószkowską, starorzecza Odry. Preferuje wilgotne drzewostany w średnim wieku i starsze. Niezbędna obecność niewielkich akwenów o wodzie stojącej, najchętniej niezarybionych.
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166	PL - ochrona ścisła PCzL – NT PCzK – NT OpCzL – VU DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 629 a; 691 a;	Przedmiot ochrony obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Wykazana w starorzeczu w dolinie Odry oraz w koło Rogowa.
Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i>	PL - ochrona ścisła KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 428 h;	Zbiorniki wód stojących: Staw Nowokuźnicki, staw w Ligocie Prószkowskiej, staw w Prószkowie, stawy między Przysięczą a Ligotą Prószkowską, starorzecza Odry. Rozmnaża się w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, po okresie rozrodu żyje na łądzie w cienistych lasach.
Żaba jeziorkowa <i>Pelophylax lessonae</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. IV KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 142 b; 143 d; 147 g; 428 h;	Zbiorniki wód stojących: Staw Nowokuźnicki, staw w Ligocie Prószkowskiej, staw w Prószkowie, stawy między Przysięczą a Ligotą Prószkowską, starorzecza Odry. Jest płazem typowym dla małych zbiorników wodnych. Rozród odbywa się także w rowach melioracyjnych, kałużach, okresowych rozlewiskach na łąkach, w przybrzeżnej strefie większych zbiorników wodnych.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. V KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 142 b; 143 d; 147 g; 701 g;	Zbiorniki wód stojących: Staw Nowokuźnicki, staw w Ligocie Prószkowskiej, staw w Prószkowie, stawy między Przysieczą a Ligotą Prószkowską, starorzeczca Odry. Preferuje tereny podmokłe i akweny wód stojących i wolno płynących, również wilgotne i podmokłe lasy oraz bory mieszane.
Żaba wodna <i>Pelophylax kl. esculentus</i>	PL - ochrona ścisła DS – zał. V KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 142 b; 143 d; 147 g;	Preferuje obficie zarośnięte roślinnością, płytkie zbiorniki wodne.
Ciołek matowy <i>Dorcus parallelipipedus</i>	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – VU OpCzL – V	Obr. Prószków: 812 h;	Występuje w lasach liściastych i mieszanych z dużym udziałem drzew liściastych.
Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> kod: 1083	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – EN PCzK – EN DS – zał. II KB – zał. III	Obr. Prószków: 808 g;	Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w obrębie doliny Białej, w kompleksie leśnym koło Urszulanowic. Biotopem są prześwietlone lasy liściaste, głównie grądy i łęgi oraz obrzeża bardziej zwartych drzewostanów liściastych i mieszanych, czasami stare parki i sady. Jelonek rogacz do rozwoju potrzebuje dębów, ale odnotowywano go również na buku, brzozie, wierzbach, wiązach, olszy, grabie, topolach, lipach, jesionie, kasztanowcach oraz drzewach owocowych. Warunkiem występowania jest obecność martwych i zamierających drzew i ich fragmentów (leżące konary, pniaki, nabiegi korzeniowe). Preferuje środowiska wilgotnego próchniejącego drewna.
Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088	PL – ochrona ścisła PCzL – VU PCzK – VU OpCzL – E DS – zał. II i IV Czerwona lista IUCN – VU	Obr. Prószków: 808 g;	Gatunek stwierdzony na jednym stanowisku w obrębie doliny Białej, w kompleksie leśnym koło Urszulanowic. Jest kambioksylofagiem, w Polsce żerującym i przechodzącym rozwój wyłącznie na żywych dębach: szypułkowym i (rzadko) bezszypułkowym.

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060	PL – ochrona ścisła PCzK – LR PCzL – LC OpCzL – R DS – zał. II i IV Czerwona lista IUCN – LR/NT	Obr. Prószków: 164 d-h;	Gatunek higrofilny. Zasiedla brzegi wód i bagien oraz podmokłe łąki, głównie w miejscach wilgotnych, często w pobliżu i wewnątrz starorzeczy i rowów. Częściowo jego siedlisko stanowią łągi nadrzeczne, zwłaszcza fragmenty podmokłe z prześwitami lub graniczące z kwiecistymi łąkami. Związany troficznie ze szczawiem <i>Rumex ssp.</i>
Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> kod: 6179	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzK – LR PCzL – LC OpCzL – R DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LR/NT	Obr. Prószków: 164 d-h; 449 g; 759 g;	Zasiedla wilgotne łąki, obrzeża torfowisk niskich oraz inne siedliska otwarte, pod warunkiem występowania rośliny żywicielskiej wraz z przynajmniej jednym z gatunków mrówek gospodarzy. Troficznie związany z krwiściągiem lekarskim <i>Sanguisorba officinalis</i> . Gąsienice musza być „adoptowane” przez mrówki z rodzaju <i>Myrmica</i> – głównie <i>M. rubra</i> , czasem <i>M. scabrinodis</i> oraz <i>M. ruginogis</i> .
Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> kod: 6177	PL – ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej PCzL – LC PCzK – LR OpCzL – R DS – zał. II i IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – LR/NT	Obr. Prószków: 164 d-h; 319 i; 449 g;	Stwierdzone stanowisko znajduje się na łąkach na południowy zachód od Prószkowskiego Potoku w gminie Prószków. Zasiedla wilgotne łąki, obrzeża torfowisk niskich oraz inne siedliska otwarte, pod warunkiem występowania rośliny żywicielskiej wraz z przynajmniej jednym z gatunków mrówek gospodarzy. Troficznie związany z krwiściągiem lekarskim <i>Sanguisorba officinalis</i> . Gąsienice muszą być „adoptowane” przez mrówki z rodzaju <i>Myrmica</i> , np. <i>M. scabrinodis</i> , <i>M. rubra</i> i <i>M. gallieni</i> .
Postojak wiesiołkowiec <i>Proserpinus proserpina</i>	PL – ochrona ścisła PCzK – LR PCzL – LC OpCzL – NT DS – zał. IV KB – zał. II Czerwona lista IUCN – DD	Obr. Prószków: 490 a,d-f; 491 a-f,n;	Zasiedla szerokie spectrum środowisk, zarówno suchych jak i podmokłych. Gąsienice spotykane są w środowiskach kserotermicznych, zwykle na piaszczystych ugorach porośniętych wiesiołkiem <i>Oenothera</i> . Występują również przy rowach melioracyjnych, na obszarach bagiennych oraz na odstłoniętych, słonecznych miejscach z wierzbownicą <i>Epilobium</i> , wierzbówką <i>Chamaenerion</i> i krwawnicą pospolitą <i>Lythrum salicaria</i> .

Gatunek	Status ochronny	Obręb, oddział (stanowiska dokładnie zlokalizowane)	Uwagi
Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> kod: 1145	PL – ochrona ścisła PCzL – NT PCzK – NT CzLR – VU DS – zał. II KB – zał. III Czerwona lista IUCN - LC	Obr. Prószków: 506b	Zasiedla zamulone stawy i starorzecza, głównie wody stojące. Zagrożeniem dla gatunku są zanieczyszczenia wód, regulacje i zabudowa hydrotechniczna rzek.

Zał. I DP – gatunek wymieniony w I załączniku Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią; Zał. II, IV, V DS – gatunek wymieniony w załączniku II, IV lub V Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową.

V.1.4. ROŚLINY I GRZYBY

Z dostępnych źródeł informacji wynika, iż w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków występują 62 chronione gatunki roślin naczyniowych (47 objętych ochroną ścisłą, 15 objętych ochroną częściową), z czego 53 gatunki uznano za zagrożone w skali kraju lub/i regionu. Ponadto stwierdzono występowanie 64 gatunków nieobjętych ochroną prawną, ale posiadających status zagrożonych w skali kraju lub/i regionu Opolszczyzny. Stwierdzono tu również występowanie 13 gatunków mchów, w tym 11 objętych ochroną częściową, 1 objęty ochroną ścisłą i 1 zagrożony w skali regionu. W przypadku grzybów wielkoowocnikowych i porostów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków, stwierdzono występowanie 12 gatunków objętych ochroną ścisłą, z czego 11 uznano za zagrożone w skali kraju lub/i regionu. Ponadto stwierdzono występowanie 22 gatunków nieobjętych ochroną prawną, ale posiadających status zagrożonych w skali kraju lub/i regionu. Informacje na temat występowania rzadkich gatunków pochodzą z waloryzacji chronionych i zagrożonych grzybów województwa opolskiego (Kozak i Mleczek 2009), z przeprowadzonej taksacji lasów nadleśnictwa, z inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Tabela 5. Wykaz chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	Ochrona ścisła OCzL – LC	Obr. Prószków: 392 b; 393 b,d; 409 c; 410 i; 411 d; 412 d; 413 b; 427 a; 428 c; 429 a

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	Ochrona częściowa OCzL – LC	Obr. Prószków: 43 c; 49 a; 53 f; 76 a; 120 a; 133 h; 179 f; 181 d; 196 a; 197 b,h; 198 a-d; 199 b; 211 a; 212 a; 214 a; 215 h; 227 b; 494 c; 701 m; 830 d
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 61 a; 141 k; 176 b; 177 d-f; 196 d; 211 a; 223 a; 231 b; 494 c; 508 b; 516 a; 701 b,m-n,x-y; 752 b; 755 c,f; 758 d; 759 b; 762 b; 799 b,d; 800 a; 806 a,f; 816 a; 826 c; 830 c-d,k,s; 831 b,g; 832 m,o
Bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i>	Ochrona częściowa OCzL – VU	Obr. Prószków: 612 a
Borówka bagienna <i>Vaccinium uliginosum</i>	Niechroniony OCzL – LC	Obr. Prószków: 45 c; 392 b; 393 b,d; 409 c; 410 i; 411 d; 412 d; 413 b; 427 a; 428 c; 429 a
Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>	Ochrona ścisła PCzL – V, OCzK – EN, OCzL – EN	Obr. Prószków: 200 f
Centuria pospolita <i>Centaureum erythraea</i>	Ochrona ścisła OCzL – NT	Obr. Prószków: 200 f
Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	Ochrona ścisła PCzK – VU, OCzL – DD	Obr. Prószków: 493 i
Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	Ochrona częściowa PCzL – [V]	Obr. Prószków: 759 b
Dziurawiec kosmaty <i>Hypericum hirsutum</i>	Niechroniony OCzL – VU	Obr. Prószków: 759 b
Gwiazdnica długolistna <i>Stellaria longifolia</i>	Niechroniona OCzL – DD	Obr. Prószków: 111 g
Janowiec ciernisty <i>Genista germanica</i>	Niechroniony OCzL – LC	Obr. Prószków: 184 a; 206 b
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 19 c; 494 b; 515 b
Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 95 d; 110 c; 118 h; 132 h,w; 179 c; 193 b; 198 c; 200 f; 203 g; 212 a,c; 227 g; 228 b; 229 c; 371 b; 495 a; 499 b; 501 b; 508 b; 790 c; 796 a; 800 a; 808 g
Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 508 b; 515 b; 720 a; 759 b
Kruszczyk błotny <i>Epipactis palustris</i>	Ochrona ścisła PCzL - V OCzK – VU, OCzL – VU	Obr. Prószków: █████
Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	Ochrona ścisła OCzL – LC	Obr. Prószków: 153 l
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 45 d; 121 b; 153 l; 160 j; 213 c; 241 b; 337 a; 494 c; 790 c; 796 a; 806 f

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Krwawnik kichawiec <i>Achillea ptarmica</i>	Niechroniony OCzL – LR	Obr. Prószków: 138 g; 337 a
Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Ochrona ścisła OCzL – LC	Obr. Prószków: 229 a
Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Ochrona ścisła PCzK – VU, PCzL – E, OCzK – CR, OCzL – LC	Obr. Prószków: ██████████
Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	Ochrona ścisła OCzL – NT	Obr. Prószków: 494 b
Naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>	Ochrona ścisła OCzL – VU	Obr. Prószków: 200 f
Nasięźrzał pospolity <i>Ophioglossum vulgatum</i>	Ochrona ścisła PCzL – V, OCzK – NT, OCzL – VU	Obr. Prószków: 433 c
Obrazki alpejskie <i>Arum alpinum</i>	Ochrona ścisła PCzK – VU, PCzL – R, OCzK – NT, OCzL – NT	Obr. Prószków: 822 d
Ożanka nierównoząbkowa <i>Teucrium scorodonia</i>	Niechroniona OCzK – CR, OCzL – CR	Obr. Prószków: 45 a; 49 b
Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	Ochrona ścisła OCzL – LC	Obr. Prószków: 206 g
Pierwiosnek wyniosły <i>Primula elatior</i>	Ochrona częściowa OCzL – LC	Obr. Prószków: 494 c; 495 a; 499 b; 501 b; 502 a; 508 b; 516 a; 796 a; 804 b; 806 f; 812 h; 822 d
Pływacz drobny <i>Utricularia minor</i>	Ochrona częściowa PCzL – V, OCzL – VU	Obr. Prószków: 46 c
Pływacz zachodni <i>Utricularia australis</i>	Ochrona ścisła PCzL – V, OCzL – CR	Obr. Prószków: 142 b
Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i>	Ochrona ścisła OCzL – NT	Obr. Prószków: 200 f
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	Ochrona częściowa OCzL – NT	Obr. Prószków: 720 c
Przygielka biała <i>Rhynchospora alba</i>	Niechroniona OCzK – VU, OCzL – VU	Obr. Prószków: 46 c
Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	Ochrona ścisła OCzL – LC	Obr. Prószków: 720 a; 759 b

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Przytulia okrągłolistna <i>Galium rotundifolium</i>	Niechroniona OCzL – VU	Obr. Prószków: 200 f
Przytulia wonna <i>Galium odoratum</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 759 b; 796 a
Rosiczka okrągłolistna	Ochrona ścisła CzL – V, OCzK – LC, OCzL – LC	Obr. Prószków: 46 c
Siedmiopalecznik błotny <i>Comarum palustre</i>	Niechroniony OCzL – NT	Obr. Prószków: 46 c
Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	Ochrona ścisła	Obr. Prószków: 503 a; 701 a; 759 b; 775 f; 790 a,c-c; 822 d
Turzyca ciborowata <i>Carex bohemica</i>	Niechroniona PCzK – V, PCzL – V, OCzL – LC	Obr. Prószków: 506 d
Turzyca Davalla <i>Carex davalliana</i>	Ochrona ścisła PCzL – V, OCzK – EN, OCzL – EN	Obr. Prószków: ██████████
Turzyca nitkowata <i>Carex lasiocarpa</i>	Niechroniona OCzL – VU	Obr. Prószków: 46 c
Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	Ochrona ścisła OCzL – LC	Obr. Prószków: 229 a; 494 c; 720 a
Welnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>	Niechroniona OCzL – NT	Obr. Prószków: 46 c
Wężymord niski <i>Scorzonera humilis</i>	Niechroniony OCzL – RE	Obr. Prószków: 206 b; 460 b
Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	Ochrona ścisła OCzL – NT	Obr. Prószków: 178 b; 371 b
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Ochrona ścisła OCzL – NT	Obr. Prószków: 167 b; 205 h; 690 a
Włosienicznik rzeczny <i>Batrachium fluitans</i>	Ochrona ścisła OCzL – NT	Obr. Prószków: 337 a
Wrotycz baldachogroniasty <i>Tanacetum corymbosum</i>	Niechroniony OCzK – EN, OCzL – EN	Obr. Prószków: 460 b
Żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>	Ochrona częściowa OCzL – NT	Obr. Prószków: 46 c
Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j
Drabik drzewkowy <i>Climacium dendroides</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 353 g
Fałdownik nastroszony <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 353 g

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j; 353
Piórosz pierzasty <i>Ptilium crista-castrensis</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j; 353 g
Próchniczek bagienny <i>Aulacomnium palustre</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j
Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j
Szurpek pręgowany <i>Orthotrichum striatum</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j
Torfowiec frędzlowaty <i>Sphagnum fimbriatum</i>	Ochrona ścisła	Obr. Prószków: 311 j
Tujowiec tamaryszkowy <i>Thuidium tamariscinum</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j
Widłoząb kędzierzawy <i>Dicranum polysetum</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j; 353 g
Widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>	Ochrona częściowa	Obr. Prószków: 311 j; 353 g

Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 81). Kategoria zagrożenia wg Polskiej Czerwonej Księgi Roślin (Kaźmierczakowa i in. 2001): CR – gatunki krytycznie zagrożone, VU – gatunki narażone, LR – gatunki niższego ryzyka. Kategoria zagrożenia wg Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski (Zarzycki i in. 2006): E – gatunki wymierające, krytycznie zagrożone, V – gatunki narażone, [V] – gatunki narażone na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania, R – gatunki rzadkie, potencjalnie zagrożone wymarciem. Kategorie zagrożenia wg Czerwonej Księgi Roślin Województwa Opolskiego (2002) oraz Czerwonej Listy Roślin Naczyniowych Województwa Opolskiego (2008): RE – gatunki wymarłe w regionie, CR – gatunki krytycznie zagrożone, EN – gatunki zagrożone, VU – gatunki narażone, NT – gatunki bliskie zagrożenia, LC – gatunki niższego ryzyka, DD – gatunki o danych niedostatecznych.

Tabela 6. Wykaz chronionych i/lub zagrożonych gatunków grzybów stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Borowik ceglaptopory <i>Boletus luridiformis</i>	Niechroniony OpCzL – R	Obr. Prószków: 119 a; 177 d; 226 f; 376 a; 490 a
Czyreń sosnowy <i>Phellinus pini</i>	Niechroniony PCzL – R, OpCzL – Nz	Obr. Prószków: 54 c; 200 g; 225 b; 311 j; 342 b; 344 c; 353 g; 444 c; 476 a; 683 g; 696 d
Drobnoporek łzawiący <i>Oligoporus guttulatus</i>	Niechroniony PCzL – E, OpCzL – R	Obr. Prószków: 200 d
Gąbkowiec północny <i>Climacocystis borealis</i>	Niechroniony PCzL – R, OpCzL – Ex	Obr. Prószków: 194 a

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Gwiazdosz długoszyjkowy <i>Geastrum pectinatum</i>	Ochrona ścisła PCzL – V, OpCzL – E	Obr. Prószków: 117 d
Gwiazdosz potrójny <i>Geastrum triplex</i>	Ochrona ścisła PCzL – E, OpCzL – R	Obr. Prószków: 90 r; 111 b
Klejówka plamista <i>Gomphidius maculatus</i>	Niechroniona PCzL – R, OpCzL – E	Obr. Prószków: 324 a
Krowiak olszowy <i>Paxillus rubicundulus</i>	Niechroniony PCzL – R, OpCzL – R	Obr. Prószków: 35 f
Maczużnik bojowy <i>Cordyceps militaris</i>	Niechroniony PCzL – R, OpCzL – Ex	Obr. Prószków: 194 b
Maślak lepki <i>Suillus aeruginascens</i>	Niechroniony OpCzL – I	Obr. Prószków: 137 g
Mleczejak świerkowy <i>Lactarius deterrimus</i>	Niechroniony OpCzL – I	Obr. Prószków: 65 c; 101 d; 304 a
Murszak rdzawy <i>Phaeolus schweinitzii</i>	Niechroniony OpCzL – Nz	Obr. Prószków: 120 d; 121 g; 194 b; 200 d; 375 a
Ozorek dębowy <i>Fistulina hepatica</i>	Ochrona ścisła PCzL – R, OpCzL – R	Obr. Prószków: 799 a
Piaskowiec kasztanowaty <i>Gyroporus castaneus</i>	Niechroniony PCzL – R, OpCzL – R	Obr. Prószków: 102 d
Piaskowiec modrzak <i>Gyroporus cyanescens</i>	Niechroniony PCzL – R, OpCzL – R	Obr. Prószków: 102 d
Piestrówka różowawa <i>Rhizopogon roseolus</i>	Niechroniona OpCzL – V	Obr. Prószków: 325 b
Podgrzybek czerwony <i>Xerocomus rubellus</i>	Niechroniony OpCzL – R	Obr. Prószków: 64 b; 68 c; 215 c
Podgrzybek pasożytniczy (Borowik pasożytniczy) <i>Xerocomus parasiticus</i> (<i>Boletus parasiticus</i>)	Ochrona ścisła PCzL – R, OpCzL – V	Obr. Prószków: 513 a
Soplówka jeżowata <i>Hericium erinaceum</i>	Ochrona ścisła PCzL – E, OpCzL – Ex	Obr. Prószków: 176 c
Szczeciniak sosnowy <i>Inonotus triqueter</i>	Niechroniony PCzL – V, OpCzL – V	Obr. Prószków: 743 a

Gatunek	Status ochronny, kategoria zagrożenia w kraju i regionie	Lokalizacja
Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis crispa</i>	Ochrona ścisła PCzL – R, OpCzL – Nz	Obr. Prószków: 121 a; 176 a; 512 I; 681 d

Prawo krajowe - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. 2004 nr 168 poz. 1765). Kategoria zagrożenia dla grzybów wielkoowocnikowych wg Czerwonej Listy Roślin i Grzybów Polski (Zarzycki i in. 2006): E – gatunki wymierające, V – gatunki narażone, R – rzadkie, I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu. Kategoria zagrożenia wg Waloryzacji chronionych i zagrożonych grzybów województwa opolskiego ... (Kozak i Mleczko 2009): Ex – gatunki wymarłe i zaginione, E – gatunki wymierające, V – gatunki narażone na wyginięcie, R – gatunki rzadkie, I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu, Nz – gatunki obecnie niezagrożone.

V.1.5. WODY

W znaczeniu hydrograficznym, lasy Nadleśnictwa Prószków usytuowane są w zlewisku Bałtyku, w dorzeczu rzeki Odry. Największymi rzekami przepływającymi przez obszar nadleśnictwa są Odra, Osobłoga z Białą, Młynówką i Rzymkowickim Rowem, Prószkowski Potok oraz Stradunia, a także Ścinawa Niemodlińska (dopływ Nysy Kłodzkiej). Sieć hydrologiczna nadleśnictwa pozbawiona jest zupełnie jezior. Nieliczne sztuczne zbiorniki wodne znajdują się w okolicach miejscowości Nowa Kuźnica, Przysiecz, Moszna, Dobra i Przydroże Wielkie. Bardzo ważnym rezerwuarem wody na terenie nadleśnictwa są torfowiska. Występują głównie w zagłębieniach terenowych z wysokim lustrem wody gruntowej, w mniejszym udziale w dolinach rzek.

Obszar Nadleśnictwa Prószków znajduje się w zasięgu występowania sześciu głównych zbiorników wód podziemnych (Kleczkowski 1990): subniecka kędzierzyńsko-głubczycka (GZWP nr 332), zbiornik Opole-Zawadzkie (GZWP nr 333), zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie (GZWP nr 335), niecka Opolska (GZWP nr 336), dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie (GZWP nr 337), subzbiornik Paczków-Niemodlin (GZWP nr 338).

W latach 2010-2012 na terenie gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków WIOŚ przeprowadzał w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badania jakości wód powierzchniowych. Kontrolę poddano pięć rzek: Stradunię, Odrę, Osobogę, Młynówkę i Białą. Stan większości jcw określono jako zły (źródło: WIOŚ w Opolu, 2012).

W 2013 roku na terenie województwa opolskiego przeprowadzone zostały badania w ramach monitoringu operacyjnego wód podziemnych. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znalazły się dwa punkty pomiarowe (631-Łącznik oraz 1230-Krapkowice). Wynik oznaczeń wskazują, iż dla wód kontrolowanych w badanych punktach dokumentowane są objawy zwiększonego zanieczyszczenia wód podziemnych związkami żelaza, zbyt wysokiej temperatury wody oraz zbyt małej zawartości rozpuszczonego tlenu. Są to wody odpowiadające klasie III (wody zadowalającej jakości). Stwarza to konieczność szczególnego zwrócenia uwagi na czynniki mające największy wpływ na zanieczyszczenia

wód podziemnych, aby nie dopuścić do dalszego pogorszenia stanu wód w zbiornikach podziemnych (źródło: WIOŚ w Opolu, 2013).

V.1.6. KLIMAT

Pogoda i klimat w zasięgu działania Nadleśnictwa Prószków kształtowane są głównie przez czynniki cyrkulacyjne oraz w mniejszym stopniu grupę stałych czynników geograficznych. Ponadto względnie niewielkie zróżnicowanie wysokości nad poziomem morza (153-240 m n.p.m.) pomiędzy poszczególnymi fragmentami omawianego obszaru wpływa w nieznaczny sposób na powstawanie różnic klimatycznych. Średnia wieloletnia temperatura powietrza w Opolu (1951-2005) wynosi 8,7°C. Jest ona nieznacznie wyższa od przeciętnej notowanej w większości leśnictw – 8,6°C. Tylko w leśnictwach Rzymkowice, Smolarnia, Kopalina i Dębowiec z uwagi na wyższą średnią wysokość nad poziomem morza średnia roczna temperatura powietrza jest niższa i wynosi 8,5°C. Suma roczna opadu w leśnej części Nadleśnictwa Prószków przeciętnie wynosi ok. 630 mm, należy jednak zwrócić uwagę, że ten parametr charakteryzuje się dużo większą zmiennością z roku na rok niż wielkość średniej temperatury powietrza. Najwyższych rocznych sum opadu atmosferycznego można spodziewać się w leśnictwie Rzymkowice, zaś najniższych w leśnictwie Rogów. Warunki klimatyczne Nadleśnictwa Prószków z uwagi na przeciętne sumy opadu atmosferycznego oraz dość korzystne warunki termiczne można zaliczyć do korzystnych dla wzrostu i hodowli lasu.

V.1.7. POWIETRZE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków znajduje się tylko jedna pasywna stacja pomiarowa, badająca stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i benzenu. W 2013 roku nie wystąpiły przekroczenia standardów jakości powietrza ustalonych dla tych zanieczyszczeń. Pomiar zanieczyszczenia powietrza pyłem drobnym PM_{2,5}, o średnicy ziaren poniżej 2,5 µm oraz pyłem zawieszonym PM₁₀, o średnicy ziaren poniżej 10 µm prowadzą dwie stacje pomiarowe w Opolu. W 2013 roku wartość średnioroczna zanieczyszczenia powietrza pyłem nie została przekroczona, natomiast przekroczone zostało kryterium dopuszczalnej wartości średniodobowej. Na wysokie poziomy stężenie w 2013 roku niewątpliwie miały wpływ warunki meteorologiczne np. niskie temperatury i bezwietrzne dni, które sprzyjały tworzeniu się smogu. Wyniki uzyskiwane w latach wcześniejszych potwierdzają problemy związane z tym zanieczyszczeniem i utwierdzają w obowiązku wdrażania naprawczych programów ochrony powietrza. Jedna ze stacji w Opolu prowadzi również pomiary zanieczyszczenia powietrza metalami ciężkimi i benzo(a)pirenem zawartymi w pyłe zawieszonym PM₁₀. Stężenia arsenu, kadmu i niklu utrzymywały się w 2013 r. poniżej wartości docelowych. Podobnie badania stężeń ołowiu wykazały, że znajdują się one

na bardzo niskim poziomie. W przypadku benzo(a)pirenu otrzymane stężenia średnioroczne w znacznym stopniu przekraczają poziom docelowy tego zanieczyszczenia wynoszący 1 ng/m^3 (źródło: WIOŚ w Opolu, 2013).

W wyniku oceny jakości powietrza wykonanej za rok 2013 na terenie województwa opolskiego stwierdzono występowanie obszarów, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych/docelowych poziomów substancji w powietrzu. Problem z dotrzymaniem standardów jakości powietrza dla kryterium ochrony zdrowia wystąpił w przypadku: pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu oraz ozonu i pyłu zawieszonego PM2,5. Strefom, w których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych oraz docelowych poziomów substancji w powietrzu, przyznano klasę C – wymagającą opracowania programu ochrony powietrza, mającego na celu zmniejszenie poziomu stężeń substancji zanieczyszczających powietrze oraz D2 - gdyż poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego. W tym przypadku należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020 (źródło: *Ocena jakości powietrza w województwie opolskim za rok 2013*, WIOŚ Opole 2014).

V.1.8. POWIERZCHNIA ZIEMI

Na obszarze Nadleśnictwa Prószków skałami macierzystymi gleb są wyłącznie skały osadowe okruchowe luźne. Wyróżniono tu 13 typów i 42 podtypy gleb. Znaczna ilość podtypów glebowych wskazuje na duże zróżnicowanie terenu nadleśnictwa pod względem glebowym. Największą powierzchnię pokrywają gleby rdzawe (31,33%) oraz brunatne (21,40%). Na większą uwagę wśród pozostałych typów zasługują gleby bielicowe (20,57%), opadowoglejowe (8,22%), murszowate (5,57%), torfowe (3,23%), płowe (3,15%) oraz gruntowoglejowe (2,36%) i mady rzeczne (1,84%). Gleby rdzawe i bielicowe dominują na siedliskach borów mieszanych (BMśw, BMw) oraz lasów mieszanych (LMśw, LMw). Gleby brunatne, płowe i opadowoglejowe reprezentują głównie siedliska lasów mieszanych (LMśw, LMw) i lasów (Lśw, Lw). Gleby torfowe i murszowe tworzą siedliska bagienne (BMB, LMB, OI). Szczegółowy opis typów i podtypów gleb występujących na obszarze nadleśnictwa zawiera opracowany przez Przedsiębiorstwo Usług Przyrodniczo-Leśnych „TAXUS” s.c. *Operat glebowo siedliskowy dla Nadleśnictwa Prószków*, wg stanu na 1.01.2002 r.

V.1.9. KRAJOBRAZ

Krajobraz Nadleśnictwa Prószków związany jest z rzeźbą staroglacjalną, której geneza kształtowała się w ciągu kilku zlodowaceń i okresów międzyzlodowcowych, zwłaszcza podczas przedostatniego zlodowacenia środkowopolskiego oraz ostatniego interglacjału. Zagospodarowanie przestrzeni terenu nadleśnictwa sprawia, że w jego krajobrazie dominują tereny silnie przekształcone – otwarte obszary rolnicze i zabudowane. Tereny leśne skupiają się w postaci dużych kompleksów, szczególnie w północnej części nadleśnictwa.

V.1.10. ZASOBY NATURALNE

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków wyróżniono 11 typów siedliskowych lasu. Dominującą grupę pośród wyróżnionych siedlisk stanowią siedliska lasowe, zajmujące 78% powierzchni nadleśnictwa. Głównym siedliskiem z tej grupy jest las mieszany świeży, który zajmuje ponad połowę powierzchni nadleśnictwa (56%). Pozostałe siedliska z tej grupy zajmują mniej niż 10% powierzchni. Najmniejsze powierzchnie zajmują siedliska olsu, olsu jesionowego, lasu łęgowego obejmując łącznie ok. 1% powierzchni. Drugą grupę siedlisk stanowią siedliska borowe, obejmujące ok. 22% powierzchni nadleśnictwa. Największą powierzchnię zajmują bory mieszane świeże, mniejszy udział mają bory mieszane bagienne i mieszane wilgotne.

Tabela 7. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwie Prószków

TSL	Obręb Prószków/ Nadleśnictwo Prószków wg stanu na 01.01.2015r.	
	[ha]	[%]
BMŚW	3161,82	18,65
BMW	188,21	1,11
BMB	331,41	1,95
LMŚW	9491,43	55,97
LMW	1544,54	9,11
LMB	370,79	2,19
LŚW	1144,74	6,75
LW	563,69	3,32
LŁ	47,62	0,28
OL	108,56	0,64
OLJ	5,74	0,03
Razem	16958,55	100,00

Bogactwo gatunkowe

Lasy Nadleśnictwa Prószków charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany dwu- i trzygatunkowe, które pokrywają blisko 60% powierzchni nadleśnictwa. Są to drzewostany o zróżnicowanym wieku. Drzewostany jednogatunkowe oraz cztero- i więcej gatunkowe zajmują podobną powierzchnię - po ok. 20%. Drzewostany jednogatunkowe to drzewostany głównie powyżej 40 lat, natomiast drzewostany cztero- i więcej gatunkowe dominują w wieku do 40 lat i powyżej 80 lat.

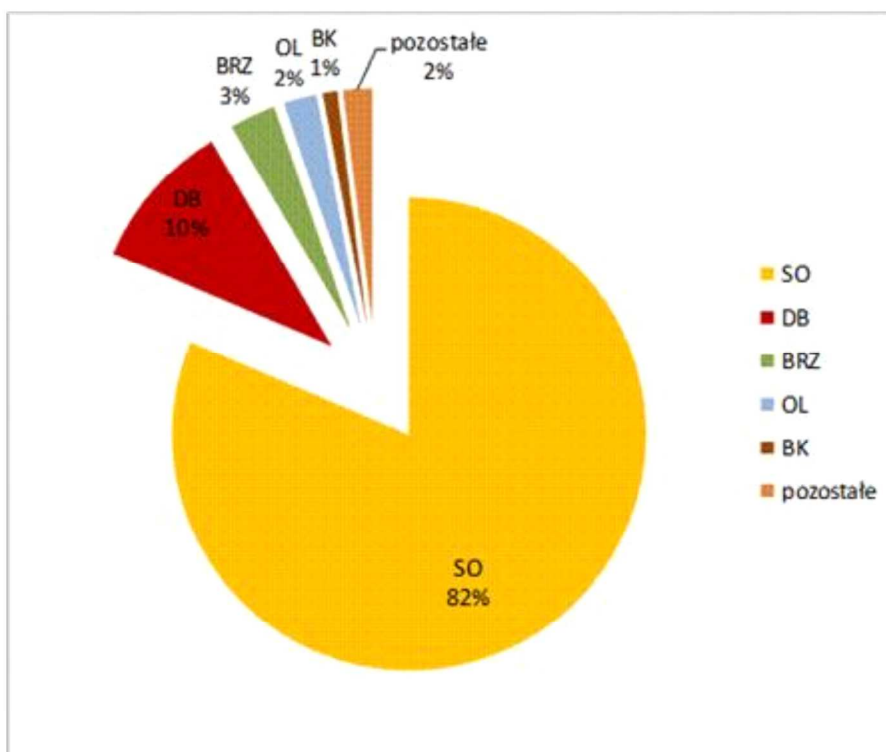
Tabela 8. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Prószków

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Prószków/ Nadleśnictwo Prószków	jednogatunkowe	348,79	2109,26	830,88	3288,93	19,6
		70953	837986	361799	1270738	22,6
	dwugatunkowe	1175,50	2071,19	2111,44	5358,13	31,9
		236295	797634	986657	2020586	36,0
	trzygatunkowe	1605,25	1507,95	1338,87	4452,07	26,5
		253282	534442	544082	1331806	23,7
	cztero- i więcej gatunkowe	1396,89	778,77	1509,64	3685,30	22,0
		134516	264927	589612	989054	17,6

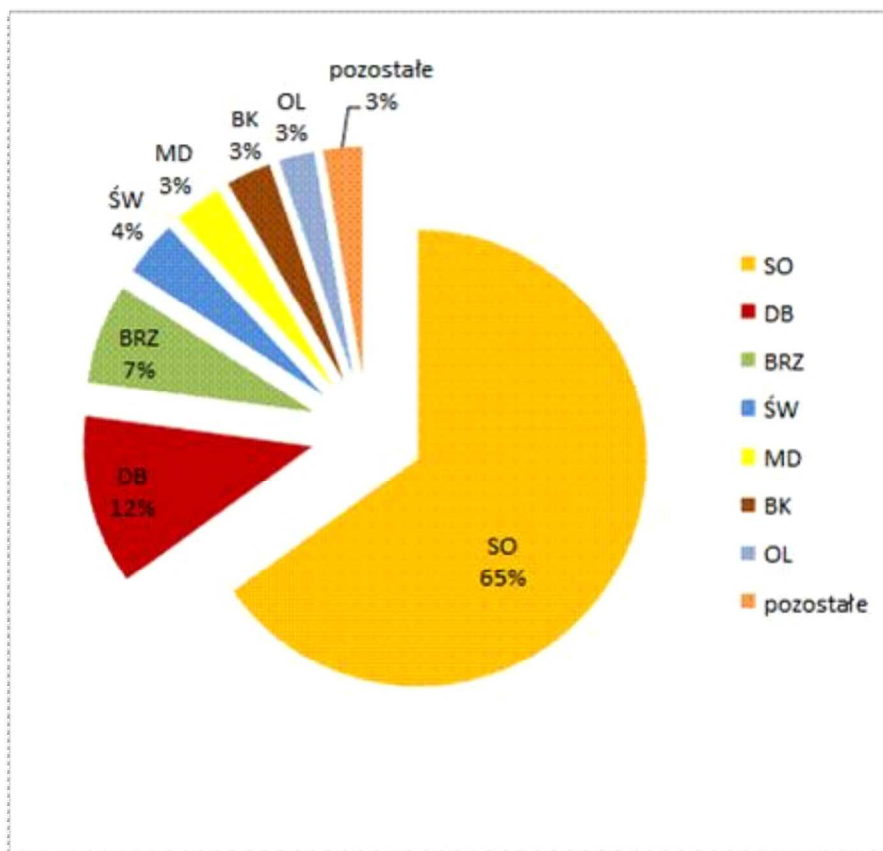
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

W Nadleśnictwie Prószków gatunkiem panującym jest sosna zwyczajna, zajmująca ponad 81% powierzchni gruntów leśnych. Gatunkami panującymi w drzewostanach są również dąb (10%) oraz brzoza (3%), olsza czarna (2%) i buk (1%). Pozostałe gatunki, które zajmują poniżej 1% udziału, to: modrzew, sosna wejmutka, świerk, dąb czerwony, jodła, jesion, grab, jawor, daglezja, klon zwyczajny, wiąz, robinia akacjowa, osika oraz lipa.

Wśród gatunków rzeczywistych w drzewostanach Nadleśnictwa Prószków dominuje sosna oraz dąb, następnie: brzoza, świerk, modrzew, buk i olsza. Pozostałe gatunki występujące w drzewostanach nadleśnictwa to: dąb czerwony, grab, sosna wejmutka, lipa, jesion wyniosły, jodła, jawor, czeremcha pospolita, topola osika, daglezja, klon pospolity, robinia akacjowa, sosna czarna, topola, wiąz, olsza szara, wierzba oraz kasztanowiec biały.

Rycina. 1. Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Prószków

Rycina. 2. Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Prószków

Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem

Podczas prac taksacyjnych obecnej rewizji urządzenia lasu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków dokonano oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z zajmowanym siedliskiem. Drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 26% powierzchni nadleśnictwa. Należą do nich głównie drzewostany sosnowe wykształcone na siedlisku boru mieszanego świeżego, drzewostany olszowe na siedlisku olsu, drzewostany dębowe na siedlisku lasu łąkowego oraz w mniejszym udziale drzewostany z sosną i brzozą na siedlisku boru mieszanego bagiennego. Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują ponad połowę powierzchni nadleśnictwa, tj. 68% i występują praktycznie na każdym siedliskowym typie lasu. Drzewostany niezgodne z siedliskiem występują jedynie na 6% powierzchni nadleśnictwa i są to przede wszystkim drzewostany na siedlisku lasu łąkowego.

Tabela 9. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem w Nadleśnictwie Prószków

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Prószków/ Nadleśnictwo Prószków	BMB	BRZ SO	124,96	40,0	187,50	60,0	-	-
		BRZ ŚW SO	-	-	1,66	100,0	-	-
	BMŚW	DB SO	152,06	32,7	311,77	66,9	1,88	0,4
		SO	2475,83	93,4	157,68	5,9	17,79	0,7
	BMW	ŚW SO	47,04	25,9	134,75	74,1	-	-
	LŁ	DB	21,20	73,2	7,06	24,4	0,72	2,5
		JS OL	-	-	-	-	1,88	100,0
	LMB	BRZ OL	5,18	11,1	41,66	88,9	-	-
		BRZ ŚW SO	18,96	6,0	272,07	85,5	27,06	8,5
	LMŚW	BK SO	679,52	9,4	6151,35	85,5	366,69	5,1
		DB SO	443,51	19,7	1775,27	78,8	33,53	1,5
	LMW	DB ŚW SO	86,31	6,2	1143,46	82,0	165,13	11,8
		OL DB SO	3,26	12,8	19,26	75,9	2,86	11,3
		ŚW SO DB	1,74	1,8	86,35	88,7	9,30	9,5
	LŚW	BK DB	207,41	31,6	371,05	56,6	77,58	11,8
		DB BK	10,67	2,2	321,80	66,0	155,35	31,8
	LW	JS DB	60,45	14,7	271,41	66,1	78,98	19,2
		OL DB	23,61	15,8	119,61	80,0	6,22	4,2
	OL	OL	95,71	97,4	2,59	2,6	-	-
	OLJ	OL JS	-	-	5,74	100,0	-	-

Budowa pionowa

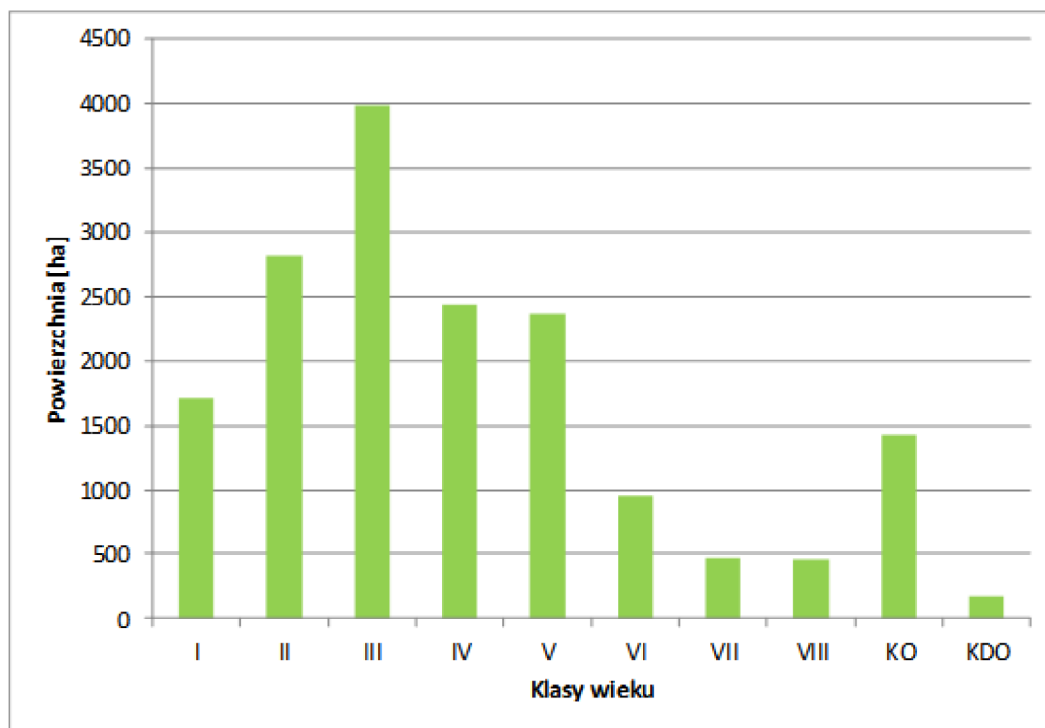
Budowa pionowa nierozzerwalnie wiąże się ze zwarciem pionowym decydującym o stopniu wykorzystania światła. Im bardziej zróżnicowana jest budowa pionowa tym bardziej odporny jest drzewostan na ogólnie pojmowane czynniki szkodliwe. Pomimo dużego zróżnicowania gatunkowego, drzewostany Nadleśnictwa Prószków charakteryzują się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące około 77% powierzchni nadleśnictwa. Drugą grupę stanowią drzewostany dwupiętrowe zajmujące 14% powierzchni. Brak jest powierzchni z drzewostanami wielopiętrowymi i drzewostanami o budowie przerębowej, natomiast drzewostany w klasie odnowienia i do odnowienia obejmują 9,6% powierzchni.

Tabela 10. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w Nadleśnictwie Prószków

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Prószków/ Nadleśnictwo Prószków	jednopiętrowe	4526,43	6090,43	2234,65	12851,51	76,6
		695046	2270594	945402	3911042	69,7
	dwupiętrowe	0,00	319,16	2004,28	2323,44	13,8
		0	148620	1024669	1173288	20,9
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	0,00	57,58	1551,90	1609,48	9,6
		0	15774	512079	527853	9,4

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w nadleśnictwie wynosi 67 lat i jest wyższy od przeciętnego wieku drzewostanów w RDLP Katowice, który wynosi 59 lat. Poniższy wykres przedstawia powierzchnię, jaką zajmują poszczególne klasy wieku.

Rycina. 3. Struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Prószków

V.1.11. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków znajduje się wiele obiektów i miejsc o wartości historycznej i kulturowej. Na szczególną uwagę zasługują tu zabytkowe założenia parkowe. Ich ogólną charakterystykę zamieszczono w *Programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Prószków*. Poza ciekawymi założeniami dworskimi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków występuje wiele śladów osadnictwa średniowiecznego - są to najczęściej grodziska. Na terenach leśnych obecne są również pozostałości umocnień wojskowych, bezimienne mogiły i wiele pamiątkowych kamieni, krzyży oraz kapliczek.

Tabela 11. Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków

Lp.	Leśnictwo wydzielanie	Gmina obr. ewid.	Opis obiektu	Data powst. obiektu	Nr rejestru
1	Rzymkowice [redacted]	Korfantów Puszczyca	Stanowisko archeologiczne - grodzisko	X-XII w., XIII-XIV w.	A-696/86
2	Rzymkowice 509 i	Korfantów Puszczyca	Krzyż przydrożny	b.d.	-
3	Rzymkowice 318 f	Korfantów Przechód	Kapliczka na dębie	b.d.	-
4	Rzymkowice 338 d	Korfantów Przechód	Kapliczka na dębie	b.d.	-

Lp.	Leśnictwo wydzielenie	Gmina obr. ewid.	Opis obiektu	Data powst. obiektu	Nr rejestr
5	Jeleni Dwór 372 j	Biała Chrzelice	Kamień pamiątkowy - leśniczy Różyczka	2005 r.	-
6	Chrzelice 380 i	Biała Chrzelice	Pomnik (kamień) upamiętniający myśliwych K.Ł. Nr 2 " Bór" w Prudniku , którzy odeszli do krainy wiecznych łowów	2009 r.	-
7	Rogów 609 c	Krapkowice Dąbrówka Górna	Kamień - symbol ostatniego polowania	1939 r.	-
8	Kopalina 648 d	Strzeleccki Strzeleccki	Kapliczka św. Huberta	2000 r.	-
9	Strzeleccki 831 b	Strzeleccki Dobra	Krzyż z drewna - 4 m wysokości	Początek XX wieku	-
10	Strzeleccki 689 f	Strzeleccki Strzeleccki	Kapliczka na drzewie, wykonana z blachy	Przed II wojną światową	-
11	Strzeleccki 748 f	Strzeleccki Dobra	Kapliczka św. Huberta	b.d.	-
12	Pietna 800 a	Strzeleccki Moszna	Fundamenty po dawnym zamku	XIX wiek	-
13	Pietna 806 f	Strzeleccki Moszna	Kapliczka na drzewie	1970 r.	-
14	Pietna 822 a	Biała Czartowice	Fortyfikacje ziemne - szańce	XVII wiek, wojna trzydziestoletnia	-
15	Pietna 762 g	Krapkowice Pietnia	Krzyż na skraju lasu	1950 r.	-
16	Pietna 786 c	Walce Brożec	Źródło i kapliczka - miejsce kultu religijnego	1980 r.	-
17	Pietna 788 a	Walce Brożec	Kapliczka na skraju lasu	1935 r.	-
18	Pietna 769 f	Krapkowice Pietnia	Kapliczka św. Huberta	1989 r.	-
19	Pietna 768 l	Krapkowice Pietnia	Kamień granitowy - pamiątka prac leśnych	1933 r.	-
20	Dębowiec █	Komprachcice Ochodze	Średniowieczne grodzisko	średniowiecze	A-58/2007
21	Dębowiec 26 a	Tułowice Szydłów	Kapliczka na stuletnim dębie	b.d.	-
22	Dębowiec 4 b	Tułowice Szydłów	Kapliczka na przydrożnym dębie	b.d.	-
23	Ochodze 132 o	Prószków Jaśkowiec	Obóz jeniecki - pozostałości, przez miejscowych nazywany „Lagier”	II wojna światowa	-
24	Ochodze 90 b	Komprachcice Ochodze	Święty obrazek na lipie	b.d.	-
25	Ochodze 83 b	Prószków Ligota Prószkowska	Kamień pamiątkowy	b.d.	-
26	Ochodze 93 a	Komprachcice Ochodze	Obiekt militarny - magazyny wojskowe	Przed II wojną światową	-

Lp.	Leśnictwo wydzielenie	Gmina obr. ewid.	Opis obiektu	Data powst. obiektu	Nr rejestru
27	Wybłyszczów 202 a	Prószków Przysiecz	Kamień „Bismarck”	b.d.	-
28	Wybłyszczów 202 a	Prószków Przysiecz	Kamień „Wilhelm I”	b.d.	-
29	Przysiecz 170 b	Prószków Ligota Prószkowska	Kapliczka z obrazem Matki Boskiej Królowej Polski	Lata 50-te XX wieku	-
30	Przysiecz 158 f	Prószków Ligota Prószkowska	Miejsce po „Przepięknej sośnie”	Legenda XVIII/XIX wiek	-
31	Przysiecz 171 a	Prószków Ligota Prószkowska	Kapliczka z obrazem Matki Boskiej	Nieznana	-

V.1.12. WYKAZ FORM OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARACH OBJĘTYCH POSTANOWIENIAMI PROJEKTU PUL

V.1.12.1. REZERWATY PRZYRODY

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków zlokalizowane są obecnie cztery rezerwaty przyrody: „Blok”, „Jeleni Dwór”, „Przysiecz” i „Jaśkowice”. Szczegółowy opis rezerwatów w zakresie ich przedmiotów, celów ochrony oraz zadań ochronnych zawarty jest w *Programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Prószków* i nie został zamieszczony w niniejszym dokumencie ze względu na obszerność opisów.

Rezerwat przyrody „Blok” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 14 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP z dnia 5 października 1959 r. nr 82 poz.433). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 0151/P/31/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Blok” (Dz. Urz. Woj. Opol. 2008 nr 23 poz. 751). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu. Rezerwat nie posiada zatwierdzonego planu ochrony, ale ma ustanowione zadania ochronne zarządzeniem nr 27/14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 lipca 2014 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Blok” na okres dwóch lat. Rezerwat obejmuje obszar lasu o powierzchni **6,56 ha**, oznaczony w ewidencji gruntów jako działka nr 942 obrębu ewidencyjnego Przechód, położony w gminie Korfantów, w powiecie nyskim w województwie opolskim. W skład rezerwatu przyrody wchodzi obszar oznaczony w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na lata 2005-2014 jako oddział 11 j obrębu leśnego Chrzelice.

Uwaga! W wyniku aktualizacji podziału powierzchniowego na potrzeby obecnej rewizji pul zmienił się adres leśny tego wydzielenia, które obecnie znajduje się w obrębie leśnym Prószków, w oddziale 311 j. Powierzchnia oraz granice tego wydzielenia nie uległy zmianie.

Rezerwat przyrody „Jeleni Dwór” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 14 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP z dnia 5 października 1959 r. nr 82 poz.434). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 0151/P/30/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jeleni Dwór” (Dz. Urz. Woj. Opol. 2008 nr 23 poz. 750). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu. Rezerwat nie posiada zatwierdzonego planu ochrony, ale ma ustanowione zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem nr 28/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 13 września 2013 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jeleni Dwór” na okres pięciu lat. Rezerwat obejmuje obszar lasu o powierzchni **3,49 ha**, oznaczony w ewidencji gruntów jako działka nr 1678 obrębu ewidencyjnego Chrzelice, położony w gminie Biała, w powiecie prudnickim w województwie opolskim. W skład rezerwatu przyrody wchodzi obszar oznaczony w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na lata 2005- 2014 jako oddział 53 g obrębu leśnego Chrzelice.

Uwaga! W wyniku aktualizacji podziału powierzchniowego na potrzeby obecnej rewizji pul zmienił się adres leśny tego wydzielenia, które obecnie znajduje się w obrębie leśnym Prószków, w oddziale 353 g. Powierzchnia oraz granice tego wydzielenia nie uległy zmianie.

Rezerwat przyrody „Jaśkowice” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 czerwca 1969 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP z dnia z 2 sierpnia 1969 r. nr 34 poz. 255). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 0151/P/26/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jaśkowice” (Dz. Urz. Woj. Opol. 2008 nr 23 poz. 746). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu. Rezerwat nie posiada zatwierdzonego planu ochrony, ale ma ustanowione zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Nr 36/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jaśkowice” na okres pięciu lat. Zarządzenie to weszło w życie z dniem 15 lutego 2013 r. Rezerwat obejmuje obszar lasu o powierzchni **5,89 ha**, oznaczony w ewidencji gruntów jako działka nr 120/2 obrębu ewidencyjnego Ligota Prószkowska, położony w gminie Prószków, w powiecie opolskim, w województwie opolskim. W skład rezerwatu przyrody wchodzi obszar oznaczony w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na lata 2005-2014 jako oddział 120 c obrębu leśnego Prószków. Podział ten został zachowany w obecnej rewizji pul.

Rezerwat przyrody „Przysiecz” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lutego 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP

z dnia 10 marca 1958 r. nr 14 poz. 91). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Nr 0151/P/5/08 Wojewody Opolskiego z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Przysiecz” (Dz. Urz. Woj. Opol. 2008 nr 23 poz. 725). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu. Rezerwat nie posiada zatwierdzonego planu ochrony, ale ma ustanowione zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Nr 37/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Przysiecz” na okres czterech lat. Zarządzenie to weszło w życie z dniem 18 lutego 2013 r. Rezerwat obejmuje obszar lasu o powierzchni **3,10 ha**, oznaczony w ewidencji gruntów jako działka nr 200 obrębu ewidencyjnego Przysiecz, położony w gminie Prószków, w powiecie opolskim, w województwie opolskim. W skład rezerwatu przyrody wchodzi obszar oznaczony w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na lata 2005-2014 jako oddział 200 d, f obrębu leśnego Prószków. Podział ten został zachowany w obecnej rewizji pul.

V.1.12.2. OBSZARY NATURA 2000

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków zlokalizowane są 2 obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 oraz OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Powierzchnię gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków znajdującą się w zasięgu obszarów Natura 2000 obliczano jako sumę powierzchni wydzieleń leśnych zaliczanych do obszaru. Zaliczono do niego wszystkie wydzielania leśne, które bez względu na powierzchnię wchodziły w granice obszaru na odległość minimalnie 5 m.

OZW Żywocickie Łęgi PLH160019

Typ ostoi: B (wydzielony obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, bez żadnych połączeń z innymi obszarami Natura 2000)

Powierzchnia wg SDF obszaru: 101,7 ha

Suma powierzchni wydzieleń leśnych literowanych zaliczonych do obszaru Natura 2000 zgodnie z przyjętą metodyką: 28,12 ha, w tym 26,00 ha powierzchni leśnej.

Uwaga! Na dzień 1.09.2014 roku obszar OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 nie posiada zatwierdzonego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem planu zadań ochronnych dla tego obszaru. Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych z października 2013 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl/>, data dostępu: 11.02.2014 r.).

W związku z tym, że prace nad projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków odbywały się równocześnie z pracami nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru OZW Żywocickie Łęgi PLH160019, w trakcie wprowadzania określonych zapisów w projekcie pul uwzględniono część informacji z projektu pzo. Do takich informacji należała lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru uzupełniona o dane na temat innych siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000, które w obowiązującym SDF nie były wskazywane jako przedmioty ochrony. Do takich siedlisk przyrodniczych należały:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*.

Charakterystyka obszaru

OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 jest to niewielki obszar położony w międzywalu Odry na lewym i prawym brzegu w odległości około 3 km na południowy wschód od Krapkowic. Jest to jedno z 2-3 miejsc w województwie opolskim z dobrze zachowanymi płatami łągi topolowego *Populetum albae* oraz łągi wierzbowego *Salicetum albo-fragilis*. Zarówno struktura warstwy drzew, jak i szuwarowego runa jest tu dobrze wykształcona z charakterystycznymi gatunkami. Obszar położony jest na płaskich holocenijskich terasach rzecznych z ciężkimi madami. Znajduje się w strefie corocznych zalewów powodziowych. W obniżeniach terenu stanowiących dawne starorzecza występują namuły. Na terenie obszaru występuje kilka starorzeczy. Bez wątpliwości jest to jeden z najcenniejszych obszarów w regionie pod względem fitosocjologicznymi i z punktu widzenia zachowania zróżnicowania siedliskowego roślinności Śląska Opolskiego. Głównym walorem są łągi nad Odrą, walorem dodatkowym są duże starorzecza zlokalizowane głównie na wschód od koryta.

Tabela 12. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w całości w zasięgu granic OZW Żywocickie Łęgi PLH160019

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Prószków	759 a-f, h-i	26,00	2,12	28,12
Ogółem		26,00	2,12	28,12

*powierzchnia wydzielań literowanych

Tabela 13. Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 (wg Standardowego Formularza Danych z 10.2013)

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny i % zajmowanej przez siedlisko powierzchni
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	-	-	Obr. Prószków: 759 b (0,42%)*, c (51,26%)*, d (22,22%)*, f (100%)*
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe	40,68	A	Obr. Prószków: 759 a (100%)*, c (48,74%)*, d (77,78%)*, h (100%)*, i (100%)*
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	-	-	Obr. Prószków: 759 b (100%)*

()* - procent powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko

Ponadto w Standardowym Formularzu Danych wymienione są świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) niestanowiące przedmiotu ochrony obszaru (ocena reprezentatywności D). Ten typ siedliska przyrodniczego nie występuje jednak na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Charakterystyka drzewostanów obszaru OZW Żywocickie Łęgi PLH160019

W granicach obszaru OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 znajduje się 7 wydzieleni, w tym cztery drzewostanowe i trzy powierzchnie opisane jako bagno. Drzewostany w obszarze nie wykazują zróżnicowania pod względem siedliskowych typów lasu, występuje tu tylko jeden typ - las łęgowy. Są to drzewostany dwugatunkowe, jednopiętrowe. Gatunkami panującymi są tu dąb (90%) i olsza (10%). Ponadto występuje tu olsza szara, topola, wierzba, wiąz, czeremcha, brzoza, lipa, osika, grab, klon, jesion i jawor, a także bez czarny i trzmielina w podszyciu. Drzewostan jest zgodny z siedliskiem. Średni wiek dębów wynosi tu od 70 do 120 lat, zaś olszy 60-90 lat.

OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Typ ostoi: B (wydzielony obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, bez żadnych połączeń z innymi obszarami Natura 2000)

Powierzchnia wg SDF obszaru: 4 541,3 ha

Suma powierzchni wydzieleni leśnych literowanych zaliczonych do obszaru Natura 2000 zgodnie z przyjętą metodyką: 206,2 ha, w tym 199,25 ha powierzchni leśnej.

Uwaga! Na dzień 1.01.2015 roku obszar OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 nie posiada zatwierdzonego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Poniższe zestawienia przedmiotów ochrony obszaru sporządzono na podstawie Standardowego Formularza Danych z października 2013 r. (źródło: serwis <http://natura2000.gdos.gov.pl/>, data dostępu: 11.02.2014 r.).

Charakterystyka obszaru

Obszar Borów Niemodlińskich obejmuje rozległe kompleksy leśne rozciągające się na falistej i równinnej wysoczyźnie polodowcowej, porozcinanej dolinkami rzecznyymi między dolinami Nysy Kłodzkiej i Odry. Równiny charakter ostoi urozmaicają zespoły wydm, osiągające blisko 15 m wysokości oraz bezodpływowe zagłębienia, w których zlokalizowane są bory bagienne i torfowiska. Przeważającą powierzchnię ostoi pokrywają lasy o charakterze gospodarczym, wśród nich zachowały się liczne fragmenty lasów o charakterze rodzimym. W obszar leśny wkomponowane są duże kompleksy stawów z charakterystycznymi dla tych ekosystemów zespołami roślinności i fauny wodno-błotnej. W dolinach rzecznych, m.in. Ścinawy Niemodlińskiej i Wytoki oraz ich dopływów występują większe kompleksy zbiorowisk łąkowych. Zachodnia część ostoi odznacza się bardzo dużą różnorodnością siedliskową: od siedlisk suchych na wydmach do skrajnie wilgotnych torfowisk i stawów. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Prószków położona jest wschodnia enklawa obszaru z fragmentami torfowisk przejściowych.

Tabela 14. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w całości w zasięgu granic OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Nazwa obszaru	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Prószków	2 b; 44 d-f; 45 c; 46 c,f; 47 c,f-k; 48 b-f	58,18	6,95	65,13
Ogółem		58,18	6,95	65,13

*powierzchnia wydzieleni literowanych

Tabela 15. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w części w zasięgu granic OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Nazwa obszaru	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Prószków	2 a; 3 a; 44 a,c; 45 a,d; 46 a-b,d; 47 a-b,d; 48 a; 49 a; 56 b; 57 a-b; 58 a,c; 59 a	141,07	-	141,07
Ogółem		141,07	-	141,07

*powierzchnia wydzieleni literowanych

Tabela 16. Siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 (wg Standardowego Formularza Danych z 10.2013)

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Pokrycie [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (płaty siedliska o określonej powierzchni)	Adres leśny (płaty siedliska o powierzchni trudnej do oszacowania)
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	27,25	B	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	4,54	C	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
*7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfoworczą (żywe)	27,25	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	27,25	A	-	Obr. Prószków: 44 a,d, 45 c, 46 c
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	27,25	A	Obr. Prószków: 44 a (3%)*, d (91%)*, 45 c (100%)*, 46 b (3%)*, c (100%)*	Obr. Prószków: 44 f
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	27,25	A	-	Obr. Prószków: 44 a,d, 45 c, 46 c
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>	22,71	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>	154,4	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
9190	Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>	113,53	B	Obr. Prószków: 49 a (91%)*	-
*91D0	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	762,94	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
*91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe	145,32	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	
91F0	Łęgowe lasy dąbowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	27,25	A	Nie zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	

()* - procent powierzchni wydzielenia zajmowany przez siedlisko; wydzielenie 49 a znajduje się w części w zasięgu obszaru Natura 2000, siedlisko przyrodnicze położone jest w całości w granicach obszaru

Tabela 17. Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa i gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w zasięgu OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 (wg Standardowego Formularza Danych z 10.2013)

Kod gatunku	Nazwa gatunku	Stan populacji w OZW	Ocena ogólna	Adres leśny/Uwagi dot. występowania
1308	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	osiadła: C	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji miejsc występowania gatunku. Przy powszechnym występowaniu gatunku (C) w obszarze należy przyjąć, że jest obecny w starszych drzewostanach pod zarządem nadleśnictwa w okresie od wiosny do jesieni i wykorzystuje je jako tereny żerowiskowe.
1318	Nocek łydwołosy <i>Myotis dasycneme</i>	osiadła: R	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji miejsc występowania gatunku. Należy przyjąć, że gatunek może być obserwowany na obrzeżach drzewostanów w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych i dużych rzek.
1324	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	osiadła: C	B	Brak informacji o dokładnej lokalizacji miejsc występowania gatunku. Przy powszechnym występowaniu gatunku (C) w obszarze należy przyjąć, że jest obecny w starszych drzewostanach pod zarządem nadleśnictwa w okresie od wiosny do jesieni i wykorzystuje je jako tereny żerowiskowe.
1355	Wydra <i>Lutra lutra</i>	osiadła: R	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji miejsc występowania gatunku. Należy przyjąć, że gatunek może być obserwowany na obrzeżach drzewostanów w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych i dużych rzek.
1188	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	osiadła: C	B	Stwierdzony obszar występowania w enklawie położonej przy północno-zachodniej granicy nadleśnictwa: Obr. Prószków: 2 a-b
1166	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	osiadła: R	C	Brak informacji o dokładnej lokalizacji miejsc występowania gatunku.

Charakterystyka drzewostanów obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Drzewostany obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 wykazują niewielkie zróżnicowanie pod względem siedliskowym. Wyróżniono tu 4 typy siedliskowe lasu. Dominują siedliska lasu mieszanego: las mieszany świeży i las mieszany wilgotny. Szczegółowe dane typów siedliskowych lasu w obszarze zawiera poniższe zestawienie.

Tabela 18. Struktura typów siedliskowych lasu w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	BMśw	32,75	16,4
2	LMśw	112,73	56,6

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
3	LMw	51,62	25,9
4	LMb	2,00	1,0
Razem		199,10	100,0

Bogactwo gatunkowe

Drzewostany obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem gatunkowym. Dominują drzewostany jednogatunkowe (41,6%) oraz dwugatunkowe (30,9%). Drzewostany trzy- oraz cztero- i więcej gatunkowe zajmują jedynie 27,5% powierzchni leśnej.

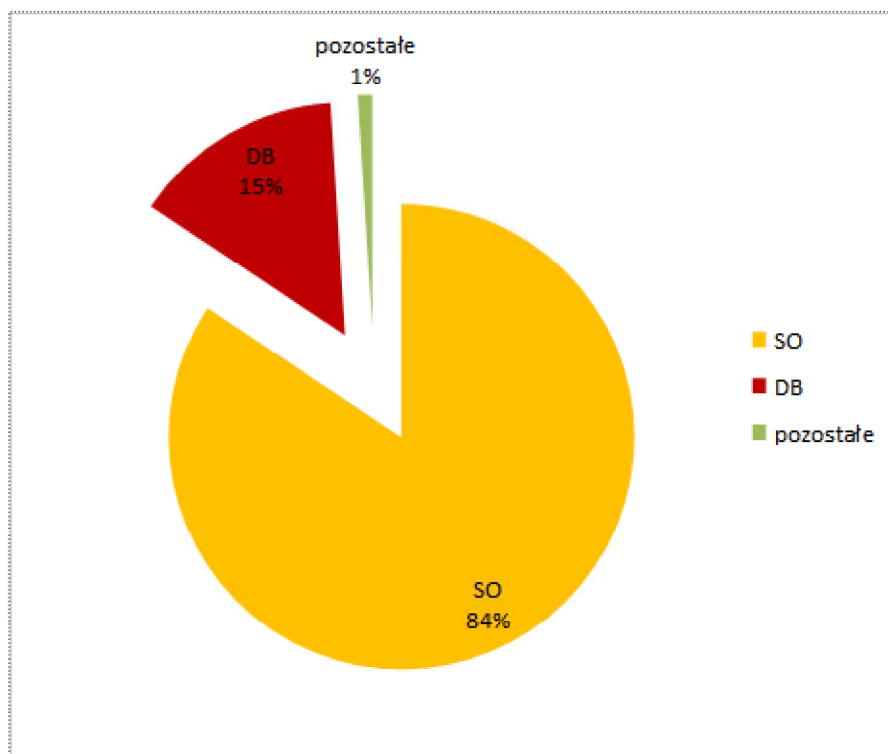
Tabela 19. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Prószków, nadleśnictwo Prószków	jednogatunkowe	1,02	36,11	45,68	82,81	41,6
		83	14665	20265	35013	49,1
	dwugatunkowe	38,21	11,09	12,28	61,58	30,9
		10185	4569	4863	19617	27,5
	trzygatunkowe	12,65	0,00	38,45	51,10	25,7
		1904	0	14690	16594	23,3
	cztero- i więcej gatunkowe	3,45	0,16	0,00	3,61	1,8
		3	38	0	41	0,1

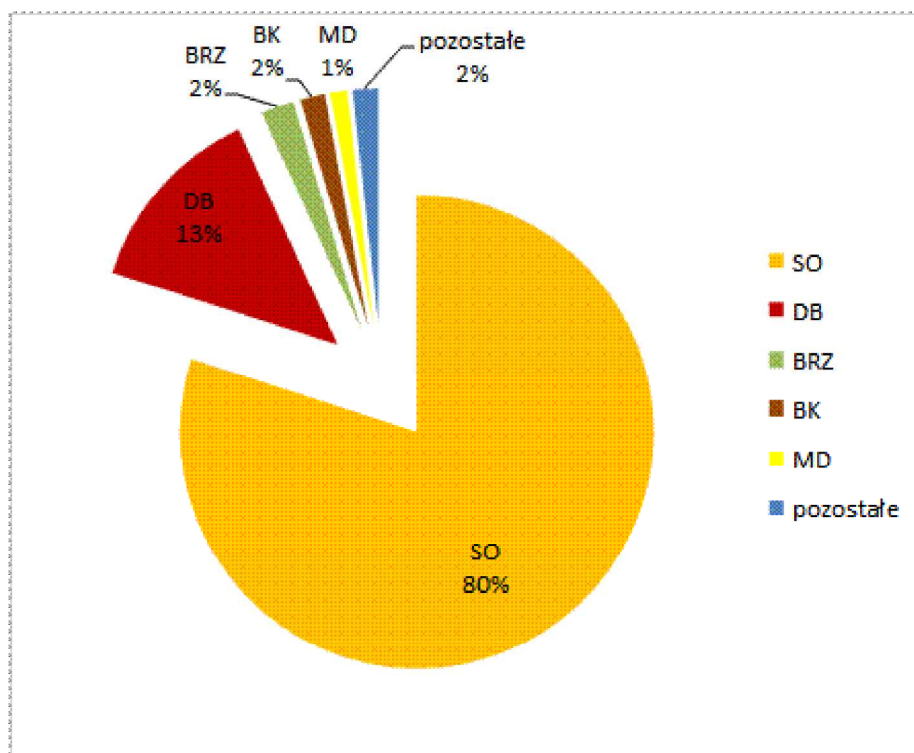
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Gatunkiem panującym w drzewostanach OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 jest sosna (84% powierzchni leśnej obszaru) oraz dąb (15%). Mniejsze znaczenie posiadają takie gatunki jak brzoza i robinia akacjowa. Wśród gatunków rzeczywistych największy udział posiada sosna (80%) oraz dąb (13%). Stosunkowo duży udział wykazują również brzoza, buk i modrzew. Pozostałe gatunki, które zajmują poniżej 1% udziału to: świerk, olsza, sosna wejmutka i robinia akacjowa.

Rycina. 4. Struktura powierzchni gatunków panujących w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Rycina. 5. Struktura powierzchni gatunków rzeczywistych w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Zgodność składu gatunkowego

W obszarze OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 drzewostany o składzie zgodnym z siedliskiem zajmują 20,4% powierzchni leśnej, o składzie częściowo zgodnym 79,5% powierzchni, zaś niezgodnym 0,1%. Powierzchniowy udział stopni zgodności drzewostanów w poszczególnych typach siedliskowych lasu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Kategorie zgodności składu gatunkowego w typach siedliskowych lasu z typem drzewostanu w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Obręb, nadleśnictwo	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Prószków, nadleśnictwo Prószków	BMŚW	DB SO	18,44	85,3	3,17	14,7	-	-
		SO	11,14	100,0	-	-	-	-
	LMB	BRZ ŚW SO	-	-	1,84	92,0	0,16	8,0
	LMŚW	BK SO	-	-	43,82	100,0	-	-
		DB SO	7,66	11,1	61,25	88,9	-	-
LMW	DB ŚW SO	3,45	6,7	48,17	93,3	-	-	

Budowa pionowa

W obszarze OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 dominują drzewostany jednopiętrowe (75,1% powierzchni leśnej obszaru). Drzewostany dwupiętrowe stanowią 18,5%, najmniej jest drzewostanów w KO i KDO - zaledwie 6,4%. Nie wyróżniono tu drzewostanów wielopiętrowych ani o budowie przerębowej.

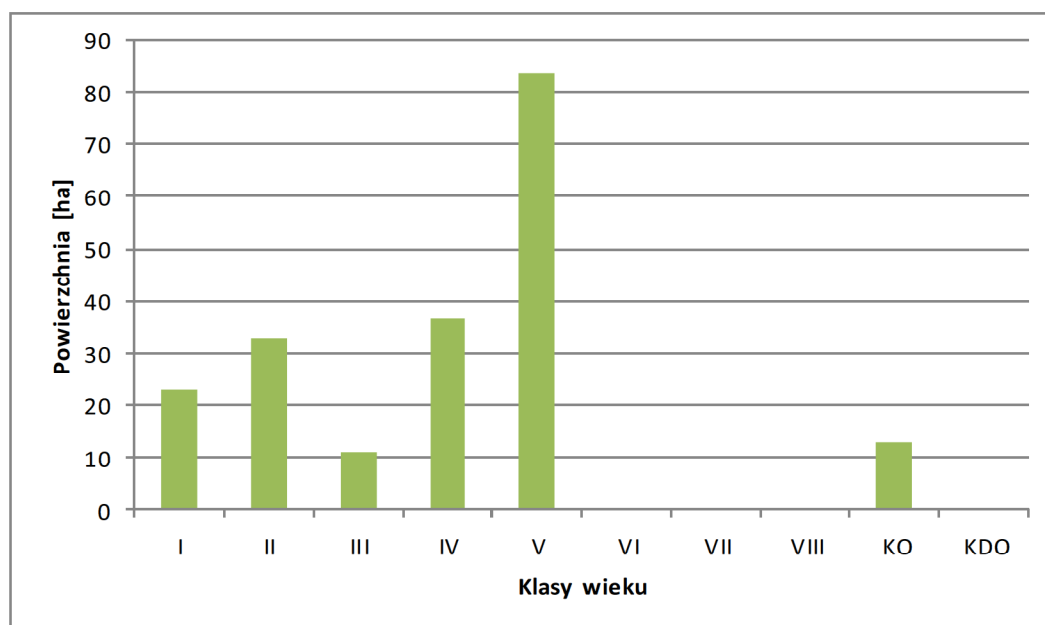
Tabela 21. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Prószków, Nadleśnictwo Prószków	jednopiętrowe	55,33	36,27	57,96	149,56	75,1
		12175	14703	25128	52006	73,0
	dwupiętrowe	0,00	11,09	25,77	36,86	18,5
		0	4569	10205	14774	20,7
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	w KO i KDO	0,00	0,00	12,68	12,68	6,4
		0	0	4485	4485	6,3

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 wynosi 65 lat. Dominują tu drzewostany w wieku od 100 do 120 lat. Poniższy wykres przedstawia powierzchnię, jaką zajmują poszczególne klasy wieku.

Rycina. 6. Struktura klas wieku drzewostanów w OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

V.1.12.3. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków zlokalizowany jest jeden obszar chronionego krajobrazu: „**Bory Niemodlińskie**”, powołany Uchwałą nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku. Następnie uchwała była aktualizowana kolejnymi aktami prawnymi: Rozporządzeniem nr P/12/98 Wojewody Opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. nr 17, poz. 84 z dnia 17 lipca 1989 roku), oraz Rozporządzeniem Nr P/14/2000 Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000 roku (Dz. Urz. Woj. Op. nr 33, poz. 173) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w woj. opolskim. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie 151/P/16/2006 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz.

Woj. Op. nr 33, poz. 1133 z dnia 17 maja 2006 roku). Obszar obejmuje powierzchnię **48189 ha** i położony jest w gminach Biała, Dąbrowa, Grodków, Komprachcice, Korfantów, Krapkowice, Lewin Brzeski, Łambinowice, Niemodlin, Prószków, Strzeleczyki oraz Tułowice. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków obszar obejmuje powierzchnię **15056,87 ha**, w tym 14855,08 ha powierzchni leśnej i 201,79 ha gruntów nieleśnych.

Tabela 22. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w całości w zasięgu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Prószków	1 a-f; 2 a-f; 3 a-k; 4 a-j; 5 a-h; 6 a-f; 7 a-b; 8 a-d; 9 a-c; 10 a-h; 11 a-d; 12 a-f; 13 a-h; 14 a-g; 15 a-f; 16 a-f; 17 a-h; 18 a-c; 19 a-g; 20 a-d; 21 a-b; 22 a-d; 23 a-f; 24 a-f; 25 a-d; 26 a-b; 27 a-c; 28 a-b; 29 a-d; 30 a-f; 31 a-g; 32 a-i; 33 a-d; 34 a-g; 35 a-l; 36 a-g; 37 a-h; 38 a-d; 39 a-g; 40 a-f; 41 a-c; 42 a-c; 43 a-d; 44 a-f; 45 a-d; 46 a-f; 47 a-k; 48 a-f; 49 a-c; 50 a; 51 a-b; 52 a; 53 f-g; 54 a-d; 55 a-i; 56 a-b; 57 a-f; 58 a-d; 59 a-g; 60 a-l; 61 a-f; 62 a-d; 63 a-f; 64 a-f; 65 a-c; 66 a-g; 67 a-f; 68 a-f; 69 a-h; 70 a-d; 71 a-d; 72 a-f; 73 a-c; 74 c-o; 75 a-b; 76 a-k; 77 a-n; 78 a-k; 79 a-g; 80 a-d; 81 a-h; 82 a-g; 83 a-c; 84 a-c; 85 a-g; 86 a-l; 87 a-j; 88 a-j; 89 a-h; 90 a-ax; 91 a-h; 92 a-h; 93 a-b; 93A a-r; 94 a-i; 95 a-o; 96 a-i; 97 a-h; 98 a-k; 99 a-k; 100 a-d; 101 a-f; 102 a-f; 103 a-h; 104 a-h; 105 a-k; 106 a-h; 107 a-i; 108 a-d; 109 d,g-h; 110 a-i; 111 a-h; 112 a-i; 113 a-i; 114 a-c; 115 a-h; 116 a-k; 117 a-k; 118 a-i; 119 a-i; 120 a-h; 121 a-i; 122 a,c,g; 123 a-i; 124 a-i; 125 a-h; 126 a-k; 127 a-d; 128 a-j; 129 a-j; 130 a-j; 131 a-c; 132 a-y; 133 a-i; 134 a-c; 135 a-f,h-i; 136 a-h; 137 a-j; 138 a-n; 139 a-c; 140 a-d; 141 a-o; 142 a-b; 143 a-l; 144 a-i; 145 a-d; 146 a-d; 147 a-o; 148 a-i; 149 a-h; 150 a-c; 151 a-f; 152 a-x; 153 a-s; 154 a-f; 155 a-f; 156 a-h; 157 a-f; 158 a-l; 159 a-h; 160 a-m; 161 a-g; 162 a-g; 163 a-c; 164 a-m; 165 a-t; 166 a-g; 167 a-g; 168 a-g; 169 a-g; 170 a; 171 a-h; 172 a-g; 173 a-d; 174 a-g; 175 a-d; 176 a-c; 177 a-f; 178 a-f; 179 a-g; 180 a-g; 181 a-f; 182 a-f,h; 183 a-i; 184 a-j; 185 a-c,g; 186 a-d; 187 a-d; 188 a-c; 189 a-d; 190 a-d; 191 a-d; 192 a-d; 193 a-b; 194 a-c; 195 a-c; 196 a-g; 197 a-i; 198 a-d; 199 a-i; 200 a-g; 201 a-c; 202 a-f; 203 a-h; 204 a-j; 205 a-k; 206 a-i; 207 a-h; 208 a-l; 209 a-b; 210 a-c; 211 a-f; 212 a-d; 213 a-i; 214 a-g; 215 a-i; 216 a-h; 217 a-d; 218 a-f; 219 a-g; 220 a-b; 221 a-b; 222 a-f; 223 a-l; 224 a-p; 225 a-j; 226 a-g; 227 a-g; 228 a-g; 229 a-d; 230 a; 231 a-f; 232 a-d; 233 a-f; 234 a-m; 235 a-i; 236 a-d; 237 a-h; 238 a-l; 239 a-g; 240 a-c; 241 a-c; 301 a-b; 302 a-c; 303 a-c; 304 a; 305 a-d; 306 a-g; 307 a-h; 308 a-c; 309 a-c; 310 a-c; 311 a-b,j; 312 a-c; 313 a-f; 314 a-i; 315 a-h; 316 a-f; 317 a-b; 318 a-m; 319 a-c,f; 320 a-d; 321 a-f; 322 a-d; 323 a-d; 324 a-b; 325 a-h; 326 a-d; 327 a; 328 a-f; 329 a-g; 330 a-c; 331 a-f; 332 a-f; 333 a-h; 334 a-f; 335 a-d; 336 a-l; 337 a-l; 338 a-x; 339 a-i; 340 a-g; 341 a-f; 342 a-b; 343 a-j; 344 a-c; 345 a-c; 346 a-c; 347 a-g; 348 a-f; 349 a-h; 350 a-f; 351 a-h; 352 a-f; 353 a-g; 354 a-f; 355 a-i; 356 a-n; 357 a-f; 358 a-f,h; 359 a-c; 360 a-b; 361 a-b; 362 a-c; 363 a-g; 364 a-h; 365 a-f; 366 a-b; 367 a-f; 368 a-g; 369 a-g; 370 a-b; 371 a-k; 372 a-m; 373 a-k; 374 a-h; 375 a-g; 376 a-j; 377 a-b,d,g; 378 a-f; 379 a-d; 380 a-m; 381 a-f; 382 a-g; 383 a-g; 384 a-f; 385 a-c; 386 a-c; 387 a-f; 388 a-c; 389 a-d; 390 a-g; 391 a-j; 392 a-f; 393 a-i; 394 c,l-o,r; 395 a-d; 396 a; 397 a-g; 398 a-d; 399 a-g; 400 a; 401 a-f; 402 a-c; 403 a-f; 404 a-b; 405 a-f; 406 a-d; 407 a-c; 408 a-c; 409 a-d; 410 a-i; 411 a-g; 412 a-h; 413 a-c;	14706,67	193,12	14899,79

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	414 a-f; 415 a-g; 416 a-g; 417 a-d; 418 a-f; 419 a-c; 420 a-f; 421 a-d; 422 a-d; 423 a-j; 424 a-d; 425 a-d; 426 a-f; 427 a-c; 428 a-i; 429 a-f; 429A a-d; 430 a-g; 431 a-i; 432 a,c-f,h; 433 a-f; 434 a-f; 435 a-d; 436 a-d; 437 a-d; 438 a-b; 439 a-d; 440 a-f; 441 a-k; 442 a-h; 443 a-k; 444 a-m; 445 a-m; 446 a-g; 447 a-h; 447A a-j; 448 a-j; 449 a-c; 450 a-h; 451 a-h; 452 a-f; 453 a-h; 454 a-g; 455 a-f; 456 a-b; 457 a-c; 458 a-d; 459 a-f; 460 a-f; 461 a-c; 462 a-g; 463 a-d,g-h; 464 b,d-f; 465 a-j; 466 a-l; 467 a-f; 468 a-f; 469 a-d; 470 a-k; 471 a-f; 472 a-f; 473 a-d; 474 a-c; 475 a-d; 476 a-b; 477 a-g; 479 a-f; 480 a-g; 481 a-g; 482 a-f; 483 a-d; 484 a-g; 485 a-g; 486 a-g; 487 a-f; 488 a-d; 489 a-h; 490 a-h; 491 a-h,m-n; 492 a-h; 601 a-f; 602 a-g; 603 a-g; 604 a-d; 605 a-g; 606 a-i; 607 a-l; 608 a-l; 609 a-d; 610 a-b; 611 a-f; 612 a-d; 613 a-p; 614 a-g; 615 a-j; 616 a-g; 617 a-d; 618 a-b; 619 a-b; 620 a-f; 621 a-c; 622 c-g; 623 a-f; 624 a-c; 625 a-g; 626 a-b; 627 a-c; 628 a-c; 629 d; 630 a-f; 631 a-g; 632 a-f; 633 a-f; 634 a-h; 635 a-c; 636 a-f; 637 a-d; 638 a-g; 639 a-h; 640 a-c; 641 a-f; 642 a-f; 643 a-f; 644 a-c; 645 a-d; 646 a-g; 647 a-i; 648 a-n; 649 a-d; 650 a-l; 651 a-b; 652 a-d; 653 a-c; 654 a-c; 655 a-b; 656 a-c; 657 a-f; 658 a-d; 659 a-g; 660 a-h; 661 a-k; 662 a-l; 663 a-g; 664 a-d; 665 a-d; 666 a; 667 a-c; 668 a-g; 669 a-d; 670 a-g; 671 a-f; 672 a-f; 673 a-c; 674 a-h; 675 a-f; 676 a-c; 677 a-f; 678 a-f; 679 a-d; 680 a-d; 681 a-d; 682 a-i; 683 a-g; 684 a-b; 685 a-f; 686 a-b; 687 a-b; 688 a-f; 689 a-h; 690 a-j; 692 b-c,f-h; 693 a-h; 694 a-i; 695 a-m; 696 a-l; 697 a-r; 698 a-g; 699 a-f; 700 a-g; 702 a-c; 703 a-c; 704 a-g; 705 a-d; 706 a-h; 707 a-i; 708 a-h; 709 a-n; 710 a-d; 712 b-j; 713 a-f; 714 a-j; 715 a-b; 716 a-f; 717 a; 718 a-c; 719 a-f; 720 a-d,h; 721 a-d; 722 a-d; 723 a; 724 a-f; 725 a-d; 726 a-b; 727 a-j; 728 a-j; 729 a-d,g; 730 a-k; 731 a-r; 732 a-g; 733 a-g; 734 a-h; 735 a-i; 736 a-c; 737 b-c; 738 a-f; 739 a-h; 740 a-i; 741 a-d; 742 a-g; 743 a-f; 744 a-c; 745 a,c; 746 a-i; 747 a-c; 748 a-f; 749 a-f; 750 a-h; 751 a-j; 752 b; 753 a-f; 754 a-d; 755 a-f; 756 a-j; 757 a-g; 758 a-d; 824 b-c; 825 a-d; 826 a-j; 827 a-g; 828 a-k; 829 a-d; 831 a; 832 a-l;			
Ogółem		14706,67	193,12	14899,79

*powierzchnia wydziełów literowanych

Tabela 23. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Prószków leżących w części w zasięgu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Prószków	53 d; 74 a-b; 109 a-c,f; 319 d; 320 f; 358 g; 377 c; 394 a-b,g,k,p; 396 b; 432 b,g; 449 d-g,i,k-l; 463 f; 464 a,c,g-g; 477 h; 729 f; 737 a; 745 b,d; 751 n; 752 a; 824 a; 825 f; 831 b-c;	148,41	8,67	157,08
Ogółem		148,41	8,67	157,08

*powierzchnia wydziełów literowanych

V.1.12.4. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków zlokalizowany jest **jeden użytek ekologiczny - „Suchy Ług”**, utworzony Rozporządzeniem nr P/2/97 Wojewody Opolskiego z dnia 3 lutego 1997 roku w sprawie wprowadzenia indywidualnych form ochrony przyrody (Dz. Urz. Woj. Op. nr 4 poz. 28 z dnia 14 lutego 1997 r.). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie 151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 roku w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Op. nr 109, poz. 2304 z dnia 29 grudnia 2003 roku). Zgodnie z aktem powołującym powierzchnia użytku wynosi **29,58 ha** i obejmuje części działek ewidencyjnych 16, 36, 37 i 38 obrębu ewidencyjnego Rzymkowice w gminie Korfantów, oznaczone w planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na lata 1993-2004 jako oddziały 16 d, 36 b, c, 37 a-d, 38 a, b, f, g, k, l, m, o leśnictwa Rzymkowice, w obrębie leśnym Chrzelice.

Uwaga! Opisując położenie użytku ekologicznego na gruntach nadleśnictwa w aktualnie obowiązującym Rozporządzeniu 151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 roku (Dz. Urz. Woj. Op. nr 109, poz. 2304) pominięto wydzielenia 38 b, f, g, k, l, m, o, nie redukując przy tym powierzchni użytku, co sugeruje błędne ich przepisanie z aktu powołującego. Błędnie podano również numery działek ewidencyjnych oraz obręb ewidencyjny. Faktycznie położony jest on na części działek ewidencyjnych 938, 967, 968, 969 obrębu ewidencyjnego Przechód w gminie Korfantów. Zgodnie z podziałem powierzchniowym Nadleśnictwa Prószków wykonanym na potrzeby nowego okresu gospodarczego 2015-2024 są to wydzielenia: 316 d, 336 b, c, 337 a-d, 338 a, b, f, g, k, l, m, o leśnictwa Rzymkowice, w obrębie leśnym Prószków. Powierzchnia oraz granice tych wydzieleni nie uległy zmianie.

V.1.12.5. POMNIKI PRZYRODY

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków znajduje się 9 pomników przyrody.

Tabela 24. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków (wg rejestru form ochrony przyrody RDOŚ Opole z dnia 15.05.2014 r.)

Lp.	Akt prawny	Nr rej. RDOŚ	Położenie		Opis obiektu (wg danych Nadleśnictwa Prószków)		
			Leśnictwo, Obręb, wydz.	Gmina, Obr. ew., dz. ewid.	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]
1	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	125	Pietna, Prószków, 805 c (Pietna, Dobra, 205 a)	Strzeleccki Zielina 205/1 k/ Urszulanowic	Grupa drzew z gatunków dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	570	20
2	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	126	Pietna, Prószków, 805 i (Pietna, Dobra, 205 j)	Strzeleccki Zielina 205/1 Leśniczówka Urszulanowice	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	510	20
3	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	132	Wybłyszczów, Prószków, 203 g (Wybłyszczów, Prószków, 203 i)	Prószków Przysiecz 203	Pojedynczy okaz z gatunku modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	297	38
4	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	198	Przysiecz, Prószków, 120 c (Przysiecz, Prószków, 120 c)	Prószków Ligota Prószkowska 120/2 Rezerwat przyrody „Przysiecz”	Grupa drzew z gatunku modrzew europejski <i>Larix decidua</i> - 2 szt.	265 276	41 44
5	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	216	Jeleni Dwór, Prószków, 371 d (Jeleni Dwór, Chrzelice, 71 b)	Biała Chrzelice 1683 Proponowany rezerwat „Chrzelice”	Pojedynczy okaz z gatunku modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	302	39
6	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	416	Pietna, Prószków, 805 c (Pietna, Dobra, 205 a)	Strzeleccki Moszna-Urszulanowice 205/1 Skraj lasu.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	455	27
7	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	417	Pietna, Prószków, 805 c (Pietna, Dobra, 205 a)	Strzeleccki Moszna-Urszulanowice 205/1 Skraj lasu.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	445	29

Lp.	Akt prawny	Nr rej. RDOŚ	Położenie		Opis obiektu (wg danych Nadleśnictwa Prószków)		
			Leśnictwo, Obręb, wydz.	Gmina, Obr. ew., dz. ewid.	Gatunek	Obw. [cm]	Wys. [m]
8	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	418	Pietna, Prószków, 805 c (Pietna, Dobra, 205 a)	Strzeleccki Moszna-Urszulanowice 205/1 Skraj lasu.	Pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	565	26
9	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005 r. nr 72 poz. 2231	490	Rogów, Prószków, 631 d (Rogów, Dobra, 31 d)	Krapkowice Gwoździce 31	Pojedynczy okaz z gatunku buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>		

V.2. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PUL

Przyczyną zaburzeń środowiska przyrodniczego są równoczesne oddziaływania różnych czynników o charakterze naturalnym bądź antropogenicznym na naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Prószków wiele z nich pośrednio lub bezpośrednio może wiązać się z realizowaną na nich gospodarką leśną. Do najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska w Nadleśnictwie Prószków należą:

- Sukcesja drzew i krzewów**, powodująca zarastanie terenów nieleśnych znajdujących się na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Problem dotyczy głównie niektórych powierzchni torfowisk przejściowych w obrębie OZW Bory Niemodlińskie PLH160005;
- Zagrożenia powodowane przez czynniki atmosferyczne**, w tym wahania poziomu wód, co w przypadku Nadleśnictwa Prószków jest szczególnie ważne z uwagi na rozległe obszary wilgotne i bagienne. Na zagrożenia tego typu najbardziej narażone są drzewostany wzrastające na siedliskach wilgotnych, lukowate, przerzedzone, jednogatunkowe, zaniedbane pod względem pielęgnacyjnym (niebezpieczne jest gwałtowne rozluźnienie zwarcia w drzewostanach nietrzebionych).
- Zagrożenia wynikające z niewłaściwej struktury i niewłaściwego składu gatunkowego drzewostanów**. Problem dotyczy głównie skutków gospodarki minionego okresu, w efekcie której na gruntach w zarządzie nadleśnictwa funkcjonuje szereg monokultur i niewłaściwych składów gatunkowych. Następstwem tego jest nieodpowiednie wykorzystanie zasobów siedlisk, co z kolei może rzutować na ich kondycję zdrowotną i wpływać na zaburzenie naturalnych procesów odbudowy drzewostanów;

4. Zagrożenia powodowane przez choroby grzybowe, szkodniki owadzie i przez zwierzynę. Problem ten jest poważny na terenie nadleśnictwa i rzutuje na skuteczną realizację celów ochrony przyrody. Jednym z ważniejszych czynników zagrażających stabilności drzewostanów są szkody powodowane przez szkodniki grzybowe. Do najpoważniejszych patogenów należą opieńkowa zgnilizna korzeni oraz grzyb wywołujący zespół chorobowy jesionu wyniosłego. Ich obecność weryfikuje na gruncie możliwość wprowadzania konkretnych gatunków drzew w trakcie zabiegów odnowień czy też możliwość utrzymania danego drzewostanu bez zabiegów gospodarczych;

5. Zagrożenia pożarowe;

6. Brak zatwierdzonych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Brak kompleksowej wizji ochrony siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, które często leżą na gruntach różnych nadleśnictw (OZW Bory Niemodlińskie PLH160005), może utrudniać skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniom i gospodarowanie na powierzchniach siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków;

7. Niedostateczny stan wiedzy w zakresie występowania siedlisk przyrodniczych i stanowisk chronionych roślin, grzybów i zwierząt w granicach obszarów chronionych. Brak wiedzy na temat lokalizacji cennych komponentów środowiska naturalnego może być przyczyną niezamierzonego zakłócenia dotychczasowych warunków ich bytowania lub zniszczenia pojedynczych stanowisk w trakcie realizowanych zadań z zakresu gospodarki leśnej. Problem dotyczy szczególnie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w ostoi siedliskowej OZW Bory Niemodlińskie PLH160005, dla której do tej pory nie sporządzono planów ochrony czy planów zadań ochronnych i nie zweryfikowano często niedokładnej informacji o występowaniu siedlisk przyrodniczych zamieszczonej w SDF-ach tego obszaru Natura 2000.

V.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU

Sporządzanie planu urządzenia lasu, który jest podstawą funkcjonowania gospodarki leśnej, jest obowiązkiem nałożonym Ustawą o lasach z dn. 28.09.1991 r. Plan ten jest sporządzany z wykorzystaniem właściwych instrukcji i zasad, z uwzględnieniem ochrony lasów, zwłaszcza lasów stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody oraz lasów szczególnie cennych, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Odstąpienie od jego realizacji z wielu względów nie jest możliwe. Ewentualne odstąpienie mogłoby pociągnąć za sobą niekorzystne skutki nie tylko dla środowiska, ale też dla społeczeństwa. Pozostawałoby również w sprzeczności z ustanowionym prawem.

Realizacja planu urządzenia lasu wspomaga przemianę pokoleń w środowisku leśnym, co jest szczególnie ważne w sytuacji drzewostanów niezgodnych lub częściowo zgodnych z zajmowanym siedliskiem. Wprawdzie znaczna część fitocenozy leśnych w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka, jednak w sytuacji zniekształceń składu gatunkowego drzewostanów i często silnej presji ze strony neofitów niekontrolowane starzenie się tego typu drzewostanów i ich rozpad przy braku odpowiedniego naturalnego potencjału odnowieniowego siedliska może doprowadzić do niekorzystnych zmian w ekosystemie leśnym i utraty jego wielu cennych komponentów.

Niewykonanie zadań zapisanych w projekcie pul w Nadleśnictwie Prószków będzie niosło ze sobą negatywne skutki szczególnie w odniesieniu do drzewostanów z młodszych klas wieku. Zbyt duże zagęszczenie upraw i młodników spowoduje spadek kondycji zdrowotnej tych drzewostanów i zwiększy ich podatność na choroby grzybowe i działanie szkodników owadzych. W konsekwencji tego typu powierzchnie będą stanowiły źródło chorób dla pozostałych, starszych drzewostanów. Obecnie aktualnie na gruntach nadleśnictwa zręby bieżące staną się haliznami. Zahamowany zostanie proces wymiany pokoleń lasu, w wyniku postępującego starzenia się drzewostanów i drastycznego zmniejszenia powierzchni najmłodszej klasy wieku.

Kolejnym skutkiem wstrzymania działań wg planu urządzenia lasu w nadleśnictwie będzie ograniczenie w istotny sposób informacji na temat obiektów chronionych i tym samym możliwości ich skutecznej ochrony, plan zawiera bowiem (w postaci Programu Ochrony Przyrody) uporządkowane opisy wyników unikalnych inwentaryzacji przyrodniczych, lokalizacji obiektów chronionych, opisy ich stanu i zalecane sposoby ochrony.

Ostatnim, ważnym aspektem są skutki społeczne. Pozyskiwane w lesie drewno jest podstawowym źródłem dochodów PGL Lasy Państwowe oraz pośrednio wszystkich gałęzi przemysłu drzewnego i usług związanych z przeróbką drewna. Przerwanie lub istotne ograniczenie prowadzenia gospodarki leśnej doprowadziłoby do utraty źródła finansowania pracy rzeszy ludzi zatrudnionych w leśnictwie i branżach od niego zależnych.

V.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

V.4.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM NEGATYWNYM

Zapisy projektu pul na lata 2015-2024 nie przewidują działań znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko, które mieściłyby się w zakresie przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397). Nie

przewiduje się również innych działań, które mogłyby osobno lub w połączeniu z innymi działaniami powodować znacząco negatywne oddziaływanie na komponenty środowiska przyrodniczego, a które nie są wymienione w ww. rozporządzeniu. W związku z powyższym, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków nie ma obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem negatywnym.

V.4.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM POZYTYWNYM

Zapisy projektu pul na lata 2015-2024 nie przewidują działań, które w szczególności w sposób znacząco pozytywnie zmieniałyby warunki panujące na siedliskach przyrodniczych lub siedliskach gatunków na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

Zapisy projektu uwzględniły na etapie planowania potrzeby ochronne przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 oraz krajowych form ochrony i w wielu przypadkach w końcowej wersji projektu pul nie figurują już zapisy, które mogły wpływać negatywnie na komponenty przyrodnicze na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Podobnie konieczność uwzględnienia celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach międzynarodowych i krajowych pozwoliła sformułować zapisy projektu pul w sposób gwarantujący zachowanie najcenniejszych elementów przyrodniczych na gruntach nadleśnictwa. Analiza takiego sposobu planowania w kategoriach znaczącego oddziaływania pozwala jednak na określenie go jako neutralnego dla środowiska.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

VI.1. WPLYW ZAPISÓW PROJEKTU PUL WYZNACZAJĄCYCH RAMY DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Analiza projektu pul nie wykazała obecności zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397).

VI.2. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Art. 55.2 ustawy OOS stwierdza, że „projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.” Znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 zostało zdefiniowane w Art. 3, pkt.1, ppkt.17 Ustawy OOS i oznacza:

„Oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.”

W związku z brakiem zapisów w projekcie pul, które mogłyby przyczynić się do ww. zjawisk, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków nie ma obszarów Natura 2000, których przedmioty ochrony mogłyby podlegać znacząco negatywnemu oddziaływaniu zapisów projektu pul.

VI.2.1. ANALIZA WPŁYWU ZAPISÓW PUL NA STRUKTURĘ GATUNKOWĄ DRZEWOSTANÓW NA SIEDLISKACH PRZYRODNICZYCH W OBSZARACH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY

Poniższe zestawienie obejmuje wszystkie leśne siedliska przyrodnicze zinwentaryzowane w ostojach siedliskowych Natura 2000, występujące na gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych w zarządzie Nadleśnictwa Prószków. Zestawienie to nie obejmuje powierzchni siedlisk przyrodniczych na innych grupach użytków gruntowych. W związku z tym w przypadku siedliska przyrodniczego 91E0 w zasięgu OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 nie ujęto w zestawieniu dwóch wyłączeń taksacyjnych, zaliczonych w ewidencji do grupy nieużytków (bagno: 759c, d). Dla wszystkich wskazanych w tabeli powierzchni leśnych z siedliskami przyrodniczymi ustalone składy odnowieniowe są zgodne z typem drzewostanu określonego siedliska przyrodniczego. Należy jednak podkreślić, że projektu pul dla żadnej z tych powierzchni nie przewiduje w nadchodzącym dziesięcioleciu wskazań gospodarczych, których realizacja wiązałaby się w następstwie z koniecznością odnowienia użytkowanej powierzchni siedliska przyrodniczego. Dlatego poniższe ustalone składy odnowień stanowią jedynie teoretyczne założenie sytuacji, w których takie odnowienia byłyby realizowane.

Tabela 25. Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony bądź wskazanych jako siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000) ze składami naturalnych typów lasu w obszarach Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 i OZW Bory Niemodlińskie PLH160005

Typ siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Naturalny skład gatunkowy	Ustalony skład odnowienia	Pow. wydzieleń (liczba)
OZW Żywocickie Łęgi PLH160019					
91E0	Lł	OI-Js	Js 40 OI 30 Jw i inne 30	Js 40 OI 30 Jw i inne 30	13,23 (3)
91F0 ⁽¹⁾	Lł	Js-Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30	Wz 40 Js 30 Db i inne 30	12,77 (1)
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005					
9190	LMśw	Db	Db 70 inne 30	Db 70 inne 30	25,77 (1)

⁽¹⁾ Siedlisko nie stanowi przedmiotu ochrony obszaru, jednak występuje w zasięgu granic ostoi i w związku z tym uwzględniono dla niego odpowiadający mu skład drzewostanu zgodny z naturalnym składem gatunkowym.

VI.2.2. ANALIZA WPŁYWU WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH PROJEKTU PUL NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE W OBSZARACH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY

VI.2.2.1. OZW ŻYWOCICKIE ŁĘGI PLH160019

Siedliskiem przyrodniczym kwalifikującym ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków są: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe (kod: 91E0).

Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych w trakcie prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 w 2014 roku wykazała występowanie dodatkowych dwóch typów siedlisk – 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* oraz 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*. Dla powierzchni wyłączeń taksacyjnych, w których zlokalizowane są ich płyty, projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych.

Analiza projektu pul w odniesieniu do celów ochrony obszaru OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 pozwala stwierdzić, że nie będzie miał on dla nich istotnego znaczenia. Ewentualne zmiany stanu zachowania przedmiotu ochrony tego obszaru, jakim są łągi 91E0, będą wynikać z działania czynników niezależnych od gospodarki leśnej realizowanej w oparciu o zapisy projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków. Podobnie będzie w przypadku pozostałych typów siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w granicach ostoi, a nie stanowiących aktualnie przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Podsumowując ocenia się, że zapisy projektu pul dla powierzchni leśnych w zasięgu granic ostoi OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 są neutralne względem przedmiotu ochrony tego obszaru (siedliska przyrodniczego 91E0) oraz pozostałych cennych elementów przyrodniczych znajdujących się w jego granicach.

Tabela 26. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Żywocickie Łęgi PLH160019 wg stanu na 1 stycznia 2015 r. [ha] i na koniec obowiązywania planu [ha]

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	D-stany			KO, KDO	Razem
			<40 lat	40-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2015 r.							
91E0	13,23	-	-	-		-	13,23
91F0	-	-	-	-	12,77	-	12,77
Stan koniec obowiązyującego planu							
91E0	13,23	-	-	-		-	13,23
91F0	-	-	-	-	12,77	-	12,77

Tabela 27. Planowane wskazania gospodarze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000
OZW Żywocickie Łęgi PLH160019

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie	
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszyc drzewostanów	trzebieże późne	rzebieże zupełne	rzebieże złożone			
1	Siedl. przyr.: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe kod: 91E0 ocena ogólna: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą.

VI.2.2.2. OZW BORY NIEMODLIŃSKIE PLH160005

Siedliskami przyrodniczymi kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków są: torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji (kod: 7120), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio–Caricetea nigrae*) (kod: 7140), obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* (kod: 7150), kwaśne dąbrowy *Quercetea roboripetraeae* (kod: 9190).

Analiza projektu pul w odniesieniu do celów ochrony obszaru OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 pozwala stwierdzić, że nie będzie miał on dla nich istotnego znaczenia pod warunkiem zastosowania zalecanych działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ. Ewentualne niekorzystne zmiany stanu zachowania przedmiotów ochrony tego obszaru, jakimi są trzy typy zinwentaryzowanych tu siedlisk przyrodniczych o charakterze torfowisk (siedliska 7120, 7140, 7150), będą wynikać z działania czynników niezależnych od gospodarki leśnej, mających charakter naturalnych procesów ekologicznych. W przypadku siedliska przyrodniczego kwaśne dąbrowy 9190 odpowiednie zastosowanie zalecanych działań minimalizujących pozwoli na poprawę stanu zachowania siedliska przede wszystkim w zakresie struktury gatunkowej drzewostanu.

W ogólnej ocenie proponowane zapisy projektu pul dla powierzchni leśnych w zasięgu granic ostoi OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 są neutralne względem siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony tego obszaru.

Tabela 28. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Bory Niemodlińskie PLH160005 wg stanu na 1 stycznia 2015 r. [ha] i na koniec obowiązywania planu [ha]

Kod siedliska	Gr. leśne niezależone	Gr. związane z gosp. leśną	D-stany			KO, KDO	Razem
			<40 lat	40-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2015 r.							
9190	-	-	-	25,77	-	-	25,77
Stan koniec obowiązyującego planu							
9190	-	-	-	25,77	-	-	25,77

**Tabela 29. Planowane wskazania gospodarce na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005**

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w zarządzanym obiekcie	
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rzebieże zupełne	rzebieże złożone			
1	Siedl. przyr.: Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji kod: 7120 ocena ogólna: A (wg SDF)	1	brak	brak	0		brak	brak	brak		
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak	Siedlisko przyrodnicze występuje w postaci niewielkich płatów w obrębie niecki zajmowanej głównie przez torfowisko przejściowe 7140. Jego wyraźne granice są trudne do wyodrębnienia. Na większości powierzchni leśnych, na których występuje ten typ siedliska, projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Wyjątek spośród 4 wydziełów leśnych stanowi wydział 44a, w którym siedlisko zajmuje niewielki fragment wydziału wraz z siedliskiem 7140 (ok. 3%). W tym miejscu planowany jest zabieg pielęgnacyjny w obrębie drzewostanu sąsiadującego z płatem siedliska. Planowany zabieg nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla torfowiska, jednak w celu zabezpieczenia go przed potencjalnym pośrednim negatywnym oddziaływaniem prac leśnych należy zastosować działania minimalizujące.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydziale 44a zachować szczególną ostrożność i chronić płaty siedliska przed uszkodzeniem.
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźnik ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustalen pul w urzędzanym obiekcie			
			odnowienia	pielęgnacie	pielęgnacie młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rzebieże zupełne	rzebieże złożone					
4	Siedl. przyr.: kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>) kod: 9190 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak	<p>W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 49a należy:</p> <p>a) pozostawić drzewa dziuplaste;</p> <p>b) usuwać w ramach planowych prac leśnych drzewa obce ekologicznie i geograficznie dla siedliska kwaśnej dąbrowy;</p> <p>c) pozostawić drzewa obumierające i martwe z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla stanu sanitarnego drzewostanu.</p>	<p>Siedlisko na gruntych nadleśnictwa zajmuje niewielką powierzchnię w obrębie jednego wydzielenia leśnego 49a. Drzewostan na siedlisku jest częściowo zgodny. Projekt pul dla tej powierzchni leśnej przewiduje zabieg trzebieży późnych. Nie przewiduje się, aby stanowił on zagrożenie dla stanu zachowania siedliska, jednak w celu ograniczenia potencjalnego oddziaływania negatywnego zabiegu należy zastosować działania minimalizujące.</p>	<p>Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustalen pul w urzędzanym obiekcie</p>

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzialeń drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą.

VI.2.3. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA GATUNKI ZWIERZĄT (PRZEDMIOTY OCHRONY W OBSZARACH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY)

Ocenę wpływu zapisów projektu pul przeprowadzono dla grupy gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 OZW Bory Niemodlińskie PLH160005.

Szczegółową ocenę przedstawia tab. 30.

VI.2.1. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE ZAPISÓW PROJEKTU PUL NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Zgodnie z definicją w art.5 Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku integralność obszarów Natura 2000 to spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono dany obszar. Jest to takie działanie, które pozwala na zachowanie właściwego statusu ochrony siedlisk i gatunków oraz zachowanie ich kluczowych struktur.

W projekcie pul nie planuje się działań, które mogłyby się przyczynić do trwałego zniszczenia siedlisk przyrodniczych bądź siedlisk chronionych gatunków. Analiza wpływu zapisów projektu pul dla każdego obszaru Natura 2000 nie wykazała, aby któryś z planowanych do wykonania zabiegów gospodarczych mógł w sposób istotny negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony tych obszarów. W zapisach projektu pul nie zaplanowano też czynności, które mogłyby się przyczynić do przerwania ciągłości lasów. Podsumowując, zapisy projektu pul nie mają negatywnego wpływu na stan i zachowanie siedlisk oraz spójność całej sieci, co powoduje że nie stwierdza się negatywnego oddziaływania na integralność sieci Natura 2000.

Tabela 30. Planowane wskazania gospodarce na powierzchniach, na których zinventaryzowano gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoj siedliskowych z oceną ogólną A, B lub C

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie		
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rzebieże złożone	rzebieże zupełne				
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005												
1	Kumak niżyny <i>Bombina bombina</i> , kod: 1188 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Zgodnie z dostępnymi danymi na temat występowania gatunku na terenie ostoj, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków znane są dwie lokalizacje stanowisk kumaka nizinnego – wydz. leśne 2a oraz 2b. W miejscach tych projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych. Podobna sytuacja dotyczy pozostałych powierzchni, w których zlokalizowane są zbiorniki wodne.	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
2	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna: B (wg SDF) Nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa nie stwierdzono miejsc zimowania wskazanych gatunków. W tej sytuacji ocena potencjalnego wpływu zapisów projektu pul na mopka i nocka dużego odnosi się do sposobu zagospodarowania powierzchni leśnych, które mogą stanowić ich potencjalne miejsca żerowania oraz miejsca ich letnich kryjówek. W zasięgu ostoj OZW Bory Niemodlińskie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków powierzchnia atrakcyjnych siedlisk tych dwóch nietoperzy jest bardzo mała. Drzewostany powyżej 80 lat zajmują powierzchnię blisko 110 ha, jednak w blisko 80% są to drzewostany sosnowe. Jediną powierzchnią liściastych starodrzewi jest płat kwaśnej dąbrowy w wydzieleniu leśnym 49a, dla którego przewidziano w projekcie pul zabieg trzebieży późnej. Zabieg ten przy zastosowaniu działań minimalizujących opisanych dla siedliska przyrodniczego 9190 może przyczynić się do poprawy warunków żerowiskowych wskazanych gatunków na tej powierzchni.	Działania minimalizujące jak dla siedliska przyrodniczego 9190 w wydzieleniu leśnym 49a.
		2	0	0	0	0/+2	0	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0	0	0		

Lp.	Nazwa gatunku zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń pul w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje	pielęgnacje młodszyc	drzewostanów	trzebieże późne	rzebieże złożone		
3	Nocek hydrowłosy <i>Myotis dasycneme</i> kod: 1318 ocena ogólna: B (wg SDF)	1	0	0	0	0	0	0	Z uwagi na charakter siedlisk wykorzystywanych przez wskazany gatunek, nie przewiduje się aby zapisy projektu pul odnoszące się do powierzchni leśnych mogły w jakikolwiek sposób wpływać na stan zachowania noca hydrowłosiego. Zarówno potencjalne miejsca zerowiskowe, jak i miejsca letnich kryjówek czy rozrodu nie są zlokalizowane na terenach leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Prószków. W tej sytuacji potencjalny wpływ zapisów projektu pul na ten gatunek ocenia się jako neutralny..	Brak
		2	0	0	0	0	0	0		
		3	0	0	0	0	0	0		
3	Wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna: C (wg SDF) Traszka grzebieńiasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166 ocena ogólna: C (wg SDF)	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Aktualny stan wiedzy na temat występowania wskazanych gatunków nie potwierdza, aby występowały one na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Charakter wykorzystywanych przez nie siedlisk wyklucza nawet potencjalną możliwość negatywnego oddziaływania zapisów projektu pul na te gatunki.	Brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny, brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych; liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). 3) Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej pod tabelą.

VI.3. WPLYW USTALEŃ PROJEKTU PUL NA INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Analiza zapisów projektu pul została przeprowadzona również dla powierzchni pozostałych obszarowych form ochrony przyrody – rezerwatów przyrody, obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego oraz dla powierzchni, na których zlokalizowane są obiekty chronione w postaci pomników przyrody. W obrębie wydzieleń leśnych znajdujących się w zasięgu granic 4 rezerwatów przyrody: „Blok”, „Jeleni Dwór”, „Jaśkowice” oraz „Przysiecz”, a także w obrębie użytku ekologicznego „Suchy Ług” nie zaplanowano żadnych zabiegów gospodarczych. W tej sytuacji nie przewiduje się, aby zapisy projektu pul mogły wpływać na cele ochrony ww. form ochrony przyrody oraz zasoby przyrodnicze w ich zasięgu.

W przypadku Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie” analiza zapisów projektu pul miała na celu wskazanie ewentualnych zaplanowanych działań, które mogłyby utrudniać realizację przyjętych celów ochrony wskazanego obszaru, tj. zachowania walorów obszarów nieleśnych ekosystemów lądowych, ekosystemów wodnych i ekosystemów leśnych. W przypadku dwóch pierwszych typów ekosystemów projekt pul nie zawiera zapisów, które odnosiłyby się do powierzchni nieleśnych w postaci łąk, pastwisk, zbiorników wodnych czy terenów określanych w ewidencji użytków jako bagno. Dlatego w tym zakresie ocenia się, że zapisy projektu pul pozostają neutralne względem wskazanych typów ekosystemów. W przypadku ekosystemów leśnych, zapisy projektu pul skonstruowane są zgodnie z zasadami hodowli lasu stawiającymi jako główny cel zachowanie stabilności, żywotności i trwałości lasu. W tej sytuacji wpływ zapisów projektu pul na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu ocenia się jako pozytywne.

Analiza zapisów projektu pul w wydzieleniach, w których zlokalizowane są pomniki przyrody, wykazała co następuje:

A) W przypadku powierzchni leśnych, na których zlokalizowane są pomniki przyrody w liczbie 9, na 2 powierzchniach leśnych (wydz. 120c; 371d) nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych;

B) W przypadku pozostałych powierzchni z pomnikami przyrody (wydz. 805c; 203g; 631d), na których zaplanowano trzebież późną (wydz. 203g), rębnie złożone (wydz. 805c) i pielęgnacje młodszych drzewostanów (wydz. 631d), nie jest konieczne podejmowanie dodatkowych środków ograniczających potencjalny wpływ tych zabiegów na chronione obiekty, ponieważ wpływ ten ocenia się jako neutralny. Lokalizacja pomników przyrody jest dobrze znana, obiekty są odpowiednio oznakowane, tak więc nie przewiduje się, aby planowane w ich otoczeniu zabiegi gospodarcze mogły wpłynąć negatywnie na ich stan zachowania.

VI.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

VI.4.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Ochronę różnorodności biologicznej należy rozpatrywać na trzech poziomach - genetycznym, gatunkowym i krajobrazowym. W zakresie różnorodności na poziomie genetycznym projekt pul nie zawiera zapisów, które mogłyby wpłynąć na ograniczenia w pulach genowych gatunków występujących na obszarze nadleśnictwa. W zakresie ochrony gatunkowej nie przewiduje się możliwości wystąpienia długotrwałego negatywnego oddziaływania, które w znaczący sposób wpływałoby na różnorodność gatunkową roślin, grzybów i zwierząt. Zastosowanie się do zaleceń zawartych w *Prognozie* oraz zaleceń ochronnych zapisanych w *Programie ochrony przyrody* dla Nadleśnictwa Prószków pozwoli na skuteczne zmniejszenie ewentualnego krótkotrwałego negatywnego wpływu związanego z pozyskaniem drewna na powierzchniach, na których stwierdzono występowanie cennych gatunki roślin i zwierząt. Planowane zabiegi gospodarcze związane z pozyskaniem drewna, w szczególności rębnie zupełne, przewidziane są zazwyczaj dla stosunkowo małych powierzchni rozproszonych na terenie nadleśnictwa, dzięki czemu nie będzie to istotnie wpływać na bioróżnorodność na poziomie gatunkowym, ani krajobrazowym.

W zakresie oddziaływania zapisów projektu pul na bioróżnorodność istotnym aspektem jest zabezpieczenie na powierzchniach leśnych odpowiedniej ilości martwego drewna. Projekt pul nie określa zadań gospodarczych, które odnosiłyby się bezpośrednio do tego problemu. Pozostawianie martwego drewna na powierzchniach manipulacyjnych wynika z przepisów branżowych obowiązujących w PGL Lasy Państwowe i zaleceń ochronnych zapisanych w *Programie Ochrony Przyrody*. Dokładne zaplanowanie ilości pozostawianego martwego drewna na etapie sporządzania projektu pul nie jest możliwe. Zakładając jednak, że zaplanowane działania gospodarcze będą wykonywane na gruncie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi oraz zaleceniami ochronnymi zapisanymi w *Programie ochrony przyrody*, przewiduje się wzrost zasobów martwego drewna oraz drzew dziuplastych na koniec nadchodzącego dziesięciolecia.

VI.4.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Realizacja projektu pul nie wpłynie bezpośrednio na ludzi. Poszczególne zapisy projektu pul można jednak interpretować zawsze jako pozytywne w średniej lub długiej perspektywie czasowej np. w odniesieniu do przyszłych zysków z aktualnie realizowanych zabiegów odnawiania powierzchni leśnych czy pielęgnowania młodszych drzewostanów w celu poprawy jakości surowca drzewnego w przyszłości. Krótkotrwałe, pośrednie oddziaływanie pozytywne wiązać się będzie ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wykonawców w okresach realizacji zadań, co okresowo wpłynie na zwiększenie zatrudnienia.

W tym zakresie oddziaływanie projektu planu należy oceniać jako krótkoterminowo pozytywne. Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym będzie również związany przede wszystkim z udostępnianiem lasów jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia edukacji przyrodniczej. Zadania związane z tymi zagadnieniami są wymieniane w części składowej projektu planu urządzenia lasu jaką jest *Program ochrony przyrody* w nadleśnictwie. W tym względzie, wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na ludzi, zarówno w krótkim, jak i długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

VI.4.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzenia lasu, uwzględniając funkcje pełnione przez drzewostany, przewiduje się utworzenie gospodarstw specjalnych, obejmujących między innymi - lasy wodochronne w strefie ujęć wody. Przyjęto przy tym zasadę, że planowane w drzewostanach czynności gospodarcze nie mogą naruszać funkcji, dla których drzewostany te zaliczono do gospodarstwa specjalnego. Tak więc, zalecana jest ochrona powierzchni położonych nad brzegami cieków, zbiorników wodnych. Projekt planu urządzenia lasu nie wskazuje żadnych działań związanych z zasobami wodnymi, retencją czy melioracją. Brak też stosowania zrębów zupełnych w pobliżu zbiorników wodnych, co mogłoby się przyczynić do zmiany składu chemicznego ich wód w wyniku spływu powierzchniowego. Wpływ zapisów planu na wodę należy uznać za neutralny.

VI.4.4. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Ze względu na lokalny charakter zaplanowanych prac nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu miała znaczący wpływ na stan powietrza atmosferycznego, dlatego w ocenie ogólnej wpływ projektu planu na powietrze atmosferyczne należy uznać za neutralny.

VI.4.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Spośród planowanych zabiegów w projekcie planu urządzenia lasu największy wpływ na powierzchnię ziemi mają prace bezpośrednio i pośrednio związane z prowadzeniem rębni. Bezpośredni wpływ jest związany z technologią prowadzenia prac, do której należy zrywka wleczona i półpodwieszona, prowadząca do uszkodzenia wierzchnich warstw ziemi. Można to wyeliminować prowadząc zrywkę przy użyciu maszyn typu forwarder (zrywka nasiębierna). Pośredni wpływ na powierzchnię ziemi jest związany z późniejszym przygotowaniem gleby pod odnowienie, jednak zabieg ten jest ograniczony wyłącznie do miejsc sadzenia i konieczny do przeprowadzenia dla poprawienia warunków wzrostowych nowo wprowadzanego pokolenia drzewostanu. Nadleśnictwo Prószków położone jest na terenach nie podlegających intensywnym zjawiskom erozji wodnej czy wietrznej gleb,

w związku z czym planowane zabiegi gospodarcze związane z przeobrażeniami powierzchniowej warstwy gleby nie będą przyczyniać się do powstawania podobnych zjawisk i należy oceniać je jako neutralne w stosunku do tego komponentu środowiska.

VI.4.6. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu urządzenia lasu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Projekt planu urządzenia lasu zawiera między innymi zapisy odnośnie prawidłowego kształtowania granicy polno-leśnej oraz strefy ekotonowej, które sprzyjają zachowaniu charakterystycznych elementów krajobrazu leśnego. Zapisy projektu pul na najbliższe dziesięciolecie nie przewidują zadań o negatywnym wpływie na krajobraz.

VI.4.1. ODDZIAŁYWANIE NA ZNANE STANOWISKA CHRONIONYCH GATUNKÓW ROŚLIN I GRZYBÓW

Ocenę wpływu zapisów projektu pul na znane stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów.

Szczegółową ocenę przedstawia tab. 31.

VI.4.1. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA

Ocenę wpływu zapisów projektu pul na zwierzęta. Szczegółową ocenę przedstawia tab. 32.

Tabela 31. Zestawienie chronionych i zagrożonych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Część I: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się wpływu zapisów projektu pul				
bagno zwyczajne	104,37 (10)	brak wskazań		
bielistka siwa, płonnik pospolity, próchniczek bagienny, rokitnik pospolity, szurpek przegowany, torfowiec frędzlowaty, tujowiec tamaryszkowy	6,56 (1)	brak wskazań		
barwinek pospolity	11,95 (3)	brak wskazań		
bluszcz pospolity	52,55 (19)	brak wskazań		
borówka bagienna	106,26 (11)	brak wskazań		
buławnik wielkokwiatowy, centuria pospolita, naparstnica zwyczajna, pomocnik baldaszkowy, przytulia okrągłolistna	0,59 (1)	brak wskazań		
cis pospolity	0,22 (1)	brak wskazań		
czosnek niedźwiedzi, dziurawiec kosmaty, przytulia wonna	12,77 (1)	brak wskazań		
Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na brak wskazań gospodarczych w miejscach występowania gatunku				

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiącym gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
czyreń sosnowy, gajnik lśniący, piórosz pierzasty, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy	10,05 (2)	brak wskazań		
drobnoporek łzawiący, murszak rdzawy	2,51 (1)	brak wskazań		
drabik drzewkowaty, fałdownik nastroszony	3,49 (1)	brak wskazań		
gwiazdosz potrójny	1,66 (1)	brak wskazań		
gwiazdnica długolistna	3,75 (1)	brak wskazań		
konwalia majowa	17,78 (6)	brak wskazań		
kopytnik pospolity, przylaszczka pospolita	19,54 (2)	brak wskazań		
kruszyna pospolita	22,07 (2)	brak wskazań		
krwawnik kichawiec	11,57 (2)	brak wskazań		
obrazki alpejskie, pieniosnek wyniosły	10,65 (1)	brak wskazań		
ozorek dębowy	10,13 (1)	brak wskazań		

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
piaskowiec kasztanowaty, piaskowiec modrzak	7,17 (1)	brak wskazań		
ożanka nierównoząbkowa	0,66 (1)	brak wskazań		
pływacz drobny, przygielka biała, rosiczka okrągłolistna, siedmiopalecznik błotny, turzyca nitkowata, wehianka pochwowata, żurawina błotna	4,02 (1)	brak wskazań		
pływacz zachodni	0,19 (1)	brak wskazań		
porzeczka czarna	2,04 (1)	brak wskazań		
śnieżyczka przebiśnieg	57,66 (5)	brak wskazań		
turzyca ciborowata	3,11 (1)	brak wskazań		
wawrzynek wilczyłyko	6,77 (1)	brak wskazań		
widłak jałowcowaty	1,38 (1)	brak wskazań		
włosienicznik rzeczny	8,08 (1)	brak wskazań		

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiącym gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Część II: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się istotnego wpływu zapisów projektu pul ze względu na liczebność populacji i/lub zdolności regeneracyjne gatunku, rodzaj planowanego zabiegu w miejscu występowania gatunku lub specyfikę siedliska gatunku				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych umieszczono w I części tabeli.				
borowik ceglastopory	3,61 (1)	odnowienia		
	14,12 (2)	rębnia złożona		
	16,76 (2)	trzebieże późne		
czyreń sosnowy	8,6 (2)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	5,34 (1)	rębnia złożona		
	19,9 (1)	rębnia zupełna		
	40,41 (5)	trzebieże późne		
	3,32 (1)	rębnia zupełna		
gąbkowiec późnocy	11,51 (1)	rębnia złożona		
klejówka płamista	9,01 (1)	trzebieże późne		
maczużnik bojowy	9,18 (1)	trzebieże późne		
maślak lepki	7,75 (1)	trzebieże późne		
mleczaj świerkowy	1,58 (1)	rębnia złożona		
	26,72 (2)	trzebieże późne		

Wpływ zapisów projektu pul neutralny ze względu na:

- 1) rodzaj siedliska, jakie preferuje dany gatunek (wody, tereny otwarte – grunty rolne), a którego planowane zabiegi nie obejmują. Obecność gatunków z tej grupy w wydziałeniach leśnych wynika z faktu znajdowania się na skraju kompleksu leśnego w sąsiedztwie terenów otwartych.
- 2) pospolite występowanie danego gatunku lub bardzo liczne populacje, dla których zabiegi gospodarcze na powierzchniach leśnych nie będą miały istotnego znaczenia, nawet w sytuacji uszkodzenia lub zniszczenia kilku osobników w czasie realizowanych prac leśnych.
- 3) rodzaj zabiegu gospodarczego zaplanowany dla powierzchni leśnej ze stanowiskiem gatunku, którego realizacja i charakter nie będzie skutkowałam powstaniem znacznych zmian na siedlisku i ewentualnych uszkodzeń runa. Tym samym nie wpłynie negatywnie na populację danego gatunku.

Zabiegi przewidziane w projekcie pul dla wskazanych gatunków nie wymagają formułowania dodatkowych działań minimalizujących.

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiącym gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
murszak rdzawy	9,22 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	6,52 (1)	rębnia złożona		
	12,44 (2)	trzebieże późne		
piestrówka różowawa	8,35 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	5,73 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
podgrzybek czerwonawy	9,79 (2)	rębnia złożona		
podgrzybek pasożytniczy	16,45 (1)	rębnia złożona		
szczecińiak sosnowy	6,27 (1)	rębnia złożona		
szmaciak gałęzisty	1,59 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	4,71 (1)	rębnia złożona		
	15,14 (2)	trzebieże późne		
banwinek pospolity	13,73 (4)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	61,1 (7)	rębnia złożona		
	93,2 (10)	trzebieże późne		

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiącym gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
bluszcz pospolity	3,61 (1)	odnowienia		
	5,73 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	113,66 (7)	rębnia złożona		
	46,64 (9)	trzebieże późne		
borówka bagienna	6,27 (1)	trzebieże późne		
janowiec ciernisty	2,76 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	18 (1)	rębnia złożona		
	43,03 (3)	rębnia złożona		
kalina koralowa	15,82 (5)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	156,03 (10)	rębnia złożona		
	22,49 (3)	trzebieże późne		
kopytnik pospolity	47,14 (2)	rębnia złożona		
kruszyna pospolita	19,98 (2)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	1,6 (1)	pielęgnacje upraw		
	61,87 (5)	rębnia złożona		

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanymi stanowiskami gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
ożanka nierównoząbkowa	10,34 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
przytulia wonna	14,69 (1)	rębnia złożona		
śnieżyczka przebiśnieg	19,34 (1)	rębnia złożona		
	26,25 (1)	trzebieże późne		
wężymord niski	1,93 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	18 (1)	rębnia złożona		
wrotycz baldachogroniasty	1,93 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
bagno zwyczajne	6,27 (1)	trzebieże późne		
kruszczyk szerokolistny	1,6 (1)	pielęgnacje upraw		
widlak goździsty	1,65 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		
	2 (1)	trzebieże późne		
widlak jałowcowaty	16,78 (2)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanymi stanowiskami gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Część III: Gatunki roślin i grzybów, dla których przewiduje się potencjalne wystąpienie negatywnego wpływu zapisów projektu pul, wymagające stosowania działań minimalizujących ten wpływ				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych lub zaprojektowano wskazania gospodarcze, dla których nie przewiduje się negatywnego wpływu na te gatunki umieszczono w I i II części tabeli. Poniżej pozostałe ich stanowiska wymagające stosowania działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ zapisanych w projekcie pul zabiegów.				
bluszcz pospolity	0,86 (1)	rębna zupełna	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W wydzieleniu 755f zaleca się pozostawianie biogrup w miejscach występowania dużych fragmentów populacji bluszczu pospolitego. W przypadku obecności na powierzchni leśnej kwitnących egzemplarzy tego gatunku, należy pozostawiać drzewa, na których takie osobniki są obserwowane.
liliia złotogłów, wawrzynek wilczyko	3,31 (1)	trzebieże późne		W trakcie wykonywania prac w wydz. leśnym 229a konieczna jest ochrona stanowisk wskazanych gatunków.
lipiennik Loesela, kruszczyk błotny, turzyca Davalla, bobrek trójlistkowy	7,31 (1)	trzebieże późne		W czasie realizacji zaplanowanego zabiegu trzebieży w wydz. leśnym [ ] konieczne jest zachowanie 20 m buforu pomiędzy luką w NE części wydziałenia opisaną jako „bagno” a pozostałą częścią wydziałenia z drzewostanem. Bufor powinien obejmować pas drzewostanu otaczającego płat torfowiska, dla którego podane jest występowanie chronionych gatunków. We wskazanym pasie należy wstrzymać się od wykonywania czynności związanych z planowaną trzebieżą późną, nie należy

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
listera jajowata	16,09 (1)	rębnia złożona		również lokalizować w tym miejscu szlaków operacyjnych i nie składować drewna w czasie realizacji zaplanowanej trzebieży.
wawrzynek wilczyłyko	11,5 (1)	rębnia złożona		W wydzieleniu 494b wskazane jest wykonanie zabiegów poza okresem wegetacyjnym lub ochrona stanowisk w czasie wykonywanych prac leśnych, szczególnie w zakresie zrywki.
paprotka zwyczajna	0,84 (1)	trzebieże późne		W wydzieleniu 494c konieczna ochrona stanowisk gatunku w czasie wykonywanych prac leśnych, szczególnie w zakresie zrywki.
pierwiosnek wyniosły	178,4 (11)	rębnia złożona		W wydzieleniu 206g konieczna ochrona stanowisk gatunku w czasie wykonywanych prac leśnych.
nasiężrzał pospolity	3,87 (1)	pielęgnacje młodszych drzewostanów		W związku z charakterem planowanej rębni (IVD) zaleca się ochronę widocznych stanowisk gatunku w wydzieleniach leśnych: 494 c; 495 a; 499 b; 501 b; 502 a; 508 b; 516 a; 796 a; 804 b; 806 f; 812 h
				W czasie realizacji prac leśnych w wydz. 433c zaleca się ostrożność na powierzchniach odsłoniętych i silnie uwilgotnionych, które mogą stanowić właściwe siedlisko gatunku.

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Powierzchnia (ha) i liczba wydzieleń (w nawiasie) ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
sopiółka jeżowata	7,01 (1)	trzebieże późne		W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 176c konieczne jest pozostawianie w stanie nienaruszonym drzew z widocznymi owocnikami wskazanego gatunku grzyba. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.
gwiazdosz długoszajkowy	5,17	rębnia złożona		W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 117d chronić widoczne stanowiska gatunku. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.
gwiazdosz potrójny	8,3	rębnia zupełna		W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 111b chronić widoczne stanowiska gatunku. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.

Uwaga! W przypadku rozpoznania chronionego gatunku rośliny w miejscach nieujętych w powyższej tabeli należy postępować zgodnie z wytycznymi co do działań minimalizujących potencjalnie negatywne oddziaływanie zabiegów gospodarczych zawartymi w tej tabeli oraz w *Programie ochrony przyrody*.

Tabela 32. Przewidywany wpływ zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków na chronione gatunki zwierząt

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Bezkręgowce					
ciolek matowy	1	Rębnia złożona	20,95	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W wydzieleniu leśnym 812h, dla którego podaje się występowanie ciolka matowego, należy pozostawiać egzemplarze drzew zamierających i martwych do naturalnego rozpadu oraz drzewa dziuplaste z widocznymi wypróchnieniami. Ponadto zaleca się zabezpieczenie w trakcie realizacji zabiegu odpowiedniej ilości wielkogabarytowego martwego drewna leżącego.
jelonek rogacz kozioróg dębosz	1	Rębnia złożona	10,89	Wpływ zapisów projektu pul neutralny pod warunkiem uwzględnienia wytycznych do minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu.	W wydzieleniu leśnym 808g, dla którego podaje się występowanie jelonka rogacza oraz kozioroga dębosza konieczne jest pozostawianie na powierzchni leśnej zasiedlonych przez te gatunki drzew oraz odpowiedniej liczby dojrziałych dębów w ich otoczeniu. Zaleca się również zwiększyć udział dębu w odnowieniu jako gatunku stanowiącego główną bazę żerową wymienionych gatunków owadów.
czerwończyk nieparek	4	Brak wskazań	0,9	0	brak
modraszek nausitous	6	Brak wskazań	11,06	0	brak
modraszek telejus	6	Brak wskazań	5,68	0	brak

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
mrówka ómawa	5	Brak wskazań	50,59	0	brak
	1	Rębnia złożona	5,03	0	Zabieg nie będzie miał istotnego wpływu na zachowanie populacji gatunku w nadleśnictwie.
	1	Trzebieże późne	6,27	0	
postojak wiesiołkowiec	2	Brak wskazań	1,26	0	brak
	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	4,61	0	
	3	Rębnia złożona	16,79	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
	2	Trzebieże późne	11,31	0	
Płazy					
kumak nizinny	6	Brak wskazań	17,7	0	brak
	2	Rębnia złożona	44,76	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
	2	Trzebieże późne	8,09	0	
ropucha szara	2	Brak wskazań	2,62	0	brak
traszka grzebieniasta	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	2,64	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
	1	Trzebieże późne	4,09	0	
traszka zwyczajna	1	Brak wskazań	0,2	0	brak
żaba jeziorkowa	3	Brak wskazań	1,69	0	brak

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
żaba trawna żaba wodna	1	Trzebieże późne	1,46	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
żaba trawna	3	Brak wskazań	3,27	0	brak
żaba wodna	2	Brak wskazań	1,49	0	brak
Ryby					
piskorz	1	Brak wskazań	3,11	0	brak
Ssaki					
borowiec wielki	1	Brak wskazań	5,61	0	brak
	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	18,44	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
	1	Pielęgnacje upraw	4,4	0	
bóbr europejski	2	Brak wskazań	29,75	0	brak
	1	Trzebieże późne	11,37	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
mroczek późny	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	18,44	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
nocek wąsatek	1	Brak wskazań	5,61	0	brak
ryjówka malutka	1	Brak wskazań	2,51	0	brak
wiewiórka pospolita	1	Brak wskazań	9,94	0	brak
wydra	4	Brak wskazań	43,59	0	brak
	1	Trzebieże późne	11,37	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
Ptaki					
Spośród gatunków ptaków, dla których posiadano informacje o miejscach występowania, na większości ich siedlisk nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych. Do tej grupy należą: gil, grubodziób, jarzębka, kapturka, krętogłów, kruk, krzyżówka, łabędź niemy, łyska, muchołówka szara, muchołówka żółta, perkoz, pleszka, potrzos, rokitniczka, trzciniak, trzcinniczek, wrona siwa. Wpływ zapisów projektu pul w tej sytuacji ocenia się jako neutralny.					
dudek	1	rębnie złożone	22,72	0	Gatunek terenów otwartych. Planowany zabieg neutralny dla gatunku.
kowalik krogulec mysikrólik ortolan świstunka leśna wilga	1	rębnie złożone	22,72	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji wskazanych gatunków. Krótkotrwale negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu.
jastrząb	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	5,01	0	Zabieg nie obejmuje siedlisk gatunku.
	2	Brak wskazań	15,55	0	brak
dziesięciolieloniowy	2	rębnie złożone	42,06	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwale negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
	2	Trzebieże późne	29,06	-1	

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
dzięcioł czarny	2	Brak wskazań	14,85	0	brak
	3	rębnie złożone	45,14	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
	1	rębnie zupełna	8,3	-1	
dzięcioł duży	1	rębnie złożone	22,72	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
	2	Brak wskazań	12,81	0	brak
dzięcioł średni	2	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	10,76	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
	2	rębnie złożone	42,06	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
czubalka kos mysikrólik piecuszek sosnówka sójka śpiewak trznadel	1	rębnie zupełna	21,48	-2	Potencjalnie negatywne oddziaływanie zabiegu nie ma charakteru oddziaływania znaczącego. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchni leśnej z zabiegiem oraz drzew dziuplastych.
krętogiów kukułka	1	rębnie złożone	6,09	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
kruk zniczek	1	Trzebieże późne	4,81	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.
pokrzywnica zniczek strzyżyk	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	2,54	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.
kukułka	2	Brak wskazań	4,64	0	brak
siniak zniczek	1	Brak wskazań	6,56	0	brak
uszatka	1	Brak wskazań	8,29	0	brak
turkawka	2	Brak wskazań	9,1	0	brak
ortolan	1	Brak wskazań	0,54	0	brak
kruk	2	rębnie złożone	57,74	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.
lelek lerka	1	rębnie zupełna	18,57	+2	Planowany zabieg będzie pozytywnie oddziaływał na wskazane gatunki zwiększając powierzchnię ich potencjalnych siedlisk.
myszolów	1	Pielęgnacje upraw	1,96	0	Zabieg nie obejmie siedlisk gatunku.
zniczek	1	rębnie złożone	2,88	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
uszatka	1	rębnie złożone	16,24	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu.
turkawka	3	rębnie złożone	64,2	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.
siniak	1	rębnie złożone	4,34	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
	1	Trzebieże późne	10,47	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
muchotłówka białoszyja	4	rębnie złożone	80,51	-1	Planowane zabiegi nie stanowią istotnego zagrożenia dla populacji gatunku w nadleśnictwie. Krótkotrwałe negatywne oddziaływanie będzie miało miejsce na ograniczonej powierzchni i będzie dotyczyło momentu, w którym będzie wykonywany zabieg oraz kilka lat po jego wykonaniu. W celu zminimalizowania negatywnego wpływu zabiegu zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.

Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prószków na środowisko

Gatunek	Liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia wydzieleń z zaplanowanym zabiegiem (w nawiasach liczba wydzieleń)	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu pul
pelzacz leśny	1	rębnie złożone	22,36	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.
pelzacz ogrodowy	1	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	7,25	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.
	3	rębnie złożone	73,83	0	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zabiegu na wskazane gatunki.

Podsumowanie

Większość gatunków zwierząt stwierdzonych w zasięgu granic nadleśnictwa nie posiada informacji o lokalizacji stanowisk. Dużą grupę wśród nich stanowią gatunki, które nie są związane z terenami leśnymi i nawet jeśli występują na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, to nie są związane z powierzchniami drzewostanów, na których są planowane zabiegi gospodarcze. Do gatunków tego typu należą: ptaki wodne i wodno-błotne oraz związane ze strefą brzegową wód (trzciniowiskami, zakrzewieniami), ryby i gatunki bezkręgowców związanych z terenami otwartymi (głównie tereny rolne, nieużytki, itp.). W przypadku tej grupy gatunków zapisy projektu pul pozostają bez wpływu.

Drugą grupę stanowią gatunki, które z dużym prawdopodobieństwem występują na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, ale są one pospolite i liczne. Do nich należy większość pospolitych gatunków ptaków związanych z siedliskami leśnymi i strefą ekotonową lasu, które na terenie nadleśnictwa są pospolite lub średnio liczne, pospolite gatunki ssaków, w tym również nietoperzy, częste na terenie nadleśnictwa gatunki płazów i gadów oraz pospolite gatunki bezkręgowców związane z terenami leśnymi lub występujące na siedliskach wilgotnych i podmokłych w mozaice z drzewostanem. Dla tej grupy zwierząt zapisy projektu pul nie mają istotnego znaczenia i ich wpływ należy ocenić jako neutralny.

Analiza zapisów projektu pul oraz wytycznych zapisanych w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Prószków, który stanowi część projektu pul, pozwala stwierdzić, że wymogi ochronne gatunków chronionych zwierząt zostały zapisane w ww. dokumentach. Zastosowanie się do tych wymogów w trakcie prowadzenia prac leśnych oraz uwzględnienie na wskazanych powierzchniach leśnych działań minimalizujących pozwoli skutecznie zmniejszyć ryzyko wystąpienia potencjalnie negatywnego wpływu zapisów projektu pul na gatunki o nieznanym lokalizacji i ich siedliska. Zgodnie z art. 52a Ustawy o ochronie przyrody, gospodarka leśna, prowadzona na podstawie dokumentu poddanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującego oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska; której ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z tym dokumentem nie są szkodliwe dla zachowania gatunków we właściwym stanie ochrony, nie naruszają zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt. 1, 3, 7, 8 i 12 Ustawy o ochronie przyrody.

Przedstawiona powyżej analiza oddziaływania projektu pul na poszczególne gatunki pozwala stwierdzić, że zapisy projektu planu nie są szkodliwe i pozwolą na zachowanie we właściwym stanie ochrony gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk. Tym samym dokument ten wypełnia kryterium określone w art. 52a Ustawy o ochronie przyrody.

VI.4.2. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Ze względu na lokalny charakter zaplanowanych prac nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu miała znaczący wpływ na klimat. Zmiany mikroklimatu pod wpływem realizowanych zadań gospodarczych będą dotyczyły bezpośrednio powierzchni objętych danym zabiegiem. Skutki tych zmian nie wpłyną jednak istotnie na warunki topograficzne i mezoklimatyczne regionu. W związku z tym w ocenie ogólnej wpływ planu na klimat oceniany jest jako neutralny.

VI.4.3. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z *Instrukcją Urządzania Lasu* §123 pkt. 1. Wyniki prognozy na koniec okresu, dla którego tworzony jest projekt pul, przewidują nieznaczny wzrost stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Prószków. W tej sytuacji zapisy projektu pul ocenia się pozytywnie.

Tabela 33. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa Prószków

Obręb / Nadleśnictwo	Wielkość zasobów na początku okresu (na 1.01. 2015 r.)	Spodziewany przyrost miąższości grubizny	Miąższość grubizny przewidziana do pozyskania	Wielkość zasobów na koniec okresu (na 31.12.2024 r.)	Relacja wielkości zasobów na końcu i początku okresu.
Prószków	5546112	1346750	1344442	5548420	0,04

Tabela 34. Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Prószków – stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu

Wskaźnik	Jednostka	Stan na 1.01.2015 r.	Stan na 31.12.2024 r.	Różnica	
				+ / -	%
Obręb Prószków / Nadleśnictwo Prószków					
Zapas aktualny	m ³	5546112	5548420	2308	0,04
Zasobność	m ³ / ha	327	327	0	0,00

VI.4.4. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

W miejscach, gdzie na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowane są obiekty wpisane do rejestru zabytków, w wielu przypadkach nie są planowane żadne zabiegi gospodarcze. W pozostałych miejscach zaplanowane prace będą obejmować drzewostany

w otoczeniu obiektów kultury materialnej. Należą do nich fortyfikacje ziemne (szańce), ruiny zamku, grodzisko, kamienie pamiątkowe oraz kapliczki i krzyże. Planowane w miejscach ich lokalizacji zabiegi gospodarcze nie stanowią zagrożenia dla funkcjonowania i stanu ochrony zabytków czy wskazanych dóbr materialnych. Lokalizacja wskazanych obiektów jest dobrze znana, w związku z czym nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu zapisów projektu pul. W ocenie ogólnej zapisy projektu pul dla materialnych zasobów kulturowych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Prószków ocenia się jako neutralne.

VI.4.5. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPŁYWU PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Tabela 35. Macierz przewidywanego oddziaływania projektu pul na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Prószków

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska						Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnacje	Pielęgnowanie młodszych drzewostanów	Trzebieże późne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
1	Różnorodność biologiczna	+2	+2	+2	+/-1	+/-1	-2/0	+2
2	Ludzie	+3	+2	+1	+1	+1	+1	+2
3	Zwierzęta	0	0	0	-1	-1	-2/+2	-1
4	Rośliny	0	0	-1	-1	-1	-1	-1
5	Woda	0	0	0	0	0	0	0
6	Powietrze	0	0	0	0	0	0	0
7	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0	0	0
8	Krajobraz	0	0	0	0	0	0	0
9	Klimat	0	0	0	0	0	0	0
10	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	0	-1	-2	+2
11	Zabytki i dobra materialne	0	0	0	0	0	0	0
12	Integralność obszarów	0	0	0	0	0	0	0

VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL

VII.1. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

Niektóre zapisy projektu pul wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować przewidywane negatywne ich oddziaływanie. W *Prognozie* w poszczególnych rozdziałach zostały umieszczone odpowiednie wytyczne w sprawie właściwego postępowania na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków w celu uniknięcia negatywnych zjawisk związanych z realizacją zapisów projektu pul.

Tabela 36. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w *Prognozie* rozwiązania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Siedl. przyr.: Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji kod: 7120; Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i> kod: 7150 Wydzielenie leśne 44a.	Uszkodzenia powierzchni siedliska w trakcie czynności towarzyszących realizacji zadania gospodarczego.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 44a zachować szczególną ostrożność i chronić płyty siedliska przed uszkodzeniem.
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Siedl. przyr.: Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>) kod: 7140 Wydzielenie leśne 44a, 46b.	Uszkodzenia powierzchni siedliska w trakcie czynności towarzyszących realizacji zadania gospodarczego.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 44a oraz 46b zachować szczególną ostrożność i chronić płyty siedliska przed uszkodzeniem.
OZW Bory Niemodlińskie PLH160005. Siedl. przyr.: kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>) kod: 9190 Siedlisko: mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna: B (wg SDF) nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324 Wydzielenie leśne 49a.	Usuwanie drzew dziuplastych, zmniejszenie ilości martwego drewna, pogorszenie lub utrwalenie zniekształceń w strukturze gatunkowej drzewostanu na siedlisku. W przypadku nietoperzy niezamierzone niszczenie potencjalnych letnich kryjówek w postaci dziupli.	W trakcie realizacji zaplanowanego zabiegu w wydzieleniu 49a należy: a) pozostawiać drzewa dziuplaste; b) usuwać w ramach planowych prac leśnych drzewa obce ekologicznie i geograficznie dla siedliska kwaśnej dąbrowy; c) pozostawiać drzewa obumierające i martwe z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla stanu sanitarnego drzewostanu.

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Stanowisko gatunku bluszcz pospolity w wydzieleniu leśnym 755f.	Zniszczenie większości osobników gatunku w czasie realizacji rębni zupełnej i następujących po niej zabiegów związanych z odnowieniem powierzchni zrębowej.	W wydzieleniu 755f zaleca się pozostawianie biogrup w miejscach występowania dużych fragmentów populacji bluszczu pospolitego. W przypadku obecności na powierzchni leśnej kwitnących egzemplarzy tego gatunku, należy pozostawiać drzewa, na których takie osobniki są obserwowane.
Stanowisko gatunku: lilia złotogłów i wawrzynek wilczełyko w wydzieleniu leśnym 229a.	Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanych trzebieży późnych.	W trakcie wykonywania prac w wydz. leśnym 229a konieczna jest ochrona stanowisk wskazanych gatunków.
Stanowisko gatunku: lipiennik Loesela, turzyca Davalla, kruszczyk błotny, bobrek trójlistkowy w wydzieleniu leśnym [REDACTED]	Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanych trzebieży późnych.	W czasie realizacji zaplanowanego zabiegu trzebieży w wydz. leśnym [REDACTED] konieczne jest zachowanie 20 m buforu pomiędzy luką w NE części wydzielenia opisaną jako „bagno” a pozostałą częścią wydzielenia z drzewostanem. Bufor powinien obejmować pas drzewostanu otaczającego płat torfowiska, dla którego podane jest występowanie chronionych gatunków. We wskazanym pasie należy wstrzymać się od wykonywania czynności związanych z planowaną trzebieżą późną, nie należy również lokalizować w tym miejscu szlaków operacyjnych i nie składować drewna w czasie realizacji zaplanowanej trzebieży.
Stanowisko gatunku: listera jajowata w wydzieleniu leśnym 494b.	Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanej rębni złożonej.	W wydzieleniu 494b wskazane jest wykonanie zabiegów poza okresem wegetacyjnym lub ochrona stanowisk w czasie wykonywanych prac leśnych, szczególnie w zakresie zrywki.
Stanowisko gatunku: wawrzynek wilczełyko w wydzieleniu leśnym 494c.	Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanej rębni złożonej.	W wydzieleniu 494c konieczna ochrona stanowisk gatunku w czasie wykonywanych prac leśnych, szczególnie w zakresie zrywki.
Stanowisko gatunku: paprotka zwyczajna w wydzieleniu leśnym 206g.	Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanej rębni złożonej.	W wydzieleniu 206g konieczna ochrona stanowisk gatunku w czasie wykonywanych prac leśnych.

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
<p>Stanowisko gatunku: pierwiosnek wyniosły w wydzieleniach leśnych 494 c; 495 a; 499 b; 501 b; 502 a; 508 b; 516 a; 796 a; 804 b; 806 f; 812 h.</p>	<p>Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanej rębni złożonej.</p>	<p>W związku z charakterem planowanej rębni (IVD) zaleca się ochronę widocznych stanowisk gatunku w wydzieleniach leśnych: 494 c; 495 a; 499 b; 501 b; 502 a; 508 b; 516 a; 796 a; 804 b; 806 f; 812 h</p>
<p>Stanowisko gatunku: nasięźrzał pospolity w wydzieleniu leśnym 433c.</p>	<p>Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanych zabiegów pielęgnacyjnych.</p>	<p>W czasie realizacji prac leśnych w wydz. 433c zaleca się ostrożność na powierzchniach odsłoniętych i silnie uwilgotnionych, które mogą stanowić właściwe siedlisko gatunku.</p>
<p>Stanowisko gatunku: soplówka jeżowata w wydzieleniu leśnym 176c.</p>	<p>Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanych trzebieży późnych.</p>	<p>W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 176c konieczne jest pozostawianie w stanie nienaruszonym drzew z widocznymi owocnikami wskazanego gatunku grzyba. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.</p>
<p>Stanowisko gatunku: gwiazdosz długoszyjkowy w wydzieleniu leśnym 117d.</p>	<p>Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanych zabiegów pielęgnacyjnych.</p>	<p>W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 117d chronić widoczne stanowiska gatunku. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.</p>
<p>Stanowisko gatunku: gwiazdosz potrójny w wydzieleniu leśnym 111b.</p>	<p>Zniszczenie osobników gatunku w czasie realizacji planowanej rębni zupełnej.</p>	<p>W czasie realizacji planowanego zabiegu na powierzchni wydz. 111b chronić widoczne stanowiska gatunku. W celu właściwego rozpoznania go w terenie niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących zabieg na powierzchni leśnej.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
<p>Stanowiska gatunku: ciołek matowy, jelonek rogacz, kozioróg dębosz w wydzieleniach leśnych: 812h, 808g</p>	<p>Niezamierzone zniszczenie siedlisk gatunku, zubożenie bazy pokarmowej cennych ksylofagów.</p>	<p>W wydzieleniu leśnym 812h, dla którego podaje się występowanie ciołka matowego, należy pozostawiać egzemplarze drzew zamierających i martwych do naturalnego rozpadu oraz drzewa dziuplaste z widocznymi wypróchnieniami.</p> <p>Ponadto zaleca się zabezpieczenie w trakcie realizacji zabiegu odpowiedniej ilości wielkogabarytowego martwego drewna leżącego.</p> <p>W wydzieleniu leśnym 808g, dla którego podaje się występowanie jelonka rogacza oraz kozioroga dębosza konieczne jest pozostawianie na powierzchni leśnej zasiedlonych przez te gatunki drzew oraz odpowiedniej liczby dojrzałych dębów w ich otoczeniu.</p> <p>Zaleca się również zwiększyć udział dębu w odnowieniu jako gatunku stanowiącego główną bazę żerową wymienionych gatunków owadów.</p>
<p>Stanowiska gatunku: dzieciół zielonosiwy w wydzieleniach leśnych z planowaną trzebieżą późną i rębniami złożonymi.</p>	<p>Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.</p>	<p>Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.</p>
<p>Stanowiska gatunku: dzieciół czarny w wydzieleniach leśnych z planowaną rębnią zupełną i rębniami złożonymi.</p>	<p>Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.</p>	<p>Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.</p>
<p>Stanowiska gatunku: dzieciół duży w wydzieleniach leśnych z planowanymi rębniami złożonymi.</p>	<p>Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.</p>	<p>Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.</p>
<p>Stanowiska gatunku: dzieciół średni w wydzieleniach leśnych z planowanymi rębniami złożonymi.</p>	<p>Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.</p>	<p>Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.</p>
<p>Stanowiska gatunku: Czubatka, kos, mysikrólik, piecuszek, sosnówka, sójka, śpiewak, trznadel w wydzieleniu leśnym z planowaną rębnią zupełną.</p>	<p>Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych i zmniejszanie powierzchni starodrzewia.</p>	<p>Pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchni leśnej z zabiegiem oraz drzew dziuplastych.</p>
<p>Stanowiska gatunku: Krętogłów, kukułka w wydzieleniu leśnym z planowaną rębnią złożoną.</p>	<p>Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.</p>	<p>Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie pul i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Stanowiska gatunku: siniak w wydzieleniach leśnych z planowaną rębnią złożoną i trzebieżami późnymi.	Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.
Stanowiska gatunku: muchołówka białoszyja w wydzieleniach leśnych z planowaną rębnią złożoną	Niezamierzone usuwanie drzew dziuplastych.	Zaleca się pozostawianie na powierzchni leśnej drzew dziuplastych.

VII.2. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PUL

Projekt planu urządzenia lasu (pul) jest dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleni). Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego projektu planu urządzenia lasu, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak pul. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w *Prognozie* w rozdziale V). Z punktu widzenia obowiązującego prawa wariant ten jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego pul. Dlatego do oceny w *Prognozie* przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego pul, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przeczności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia pul, a przyjęte rozwiązania podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu pul.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) pul były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady: wymogu ładu czasowego i przestrzennego; ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany; wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno–Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia *Programu ochrony przyrody* dla nadleśnictwa (POP). W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych lub ograniczenie ich zakresu w celu zabezpieczenia fragmentów starodrzewia lub pojedynczych drzew lub ich grup na powierzchniach operacyjnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w ramach roku jak i w ramach 10-lecia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu planu urządzenia lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne wypracowane podczas konstruowania planu urządzenia lasu, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

VII.3. TRUDNOŚCI NAPOTKANE PODCZAS SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Podstawowym problemem, jaki utrudniał prace w trakcie tworzenia *Prognozy* były:

- brak planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 obejmujących grunty w zarządzie Nadleśnictwa Prószków;
- brak informacji na temat stanowisk większości gatunków zwierząt, których występowanie stwierdzono w granicach zasięgu terytorialnego.

VII.4. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Przeprowadzone analizy i ocena pozwalają stwierdzić, że projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prószków nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony obszarów chronionych.
2. Nie przewiduje się, aby mogło nastąpić znacząco negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul dla Nadleśnictwa Prószków na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;
3. Stwierdzone w czasie analiz możliwe potencjalne oddziaływania negatywne niektórych zabiegów na gatunki roślin, zwierząt i grzybów związanych z siedliskiem leśnym oraz gatunki zwierząt i ich siedliska nie mają charakteru oddziaływań znaczących. W Prognozie zostały zamieszczone zapisy o sposobach minimalizacji tego typu oddziaływań. Przy uwzględnieniu tych zapisów i zastosowaniu się do zaleceń zawartych w Prognozie zostanie zapewnione bezpieczeństwo chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów na ich naturalnych stanowiskach.

VIII. LITERATURA

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Dz.U. L 20/7 z 26.1.2010 r.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Dz.U. L 206 z 22.7.1992 r.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. PWRiL. Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Kraków.
- Głowaciński Z. (red.). 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. PWRiL. Warszawa.
- Hebda G., Kuńka A., Paszkiewicz R., Szkudlarek R. 2004. Czerwona Lista Kręgowców (płazy Amphibia, gady Reptilia, ptaki Aves, ssaki Mammalia) Województwa Opolskiego. Opole Scientific Society, Nature Journal No 37-2004.
- Każmierczakowa R., Zarzycki K. i in., 2001. Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera. Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Kozak M., Mleczek P. 2009. Waloryzacja chronionych i zagrożonych grzybów województwa opolskiego wraz z propozycją programu czynnej i biernej ochrony. Praca wykonana na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu.
- Matuszkiewicz J. M. 2002. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN. Warszawa.
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu, aktualizacja 2012-04-18.
- Nowak A., Spalek K. (red.), 2002. Czerwona księga roślin naczyniowych województwa opolskiego. Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Opole.
- Program ochrony środowiska dla gminy Korfantów na lata 2004-2015 (Korfantów, 2004)
- Program ochrony środowiska dla gminy Tułowice na lata 2005-2015 (Tułowice, 2005).
- Program ochrony środowiska dla gminy Walce na lata 2004-2015 (Opole, 2005).
- Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Biąta na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016 (Biąta, 2010).
- Program ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 (Opole, 2012).
- Richling A., Ostaszewska K. (red.), 2009. Geografia fizyczna Polski. Wydawnictwo PWN. Warszawa.

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2011 nr 237 poz. 1419).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 81).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. 2004 nr 168 poz. 1765).
- Spalek K. 2011. Przyroda Borów Niemodlińskich. Oficyna Piastowska i Partnerstwo Borów Niemodlińskich. Opole.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Bory Niemodlińskie PLH160005. Data aktualizacji: 10.2013. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Żywocickie Łęgi PLH160019. Data aktualizacji: 10.2013. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Zarzycki K., Mirek Z. 2006. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.
- Zielony R., Kliczkowska A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa.